

د اسلامی زده کړو معینیت
د استعدادونو د ارزونې ریاست
د اسنادو د ارزونې او د سویی د تثبیت آمریت
د فقهی دیپارتمنت

د کفارو سره د مرستې کوونکو حکم

لیکونکی : مدرس محمد بشیر مدني

Ketabton.com

کال : 1445 هـ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دپیل خبرې

د اښکاره خبره ده چې انسان د نورو مخلوقاتو په څنګ کې یو مخلوق دی چې الله جل جلاله ورته عقل ور کړی دی نو ددی لوی نعمت (عقل) په مقابل کې مکلف ګرځول شوی دی ، ترڅو کوبښې وکړي هغه څه ترسره کړي چې دالله جل جلاله په وړاندې ملامت نه وي او خپل حساب په آسانی سره پای ته ورسوي نو ددغه د ستونزې د حل لپاره یوازینی لار د الله جل جلاله په اوامرو منکولی لګول دی نو یومسلمان باید د بل مسلمان خواخوږی او ملګری وی نه داچې دهغه د ستونزو او مشکلاتو لامل وګرځي چې ددې جملې څخه یو هم د مسلمان مرسته کول دي نو که یو مسلمان دبل مسلمان په مقابل کې د کفارو څخه مرسته وغواړي او خپل مسلمان ورور پرې مغلوب کړی دده حکم به څه وي ؟ که دا کس پرته د کوم عذر او مرض څخه د زړه له تله دا کار ترسره کړی نو پدی سره کافر او ددین څخه ووت .

د مشکلاتو او ستونزو په اړه :

داچې دغه یو ډیر بحث دی نو ډیر و مصادرو او اساسی مراجعو ته یې ضرورت وه چې پیدا کیدل یې سخت او دکړاو څخه خالی نه وه او همدارنګه د انټرنیټ نشتوالی چې په اوسینو حالاتو کې د نوی تکنالوجی څخه ګټه اخستل یو اړین کار دی چې موږ تر اوسه ددی څخه پوره فایده و نشو اخستلای .

دحضرت علي کرم الله وجهه پر خلاف قیام کې خورا زیاتو صحابه کرامو برخه وانه خيسته، لکه څنګه چې یې له حضرت حسین (ض) سره ملاتړ ښکاره نه کړ. دادفتنو دمخنيوي په خاطر، چې دامیرپه مقابل کې قیام دملت یووالي ټوټه او امنیت له منځه وړي او یا په بل عبارت، دکوچني شردله منځه وړلو لپاره دلوی شراو فسادزمینه برابروي .

منن پانه :

همدارنګه باید د پیغمبر صلی الله علیه وسلم دهغه مبارک حدیث په رڼاکې چې فرمائی : (مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ) رواه الترمذي في كتاب البر والصلوة ، نوترهرڅه مخکې د اسلامی زده کړو دقدرمن معین صاحب څخه مننه اوقدردانی کوم چې دغه مبارکه پروسه ئې پیل کړه او بیا د استعدادونو دارزونې رئیس ښاغلي مفتي صاحب څخه مننه کوم چې ددی رسالی د پشپړیدو دمراحلو د ترسره کیدو لاره ئې راته پرانیسته او هم دادول دخپل لارښود استاد څخه مننه کوم چې ددی

رسالی تریایه ئی زما لاریسونه کړی اوهمدارنگه دټولو هغو دوستانوڅخه مننه کوم چی ددی رسالی په پشپړیدوکی ئی راسره مرسته کړی الله جل جلاله دټولوته اجرعظیم ورکړی .

درسالی لنډیز:

داسلام سپیڅلی دین په ژوندانه کې هیڅ داسی کار چې احکام او مساهل ونلری نشته، د ژوند ټولو اړخونوته برنامی او سم پروگرامونه لری چې د هغی له جلمی څخه د یو مسلمان تعامل او راکړه ورکړه دبل مسلمان سره اوهمدارنگه دمسلمان تعامل د کفاروسره او د مرستی حدود یې ورته مشخص کړی دی اویپه مطلق ډول مرسته غوښتل یې د کفاروڅخه منع کړی ده دا چی د ژوند په نورو برخوکی لکه په معاملاتوکی تعامل همدارنگه تجارتي اړیکی او په سیاسی برخه کی په کومو صورتونوکی کولی شی د کافر څخه مرسته وغواړی دا هغه مسائل دی چی داسلام په مبین دین کی ورته ښکلی او ښایسته پروگرامونه شتون لری.

کومه رساله چی زما مخ ته ایښی ده خلاصه اولنډیز ئی په لاندی ډول سره وړاندی کړی هغه داچی:

-دتوحیددکلیبې ارزښت او اهمیت بیان اوددې کلمې ماتوونکي هم شته چې عمل یې له منځه وړي ، اووجود یې له نشتوالي سره برابر وي ، د توحید زده کړه ضروري ده ، چې په الله پاک باندې یې ایمان او باور پوخ شي ، او دتوحید د ماتوونکو پیژندل هم ضروري دي چې دهغه څیزونوڅخه یې د توحید عقیده سالمه پاته شي چې داعقیده له منځه وړي .

-د 11 ستمبر پینې مشهورې دي ، چې خلک یې چن او یوله بله جلاکړل ، کافر او مسلمان سره بیل شول منافقان یې په ډاگه ښکاره کړل ، د کافرانو چل او فریب یې ظاهر کړ .

-د مسلمانانو په مقابل کې دکافرانو سره مرسته او کومک کول د توحید دعقیدې ماتوونکې ده چې توحید د بیخ او تهداب څخه نړوي او له هغې فتني نه د ځان ژغورلو په خاطر چې د کافرانو مشرانو لکه امریکا او د هغې ائتلافیانو د مسلمانانو په مقابل کې په کار اچولي ده ،

-د هغه عابد سړي كيسه چې كله يې د خپل تره د زامنو او قوم خبره ومنله ترڅو حضرت موسى عليه السلام ته بنيرا وكړي نودا سړى ددين څخه ووت چې د خپل قوم او وطن په خاطر يې حضرت موسى عليه السلام او مؤمنانو ته بنيرا وكړه اكر چې دا مرسته د بنيرا په واسطه هم وه .

اودې امريكايي عسكرو خپلو امريكايي لښكرو سره د مسلمانانو په ضد مرسته وكړه د دواړو صورتونو د پيوستون تكى يو دى او دمشاهيت قياس څرگند او ښكاره دى .

- كله چې حضرت عباس رضى الله عنه د قريشو په ډله كې او دهغوى تر بيرغ لاندې د هغوى په قطار كې او دهغوى په عسكري مركز كې د مؤمنانو په مقابل كې وه نو پيغمبر صلى الله عليه وسلم دده سره دده د مال او بنديتوب په اړه د كافرانو په څير معامله او چلند وكړ .

-څوك چې داډول وى ددوى سره به په ظاهره همغه د كافرانو معامله كېږي ، او په كافرانو پورې به د مال ، ويني او بنديتوب په مسئلو كې پيوسته او يو ځاى كېږي .

- د بدر په غزا كې دهغو كسانو قيصه چې مسلمانان وو بيا د مشركانو سره يو ځاى د هغوى په قطار كې او دهغوى تر بيرغ لاندې په جنكي مركزونو كې يې د مسلمانانو په مقابل كې جگړه كوله ددوى ځاى دوزخ دى .

-سره ددې چې حضرت عباس رضى الله عنه او څه نور مسلمانان د دوى د خوښې پرته راغلي وو او مشركانو په زور سره را وستلي وو ، سره ددې هم د دوى سره د ظاهر حالت په اساس معامله وكړي شوه .

- يابه دده د خوښې پرته په زور سره مجبور كړى شوى وي نو دده حكم د هغه چا غوندې دى چې د بدر په غزا كې په زور سره بيول شوى وه .

- يا داچې پخپله خوښه راغلى وي ، نو دده حكم سخت او لوى دى (د گناه له رويه) .

په پاى كې دهغو ښاغلو علمائى كرامو څخه مننه كوم چې ددې كتاب په لوستلو او سريزو ليكلو يې زماقدر او عزت وكړ ، الله پاك د ورته د نيكي بدلې وركړي ، الله پاك دوسره ښه وكړي او الله پاك د دوى په علم سره اسلامي امت ته كته ورسوي .

فهرست مطالب

1.....	سریزه
1.....	د مسئلی بیان :
1.....	اسباب انتخاب موضوع
1.....	اهمیت موضوع:
2.....	د څیړنی موخی
2.....	مخکنی څیړنی
2.....	سوالات تحقیق:
2.....	دڅیړنی طریقه :
3.....	د تحقیق طرح (خطه)
4.....	لومړی فصل کلیات
4.....	لومړی مبحث: دکفارو سره د مرستی په اړه د علمای کرامو نظریات
10.....	دویم مبحث: د کمزورو مسلمانانو مرسته
14.....	دریم مبحث: په عسکری خدمت کی د شمولیت حکم :
20.....	څلورم مبحث: د علماو نظریات
31.....	دویم فصل : داسلام په وړاندې صلیبی یرغل :
31.....	لومړی مبحث : د امریکا په اړه یو څه معلومات :

- جرمونه يي د حساب څخه وتلي چې ځني يي دادي : 32.....
- دوهم اړخ يي : په نړئ کې د امريکا فساد : 34.....
- الله پاک د مسلمانانو مرسته کوونکی دی . 37.....
- دوهم مبحث : د طالبانو په اړه لنډ معلومات..... 38.....
- دطالبانو له فر مانو څخه : 40.....
- دریم مبحث : د مسلمانانو په خلاف د نړيوال يرغل د صليبي توب دليلونه : 42.....
- اوسنی وضعه او حالت هم پدې دليل دی : 45.....
- هغه پوښتنه چې دا دليل ترې راوځي : 49.....
- دریم فصل : کفاروسره د دوستی د منع دلائل..... 52.....
- لومړی مبحث : د اجماع څخه دليلونه : 56.....
- دوهم مبحث : له قرآن کریم څخه دليلونه : 58.....
- لومړی دليل : 58.....
- دوهم دليل : 61.....
- دریم دليل : 62.....
- پنځم دليل : 68.....
- شپږم دليل : 69.....
- اووم دليل : 70.....
- اتم دليل : 71.....

- 73..... : نهم سبب
- 75..... : نسم دلیل
- 76..... : یوولسم دلیل
- 77..... : دولسم دلیل
- 77..... : دیارلسم دلیل
- 78..... : خوارلسم دلیل
- 79..... : پنجه نسم دلیل
- 80..... : شپارسم دلیل
- 81..... : دریم مبحث : د نبوی احادیثو خجه دلیلونه
- 81..... : لومری دلیل
- 83..... : دوهم دلیل
- 83..... : دریم دلیل
- 84..... : خلورم دلیل
- 85..... : پنجم دلیل
- 85..... : شپیرم دلیل
- 85..... : خلورم مبحث : دصحابه کرامو له اقوالو خجه دلیلونه
- 86..... : دقیقاس خجه دلیلونه : داله دو و وجهو خجه راغلی دی
- 88..... : شپیرم مبحث : د تاریخ خجه دلیلونه

اووم مبحث : د علمای کرامو د اقوالو څخه دلیلونه : 91.....

لومړی : د حنفی مذهب د علماء اقوال : 91.....

دوهم د مالکي علمای کرامو اقوال : 93.....

دمصادرو او مراجعو فهرست 96.....

سريزه

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله واصحابه و من تبعهم باحسان الى يوم الدين و بعد !

د مسئلي بيان :

د اسلام مبین دین د انسانانو ټولې اړیکې او روابط محدود کړي دي ، انسان نشي کولای چې څه وغواړي ترسره یې کړي ځینې داسې مسائل دي چې تر عقیدې پورې اړه لري لکه د مخلوق څخه د انسانانو ترمنځ مرسته او کومک غوښتل دي پدې کې د کفارو څخه مرسته غوښتل یو ځانگړی ځای لري چې د کفارو څخه مرسته غوښتل څه حکم لري آیا د کفارو څخه مرسته او کومک غوښتل جواز لری که نه ؟ پدې خاطر باید وویل شي چې د شریعت له مخې د کافر څخه مرسته غوښتل ډیر مهم او خطرناک دی چې دانسان تر عقیدې او باور پورې اړه لري د قرآن کریم ډیر زیات آیاتونه موجود دی چې دکافر څخه د مرستې غوښتلو ممانعت کوي او دکافرسره دوستی منع کوي چې د سورت ممتحنی لومړني آیاتونه او نور د سورت مائدی 51 آیت د سورت براءت او سورت بقرې او نور گڼ آیاتونه د کفارو په دوستۍ په ممنوعیت دلالت کوي او دکافرانو سره دوستی او دهغوی څخه مرسته غوښتل رد کوی .

د موضوع دانتخاب سببونه : ددې بحث د تحقیق په درشل کې گڼ اسباب او لاملونه موجود دي چې ځیني یې دادي :

- ۱- د خلکو غفلت او بی پروایي ددې مهې او خطرناکې مسئلې په اړه ددې باعث شو چې په اړه یې څه ولیکم ترڅو خلک پدې اړوند د پوره احتیاط څخه کارواخلي .
- ۲- خلکو ددنیوي او اخروي کارونو ترمنځ گډوالی راوستلی دی چې ددواړه په اړه یې په توپیر او فرق کولو قایل ندي او په ډول ډول بهانو باندي غواړي دغه دواړه اخروی او دنیوی کارونه یو شان ترسره کړي .
- ۳- دغې موضوع ته زما رغبت او زما د تحصیل مطابق یې دپته و هڅولم ترڅو پدې موضوع (د کفارو څخه د مرستې غوښتونکو حکم) نو دغه لاملونه وه چې په اړه یې دغه علمي بحث ولیکم .

اهمیت موضوع:

ددې موضوع اهمیت عقیدي ته گرځي او دعقیدي اهمیت دموضوع په اهمیت دلالت کوي لکه چې ایمان مهم دی نو په اړه یې لیکنه هم مهمه ده همدارنگه زما تر موالات او معادات پوري اړه لري نو دکفارو سره دوستي او ددوی سره دښمنی

هم عقيدوی مسئله ده چی تر ایمان او عقیدي پوري تراولي نو دا اهمیت ددي باعث شو چی پدی موضوع کې د قرآن کریم او نبوي احادیثو په رڼاکي لیکنه وکړم .

د څیړنی موخی

۱- د قرآن کریم او نبوي احادیثو په رڼاکي دروا او ناروا څیزونو ترمنځ توپیر کول ، د کفارو څخه د مرستې او کومک غوښتل داسلامي شریعت په رڼاکي .

۲- داسلام په مبین دین کې د هغو استثنائی څیزونو تعین او مشخص کیدل چې د ضرورت په اساس د مسلمانانو لپاره د کفارو سره د تعامل او راکړي او ورکړې مشروعیت او روا والی ښی دا باید ښکاره او په ډاگه شي ترڅو نورو اړخونوته شامل نشي .

مخکینی څیړنی

پدی اړه پخپله ملی ژبه کې کوم داسې اثر یا کتاب ندی لیکل شوی که په نورو ژبو کې داسی څه موجود وی امکان لري مگر ما پخپله داسی یو څه ندی لیدلي دهمدی سببه می پورتنی موضوع ولیکله په عین وخت کی دایوه داسي نوی موضوع راته ښکاره شوه ، دوهم ټکی داوه چې : د کتاب په شکل چی د قرآن کریم ، نبوی احادیثو ، او صحابه کرامو او معاصرو علماؤ اقوال او فتاواوی په کې وي وجود نلری .

د تحقیق سوالونه :

الف- اصلی سوال (پوښتنه)

کفارو ته مرسته ورکول او مرسته ترې غوښتل د اسلام له نظره څه حکم لري ؟

ب- فرعي سوالونه

۱- دکافر سره په دنیوی کارونو مرسته کول څه حکم لري ؟

۲- دکافر سره په اخروي کارونو کی مرسته کول څه حکم لري ؟

۳- دکافر څخه مرسته غوښتل څه حکم لري ؟

دڅیړنی طریقه :

څرنګه چی « دکفارو سره د مرسته کوونکو حکم » یوه داسی ګټوره علمی رساله ده – زماپه نظر- چی باید هر مسلمان ئی دخپل ژوند مشال وګرځوی اودغه رساله دکتابتون لپاره ډیرمناسب کتاب دی طرز ئی توصیفی دی ځکه چی هر نص می دخپل مرجع څخه اخستی دی او که تاسو ورته وګوری نوزیاتره مراجع دعرې ژبی دی چی بیا دغه ټول نصوص پښتو ژبی ته ژباړل شوی چی ژباړه پخپل ذات کی یو ستونزمن کاردی او ددی رسالی هر عنوان که اصلی دی یا فرعی د خپل مصدر او

منبع نه می نقل کړی دقرآن کریم دمبارکو آیاتونو دسورت نوم او نمبرمی ذکر کړی نبوی مبارک احادیث می دخپل مصدر څخه په پشپړ ډول حتی الوسع تخریج کړی دی .

د تحقیق طرح (خطه)

لومړی فصل : داسلام په وړاندې صلیبي یرغل . چې ددې څخه لاندې مې درې مبحثونه ورکړي دي .

لومړی مبحث : دامریکا په اړه یو څه معلومات.

دوهم مبحث : دطالبانو په هکله یو څه معلومات .

دریم مبحث : دغه یرغل ته د صلیبي یرغل ویلو دلیلونه .

دوهم فصل : پدې یرغل کې چې چا د امریکا سره مرسته کړې دهغې دکفر دلیلونه ، ددې سره لاندې یوه سريزه او اووه مبحثونه دی :

لومړی مبحث : داجماع څخه دلیل .

دوهم مبحث : دقرآن کریم څخه دلیلونه .

دریم مبحث : د نبوي احادیثو څخه دلیلونه .

څلورم مبحث : د صحابه کرامو د اقوالو څخه دلیلونه (د صحابه کرامو اقوال ددلیل په توګه وړاندې کول).

پنځم مبحث : د قیاس څخه دلیلونه .

شپږم مبحث : د تاریخ څخه دلیلونه .

اووم مبحث : د علماوو ویناوې ددلیل په ډول وړاندې کول .

داعلې بحث پدې سره پای ته ورساوه چې پدې فتنه کې باید مسلمان څه وکړي .

همدارنګه دالله پاک څخه هیله لرم چې زمالیکنه خاصه د خپلې رضالپاره وګرځوي او ویونکي ترې مستفید کړي .

وصلی الله وسلم علی نبینامحمد وعلی آله و صحبه أجمعین ومن تبعهم باحسان الی یوم الدین

لومړی فصل کلیات

لومړی مبحث: دکفارو سره د مرستې په اړه د علمای کرامو نظریات

د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره مرسته او کومک کول حرام اود اسلام څخه ردت دي ، پدې سره د الله جل جلاله دا قول دلیل دی چې فرمائي : ... وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾ 1

ژباړه : چا چې ستاسو څخه د کفارو سره مرسته وکړه په تحقیق سره دا کس د هغوی له ډلې څخه دي بيشکه الله جل جلاله ظالمانو او تيري کونکو ته هدايت نه کوي .

علامه ابن حزم رحمت الله عليه چې په (456) ه ق کال کې وفات شوی دی دارنگه ويلي دي 2 : الله جل جلاله فرمايلي دي : « وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِّنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهَبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ ... ﴿60﴾ 3

ژباړه : او تياروئ (ای مومنانو) لپاره د (جنگ) ددغو (ماتوونکو د عهد يا مطلق کفارو) څومره چې توانيږئ (جمع کولئ شئ) تاسې له قوت (اسباب د جنگ) اوله روزل شوو ، ساتل شوو آسونو (لپاره د جهاد) چې وپروئ تاسې په دغه (قوت او تياري) سره د بنمنان د الله او دبنمنان ستاسې . 4

نوپه مور باندې د کافرانو وپروول فرض او لازم دي او چا چې مرسته ور سره وکړه پدې ډول چې کافرانو ته يې هر څه ور وړل او هغوی يې ونه وپروول نو دوی کافرانو سره په گناه او تيري کولو کې مرسته وکړه .

امام ابن القيم رحمت الله عليه چې په 751 ه ق کې وفات شوی دی ويلي دي : دا کوم دين دی او دا کومه نيکي او خیر دی له هغه چا څخه چې د الله جل جلاله محارم ترپېنولاندې کيږي او د الله جل جلاله حدود له منځه ئي او دين يې پريښول کيږي ، د پيغمبر صلی الله عليه وسلم له سنتو څخه خلک مخ اړوي او دی په ډاډ او مطمئن زړه پته خوله وي لکه : کونک شيطان چې د حق د ويلو څخه ساکت وي ، همدارنگه د ناروا او باطلو خبرو ويونکي ته شيطان ويل کيږي ، داسې کس هم همدا حکم لري . 5

- سورت المائده آيت 51 . 1

- المحلى ج 5 ص 419 . 2

- سورت الانفال آيت 60 . 3

- کابلی تفسير مائدي سورت 60 آيت . 4

- اعلام الموقعين ج 2 ص 121 . + 5

آيا دين ته به د هغو کسانو څخه زيان او ضرر د بل چا له خوا زيات وي کله چې د دوی د خوراک ضرورتونه او دجاه او قدرت وسائل ورته ورکړل شي نو دوی بيا په هغه څه چې په دين تيريري هيڅ ډول سوج او فکر نه کوي ؟

دد اسې خلکو د خفگان ځای دادی که چيرې دمال او قدرت د ویش په اړه څه ناوړه پيښه را منځته شي ، نو دی به دوام داره هڅې کوي او ډير کوشښ به کوي او دخپل وس په اندازه به د (انکار) او ناخوښی درې واړه مرتبې په کار واچوي ، او دغه کسان د الله پاک د رحمت له نظر څخه غور ځيدلي اود الله جل جلاله قهر په همدوی باندې دی ، او په دنيا کې د الله پاک په ډير لوی امتحان د غفلت او بې پروايي په حالت کې را کيرشوي ، چې هغه د زړو نو مرگ دی او دا زړه دی کله چې زړه د پوره ژوند څښتن وي ، نو د الله پاک او رسول عليه الصلاة والسلام ددين لپاره زيات په قهر کيږي او ددين پوره حفاظت او مرسته کوي .

شيخ عبد اللطيف بن عبد الرحمن آل الشيخ رحمت الله عليه چې په 1293 هـ ق کال کې وفات شوی دی دخپل وخت د علماء کرامو په چوپتيا د هغې وخت فتني او فساد په اړه چې تر ننني فتني څخه ډيره وړوکې وه داسې ويلي دي : زياتره ددوی څخه چوپ دي د هغې مسألي د ښکاره کيدو څخه چې ډير جاهل خلک پرې غوليدلي او زياتره پرې گمراه شوي دي ، د قرآن کریم ، نبوي احاديثو او داسلامي امت علماؤ ددې خلکو د چوپتيا چې ځانونوته يې روا کړي ده مخالف دي ، ددې لويې فتني څخه ځان يو اړخ ته کول او دهغه چاپه ضد چې د الله پاک د سپيڅلي کلام (قرآن کریم) او داسلام د پاک دين په مخالفت پرو پاگند کوي د اسلام څخه ليرې کاردی . 6

اې وروره ! ته بايد شرعي لار ، ښه سلوک د شهبو په رد ولو کې غوره کړي او د مسألي گډوالي ښکاره او واضح کړي او دفتني د ساتندو يانو څخه ځان ليرې کړي .

د الله پاک ، د هغه د کتاب ، د هغه د پيغمبر صلی الله عليه وسلم او دمسلمانانو د مشرانو او عامو خلکو لپاره يو نصيحت کوونکی او لار ښود واوسئ، او دا کار د چوپتيا سره منځته نه راځي او په هر حالت کې به ته ددې سره مخامخ کيږي ، بايد مقابله يې وکړي .

نوددې فرصت څخه گټه واخله او پدې اړه زياتې خبرې وكړه او دخپل ژوند ورځې او وخت غنيمت و شميره هليه لرم چې الله پاك مور او تا د قرآن كريم او نبوي سنتو د ساتندويانو او لومړنو نيكانو په ډله كې د قيامت په ورځ را پورته كړي كوم چې د رښتيا وينا او ايمان څښتنان دي.

د كفارو سره د مرستې كوونكو د كفر ښكاره دليل چې هغه كفر او ارتداد د هغه چا په برخه دي چې دامريكايانو او نورو كافرانو سره هر ډول مرسته او كومك كوي .

پدې كې شك نشته چې دا مسأله په متفق ډول په اجماع سره څيرل شوې او هيڅ مخالفت په كې نشته ، يوه عجيب كار خودادى ، ښايي د ديني مسألو سره د نابلدئ په توگه وي چې پدې ډول مسأله كې چې د لمر په څير ښكاره ده بيا هم د ناپوهئ ، التباس او گډوډى په ځاى كې قرار لري آن تردې چې د ځينې علماؤ په اند پرته له عامو خلكو څخه – ولا حول ولا قوة الا بالله – هم همدا د ناپوهانو دريځ يې نيولى دى .

له همدې امله زه د هرې طبقې علماوو ، طالبانو ، داغيانو او داسلامي خوځښت ځوانانو ته پدې مسئله د لوستلو او دځان لپاره د ساتلو توصيه كوم ترڅو د وسلې په ډول ترې دهغو پرو پاگندو نو نظرياتو او له شك او شپو څخه ډكو اړخونو په مقابل كې وكاروي چې نن ورځ يې د نشرولو او په عامه ذهنيت د تسلط هيله لري . اوس هم ددې امت څخه يوه ډله دحق سره وه د الله پاك له خوا ورسره مرسته كيږي ، جهاد كوي ، د باطل او د هغه د پيروانو په ضد گړي كار كوي ، الله پاك خپل حزب او ډله بريالى كوي او مرسته يې كوي .

الله پاك فرمايلي دي : **إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿172﴾** 7

ژباړه : بيشكه زموږ لښكر او ډله همدوى بريالي دي .

او په بل ځاى كې يې فرمايلي دي : **وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿128﴾** 8 ، ژباړه : ښه پاى د پرهيزگارانو دى .

په بل ځاى كې الله پاك فرمايلي دي : **فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ .....**

﴿17﴾ 9

- سورت الصافات آيت 172 . 7

- سورت الاعراف آيت 128 . 8

- سورت الرعد آيت 17 . 9

ژباړه : نو هر څه ځگ او خیرئ چې وي، لار به شي په دغه حال کې چې پریوتی دی له نظره (او بې نفعې به وي) ، او هر هغه څیز چې نفع رسوي خلکو ته (لکه اوبه او فلزات) نو په ځمکه کې پاتې کېږي د گټې او نفعې لپاره .

او زه په ځانګړي ډول علماؤ ورونو تشویقونم چې پدې وخت کې د الله پاک څخه و ویریري او هغه مسؤلیت درک کړي چې الله پاک پرې مکلف کړي دي ، کوم چې د حق بیانول دي ترڅو مهې او خطر ناکې مسئلې خلکو ته واضحه کول دي .

الله جل جلاله فرمایي : **وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ... ﴿187﴾** 10

ژباړه : (او یاد کړه) هغه وخت چې واخست الله عهد محکم له هغو کسانو څینې چې ورکړل شوی دی دوی ته کتاب چې خامخا به بیانوی تاسې هرو مرو دا کتاب اونه به یې پتوي .

په بل ځای کې الله جل جلاله فرمایلي دي : **فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿94﴾** 11

ژباړه : نو ښکاره (او واضح کړه ای محمده) هغه چاته چې ته مامور یې پرې او مخ واړوه له مشرکانو څخه او مه کوه هیڅ التفات او پروا د دوی ویلوته) .

او دا علماء باید د خبرو څرګندونو او فتواوو په وسیله جهاد وکړي او باید د پاچایانو غوښتنو او له منځه تلونکی دنیایي گټو ته نظر ونه کړي .

الله جل جلاله فرمایي : **وَإِنْ تَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ﴿38﴾** 12

ژباړه : او که وګرځیدی تاسې (له ایمان او سخاڼه نو الله) به بدل راوړي یو قوم بې له تاسې بیابه نه وي هغوی په شان د تاسې (ګرځید ونکي له احکامو د الله بلکې فرمان برداره به وي) .

هغه خلک چې څه احساس لري او بې له شکه چې جهاد یې کړی ، او د حق په مرسته کې یې برخه اخستې د حق د ډلې سره یې کومک کړی دی باطل او دهغه د ډلې په مقابل کې دریدلی او دهغوی مقابله یې کړې د لویو او وړو کتابونو چې زیاتره یې مشهور دي پوره مواجهه کړی ده .

د الله پاک څخه ده ته د اجر او ثواب غوښتونکي یو او هیله موده چې پدې لار کې ثابت پاتې شي .

- آل عمران سورت آیت 187 . 10

- الحجر سورت ، آیت 94 . 11

- سورت محمد آیت 38 . 12

د الله جل جلاله څخه غواړو چې په هر ځای کې مجاهدين بريالي کړي کافران او دهغوی مرستندويان په هر ځای کې چې وي خوار او ذليل کړي .

اسلامی شريعت په داسې قطعي نصو صو ډک دی ، چې د مظلومو مسلمانانو مرسته د هغوی د ناموسونو او مالونو ساتنه فرض گرځولې ده .

او داد هغو پنځو ضروري څيزونو په لړ کې چې ټول شرائع د هغه د ساتنې توصيه کوي متفق دي ، چې هغه : دين ، نفس ، عقل ، مال او عرض (ناموس) دی .

الله پاک فرمايلي دي : **وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضُهُمْ** ..... ﴿71﴾ 13

ژباړه : نارينه مومنان ، او ښځينه مومنانې ځينې د ځينو نورو دستان دي .

امام بخاري او امام مسلم رحمت الله عليهما د امام زهري رحمت الله عليه له لارې څخه د امام سالم بن عبد الله څخه او هغه يې له خپل پلار عبد الله بن عمر رضی الله عنهما څخه روايت کوي ، چې پيغمبر صلی الله عليه و فرمايل : مسلمان د مسلمان ورور دی نه پرې ظلم او تيری کوي او نه يې چا ته سپاري .

او همدارنگه پيغمبر صلی الله عليه په بل ځای کې فرمايلي دي : د خپل ورور سره مرسته وکړه که ظالم وي او که مظلوم ، يو سړي پوښتنه وکړه ، اې د الله رسوله مرسته به ورسره وکړم ، پيغمبر صلی الله عليه وسلم و فرمايل : د ظلم څخه به يې لاس ونيسې همدادده سره مرسته ده ، دا حديث شريف امام بخاری رحمت الله عليه د حضرت انس رضی الله عنه څخه او امام مسلم رحمت الله عليه د حضرت جابر رضی الله عنه څخه روايت کړی دی .

دامرسته کول د اسلام د نيکيو او د جهاد د بابونو څخه يو باب دی ، الله جل جلاله فرمايلي دي : **وَأِنْ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ**... ﴿72﴾ 14

ژباړه : او که طلب د نصرت او مرستې وکړي دغه (غير مهاجر مومنان د کفارو په جنگ کې) له تاسې ځينې په دين کې (نولازمه ده په تاسو مرسته کول له دوی سره) په دين کې .

- سورت توبه آيت 71 . 13

- انفال سورت آيت 72 . 14

پدې کې د مینې او محبت رسۍ کلکه او محکمېږي او د مومنانو لپاره ثبات دی نو د مرستې کولو وروسته پاته کیدونکو ته د سستی او کیناستلو لپاره هیڅ ځای نشته .

الله پاک اسلام ته قوت ورکړ مسلمانان قوي شول حکومت یې جوړ شو ، شأن او شوکت یې او چټ شو ، د بښمنان یې وویریدل دا ځکه چې ددوی ترمنځ د محبت او ورو کلوۍ اړیکې ټینګې شوې او یو د بل سره یې مرسته وکړه .

پیغمبر صلی الله علیه وسلم مؤمنان یوله بل سره په مینه ، ترحم ، عطف او مهربانۍ کې د یو بدن سره مشابه کړیدی کله چې یو اندام ته څه تکلیف ورکړي نو ټول بدن تبه نیسي او بې خوبه او ناکراره شي ، دا حدیث شریف په صحیح البخاری او صحیح مسلم کې د نعمان بن بشیر رضی الله عنه څخه روایت شوی دی .

په صحیح مسلم کې راغلي دي : مسلمانان د یو سړي په څیر دي که سترګه یې په درد شي نو ټول بدن یې درد واخلي ، او که سړي شکایت پیل کړي ، نو ټول بدن یې په شکایت او درد پیل کوي .

د اسلام سپیڅلي دین د غسې ورو کلوۍ او ، یو والي او پیوستون ته بلنه ورکوي ، چې په صافه عقیده او مینه ولاړه وي ، ناکامي ، لانجې او بې اتفاقي په کلکه سره ټکوي داسې حالت نه غواړي چې د اسلامي امت د تیتوالي او له منځه تللو لامل او بیا په ورو ورو سره یې د ذلت او سپکاوي خواته کش کړي .

په اوسني وخت کې ټولې کفرې نړۍ او د شیطانانو مشران چې په سر کې یې امریکا او برتانیه او ددوی ملګري را ځي سره یو شول ترڅو د اسلام او مسلمانانو (طالبانو) او په نورو اسلامي هیوادونو باندې د تندلاری او ترورستی تر پردې لاندې جګړه پیل کړي او دې ته د ترورستی په ضد جګړه وایي .

په مور ټولو مسلمانانو د نړۍ په هر ګوټ کې چې یو فرض دي چې د خپل توان او طاقت په اندازه د خپلو مجاهدو وروڼو سره مرسته او کومک و کړو په هر ډول چې وي لکه: په مال ، ځان او ژبې سره مرسته او کومک تر سره کړو.

الله پاک فرمایي : **انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿41﴾** 15

ژباړه : حى تاسې (غزاته) حال داچې سپک او سئ او درانه او جهاد کوئ تاسې په مالونو خپلو او په ځانونو خپلو په لاره د الله جل جلاله کې (ددين د ترقی لپاره) دغه تگ غزاته خیر او بهتر دي تاسې ته که یئ تاسې چې پوهیږي (په خپله گټه او تاوان) .

دويم مبحث: د کمزورو مسلمانانو مرسته

د کمزورو او ضعيفو مسلمانانو د مرستې څخه ځان سپمول په هيڅ ډول روا ندي او داد ذلت ، خواری او ظلم برېنډ انځورونه ښه بيلگه ده .

د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره مرسته که هر ډول وي ، دا نفاق او ددين څخه مرتد کيدل دي .

الله پاک فرمايلي دي : **بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿138﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِئْتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿139﴾** 16

ژباړه : زيرئ ورکړه (اى محمده) منافقانو ته په دې چې بيشکه شته دوى ته عذاب درد ناک هغه کسانو ته چې نيسي دوى کافران ، دوستان (خپل) بې له مؤمنانو ، آيا لتوي دا (منافقان) په نزد ددې (کفارو) عزت پس بيشکه (دنويي ا و اخروي) عزت خاص الله لره دي ټول .

الله پاک فرمايلي دي : **وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ... ﴿51﴾** 17

ژباړه : او هرچاچې دوستي وکړه له دوى سره ، له تاسې ځينې نو بيشکه چې دي له همدوى ځنې دي ، يعنې د دوى په ډول کافر دى ، پدې کې دعلم څښتنان اخلاف نلري .

په ډير ټينگار سره تاسو د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره د مرستې څخه ويروم دا که هر ډول مرسته وي ، ځکه چې دا کفر ، منافقت ، دزرونو مرض او فسق دى ، د کفر شرطونو څخه داندي چې د کافرانو سره ملگرتيا د هغوى ددين سره مينه او په هغه باندې رضا کيدل خودا شرط کوم ارزښت نلري او هيڅ شى دي ، ځکه چې د کافرانو ددين سره مينه او په هغه باندې راضي کيدل د امت په اجماع سره کفر دى پرته له دې چې د مسلمانانو په مقابل کې ورسره مرسته وکړي او داد کفر بل ډول دى .

که چيرې د کافرانو سره مرسته کوونکى پدې گو مان وي چې دى ددين سره محبت لري او کافرانو او مشرکانو سره کينه لري او کرکه ترې کوي .

- سورت النساء آيت 38 ، 39 . 16

- سورت المائدة آيت 51 . 17

نو ځواب کې ورته وايو: چې ډير د کافرانو او مرتدانو څخه داسې وو چې حق يې پدې نه پرېښود چې د هغه څخه يې کرکه کوله او نه پدې چې د خپل کفري دين څخه نفرت درلود بلکې د ځينو مادي گټو په خاطر يې دا دنيايي گټې په دين باندې غوره کول .

الله تعالى فرمايي : ذَلِكْ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿107﴾

18

ژباړه : داد لوی اخروي عذاب په سبب ددې دی چې دوی غوره کړی دی ژوندون یو خسیس پر (اعلی ژوندانه وه) آخرت ، او بیشکه الله نه بښي لاره (داستقامت) قوم کافرانو ته .

په صحیح مسلم کې د علاء بن عبد الرحمن له لارې کوم چې دخپل پلارڅخه او هغه د حضرت أبوهریره رضی الله عنه څخه روایت کوي چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم وفرمایل : عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «بَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ فِتْنًا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ. يُصْبِحُ الرَّجُلُ فِيهَا مُؤْمِنًا وَيُؤْمِسِي كَافِرًا. أَوْ يُؤْمِسِي مُؤْمِنًا وَيُصْبِحُ كَافِرًا. يَبِيعُ دِينَهُ بَعْرَضٍ مِنَ الدُّنْيَا . 19

ژباړه : د هغه فتنوله راتلو مخکې نیک عملونه وکړی چې د تیارې شپې د توتو په څیر به را روانې وي یو څوک به سهار مؤمن او بیکاه به کافروي ، او بیکاه به کافر سهار به مؤمن وي خپل دين به په دنيايي گټو خرڅوي هغه د ظلم او تیري څخه ډکه فتوی چې د ځینې شکست خورونکو او ناکامو خلکو له خوا صادره شوې ده په کومه کې چې راغلي دي : هغه عسکر چې ځانونه مسلمانان بولي د امریکایي حکومت په ملتیا د افغاني مجاهدینو سره په جگړه کې د گډوالي جواز ورکوي او روایې بولي ، په حقیقت کې دا د اسلامي فقهي ، پوهې او د ایمان د احساس سره هیڅ تړاو نلري او نه په ښکاره د فقهي او اصولي قاعدو او اساساتو بناده او د د مؤمنانو د لارې څخه مخالفه ده ځکه چې ټول مسلمانان پدې متفق دي چې چا د مسلمان په مقابل کې د کافر سره مرسته وکړه نو دا د اسلام د نوقضو (ماتوونکو) څخه د یوه ماتوونکي مرتکب شو ، او دا بهانه چې دا په زور سره منځته راغلي ، صحیح نده ځکه چې د مقتول وینه د قاتل د وینې څخه بې ارزښته او کم اهمیته نده ، او نه د قاتل وینه د مقتول د وینې څخه غوره او ارزښتناکه ده .

- سورت النحل آیت 107 . 18
- صحیح مسلم نمبر 118 . 19

- فقهاء پدې متفق دي که چيرې په يو سړي زور راوړل شي چې فلانئ مسلمان سړئ چې هيڅ ډول گناه و نلري ووژني نو په ده يې وژل حرام دي .

د مسلمان د پاره دا نشته چې د نورو د وينو تويولو لپاره خپل ځان د وژلو څخه وساتي .

الله پاک فرمايي : وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ... ﴿151﴾ 20

ژباړه : او مه وژنئ تاسې نفس ، هغه نفس چې حرام کړي دي الله (وژل) يې ، مکر (وژنې يې) په حقه سره

په بل ځای کې الله جل جلاله فرمايي : وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ

وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿93﴾ 21

ژباړه : او هغه څوک چې مړ کړي کوم مؤمن په قصد سره (او د مسلمان دغه قتل روا هم وکړي) نو جزا دده دوزخ دی (په داسې حال کې) چې تل به وي دی (دغه حلال گڼونکي د قتل) په هغه دوزخ کې او غضب (قهر) کړی دی ، الله په ده باندې او لږې کړی دی (الله) دا (قاتل) له خپل رحمت څخه او تيار کړی دی ده ته ، عذاب ډير لوی .

دا مسئله مې په بل ځای کې راوړې ده او مهمو مسئلو ته مې پدې باب کې اشاره کړې ده .

اوس د يو قيمتي او ارزښتناک کتاب په وړاندې چې نوم يې دی :

« د هغه چا په وړاندې چې د امريکايانو سره مرسته کوي د کفر څرگند دليل دی »

پدې بحث کې مسلمانان وپرولي شويدي چې د يهودو او نصاراؤ سره د مسلمانانو په مقابل کې مرسته و نکړي ، خپل حواس مې دپته متوجه کړي او ټولې هڅې مې په کار اچولې دي ترڅو ددې مسئلې حکم بيان کړم- او کوشنې مې کړې ترڅو د مخکينيو امامانو او وروستنيو ټولو څرگندونې را ټولې کړم ، او مسلمان د خپل دين څخه پوره پوه ، او زيات معلومات ترلاسه کړي .

او پدې کې هيڅ اختلاف نشته چې د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره مرسته کوونکي مرتد دي .

- سورت الانعام آيت 151 . 20

- سورت النساء آيت 93 . 21

پدې ارزښتناک علمي بحث کې کتور موضوعات او غوره گټې او لويې معناگانې ښودل شوې دي په ځانگړي توگه د واقعي مسلمانانو سره مرسته آن تردې چې د منافقينو او بد بختو خلکو له پلوه د انصاف او عدل په نظريې ليدنه او دامرسته او کومک د جهاد د بابونو څخه يو باب او دايمان له ښو څخه يوه ښه ده . دغه مسئله می د قياس په برخه کې راوړې ده او پدې سره مې دليلونه راوړي چې د مرسته کوونکي او ساتونکي حکم داصلي کار کوونکي په څير دي او دايوه اتفاقي مسئله ده چې په اجماع سره ثابته شوې ده . وروسته له دې د څرگندو دليلونو دشتون په صورت کې زيات څه نه وایم يواځې د دلالت سببونه ټول په يو ځای راوړم ، او هغه داچې کوم امریکايان چې ځانونه مسلمانان بولي او دوی د امریکايې لښکر سره د مسلمانانو په ضد جنگيږي په دوی داد کفر او ردت حکم ښه د تطبيق وړ دی ترهغه چانه چې يواځې په مال ، نظر او ياڅه نورو ډولونو مرسته ورسره کړې وي او په جنکي مرکزونو او لښکرو کې يې ورسره گډون نه وي کړی او نه يې دامريکا تابعيت اخستی وي .

ددلالت وجه يې داده : چې داقياس ډير غوه او پرځای دی او ياه مفهوم موافقت ترې مراد دی او ياداسې ورته وايي دا ترهغې نه ډير غوره دی .

بايد ووايم : د کافرانو تابعيت اخستل په خپله خوښه او رضاسره پرته له کوم زور او بيا ددغه کفري تابعيت په غوښتنه د کافر هیواد او دهغه له وگړو څخه دفاع او ساتنه او همدارنگه نور ډول ډول قوانين قبلول د اتول کفر دی ، پدې کې هيڅ ډول تاويل او ناپوهې ځای نلري ځکه چې دا په شرعي او ديني چارو کې اطاعت دی او همدارنگه په حراموالي او روا والي کې اطاعت او منل دي نو دوی پدې کار سره دا کفار خپل معبودان او خدايان ونيول او پدې کې هيڅ عذر نلري .

الله پاک فرمايي : اتَّخَذُوا اٰحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللّٰهِ.. ﴿31﴾ 22

ژباړه: نيولي دي د غو کتابيانو عالمان خپل او عابدان خپل خدايان بې له الله ، داچې متابعت يې کوي په تحليل او تحریم کې. دعدي بن حاتم رضی الله عنه مشهور حديث دی چې: الله پاک فرمايي : اتَّخَذُوا اٰحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللّٰهِ.. ﴿31﴾ 23

- سورت التوبه آيت 31. 22

- سورت التوبه آيت 31. 23

ژباړه: نيولي دي د غو کتابيانو عالمان خپل او عابدان خپل خدايان بې له الله ، داچې متابعت يې کوي په تحليل او تحریم کې.

شيخ ابا بطين پدې حديث د زياتونې په وخت وويل : الله پاک يې بدې بيان کړيده او مشرکان يې بللي دي سره ددې چې دوی نه پوهيدل چې ددوی دا کار دوی ته عبادت دی او هيڅکله په ناپوهی سره معذور ونه بلل شول .24

دريم مبحث: په عسکری خدمت کی د شموليت حکم :

په عسکري خدمت کې کيڼون په کفر کې ورسره اطاعت دی.

الله پاک فرمايلي دي : إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿25﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿26﴾
25

ژباړه : بيشکه هغه کسان چې بيرته گرځيدلي دي (له ايمانه) پر شاؤ پس له هغې څخه چې ښکاره شوي ده ، دوی ته سمه لار ، شيطان ښائسته کړي دي دوی ته (گناهونه) اومهلت ښکاره کړی دی ، شيطان دوی ته ، دغه (مهلت دوی ته په سبب ددې دی چې) بيشکه دوی وويل هغو هغو کسانو ته چې بدې گانه په (قرآن) چې رالېږئ دی الله ژر به حکم و منو ستاسې (او فرمانبرداري به وکړو) په ځينو کارونو کې (چې مرسته) ده په جنگ کې .

او هغه امر چې دوی په کې د کافرانو اطاعت وکړهغه د مسلمانانو په مقابل کې د عسکري خدمت او وطنوالی په نامه جگړه کول دي .

او بل داد الله متعال فرمان دی چې وايي : وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ مِّنْ مُّشْرِكُونَ (26.121)

ژباړه :که تاسو ددوی اطاعت وکړنو بيشکه تاسو به هم مشرکان شئ .

دغو په نامه مسلمانو عسکرو د مردارې په حلال گرځولو کې د کافرانو تابعداري وکړه او په حلال والي دهغه څه کې چې الله پاک حرام گرځولي وو ، او په امريکايي لښکر کې د غو مسلمانو عسکرو د خپلو مشرانو

-الدرج 10 ص 393-394. 24

-سورت محمد آيت 25-26. 25

-سورت الانعام آيت 121. 26

تابعدارې وکړه چې مسلمانان ووژني کوم چې د امریکایي قانون مخالف دي نو امریکایي قانون او دامریکا په تابعیت لرونکي لازم دي چې دخپل هیواد څخه په ساتنه او دفاع کې مرسته وکړي .

آیا ناپوهی او تاویل عذر کیدای شی ؟

-او کوم چې د تاویل او ناپوهی په هکله ده چې ناپوهي کوم وخت عذر ثابتیدای شي دادهغه چا په اړه چې د مسلمانانو په منځ کې او سي او داسلامي او عربي هیوادونو په حدودو کې استوگنه لري او دهغه کافرانو سره چې هم دلته اوسېږي مرسته او کومک کول د وړاندې دلیلونو په اساس همدا حکم لري .

اودامسئله پدې وروستيو وختو کې ډیره یادیدله او زیاتې پوښتنې راڅخه وشوې

د کافرانو دوستی او مرستې په اړه چې آیا تاویل او ناپوهی عذر کیدای شي او کنه ؟

ددې مسئلې ځواب په لاندې ډول دی :

1-د دلیلونو څخه د هغو آیاتونو او حدیثونو عامې معنا گانې دي چې دچا په کفر دلالت کوي دادی: څوک چې په طاغوت باندې کفر نه اختیاري او بدې ورسره نه کوي ، د کافرانو او مشرکانو سره د بنمې نه کوي لکه دا قول د الله پاک چې فرمایي : **وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ... ﴿36﴾**

27

ژباړه : اوخامخپه تحقق لېږلي(پورته کړي) وو مورپه هر(پخواني) امت کې یو رسول (چې ووايي دوی ته) چې عبادت کوئ (یواځې) د الله او ځان ساتئ تاسې له شریرانو (باطلو معبودانو څخه) .

بل دافرمان د الله پاک چې وایي : **لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۚ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ (256) 28**

ژباړه : پس هرهغه څوک چې کافر(منکر) شو له (عبادت د شیطان) او بتانو او ایمان یې راوړ(یقین یې وکړ) په (وحدانیت) د الله باندې نو په تحقیق سره ئې تینگه نیولې ده ، کړی (رسئ) .

بل داقول د الله پاک چې فرمایي : **قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءَاؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا ... ﴿4﴾ 29**

-سورت النحل آیت 36. 27

- سورت البقره آیت 256. 28

- سورت الممتحنة آیت 4. 29

ژباړه : په تحقيق سره تاسې لره (اى مؤمنانو) طريقه ښه (چې اقتداء پسې كولى شي) په (قول او فعل) د ابراهيم كې او په (قول او فعل) دهغه چاكي چې له ده سره ؤ (له مؤمنانو) كله چې وويل ددغه ابراهيم او اتباعو يې مشركانو د قوم د دوى ته چې بيشكه مور جلا ، بيزاره يوله تاسې څخه او بيزاره يوله هغه څيزه چې عبادت يې كوى تاسې يې له الله منكران شوي مور (په باطل دين) ستاسې باندې او ښكاره شوې ده په منع زموږ او ستاسې كې عداوت د ښموني او بغض حسد ابدي هميشه د تل لپاره

او ددې حديث شريف عامه معنى چې فرمايي : عن طارق بن أشيم الأشجعي رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : مَنْ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَكَفَرَ بِمَا يُعْبَدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ، حَرَّمَ مَالَهُ وَدَمَهُ، وَحِسَابُهُ عَلَى اللَّهِ. وفي رواية: مَنْ وَحَدَّ اللَّهُ... ثُمَّ ذَكَرَ، بِمِثْلِهِ. 30

ژباړه : چا چې دا كلمه توحيد وويله او پرته له الله پاك څخه د نورو باطلو معبودانو څخه منكر شونو په نو په خلكو يې مال او ځان حرام شو ، او څوك ناحقه تيرى پرې نشي كولاى ، او حساب يې دالله پاك سره دى ، په بل روايت كې راغلي دي : چا چې د الله پاك توحيد ومانه ، بيابې حديث ذكر كړ .

2- د مرتدانو په جگړه كې په يقيني ډول ځينې عوام خلك هم وو او ځينې دوكه شوي هم وه چې داصلي مسئلې څخه بې خبره پاته وو او دمرتدانو په كتار كې و جنكيدل ملكري او مرسته يې ورسره وكړه ، ددې سره سره صحابه كرامو د هغه چا ترمنځ توپيرو نگر چې په يوهه او قصد يې د مسلمانانو په مقابل كې جنگ كړى وو ، او هغه څوك چې په ناپوهي او تاويل سره په جنگ اخته وو ، بلكې د ټولو په وړاندې يې يو ډول چلند ترسره كړ هغه : ددوى وژل او كافر ورته ويل ، ښځې يې د كنيزوپه ډول راوستل او ماشومان يې د غلامانو په څير بيول او پدې گواهي وركول چې مړئ يې ددوزخ په اور كې دى ، همداوينا د حضرت ابوبكر الصديق رضى الله عنه څخه په صحيح سند سره راغلي ده لكه څنگه چې امام محمد بن سليمان رحمت الله عليه د مسيلمه الكذاب او نورو مرتدانو داتباعو په هكله ويلي دي : علماؤ پدې اتفاق كړى چې دوى مرتدان دي ، اكر كه هغوى پرې پوه هم نه وي . 31

3- هغه كسان چې دبدر په غزا كې د قريشو تربيرغ لاندې د مسلمانانو مقابلې ته راووتل هغوى ويل چې مور په زور را وستل شوي يولكه څنگه چې ځينې علماؤ ويلي دي ، عباس بن عبد المطلب رضى الله عنه هم همداسې دعوى وكړه ددې سره سره دعباس رضى الله عنه دغه دعوى رد كړل شوه او دظاهري حالت ته

- صحيح مسلم نمبر 12 ، حديث صحيح دى . 30
- الدرر ج 8 ص 118 . 31

په کتلوي چلند ورسره وکړ، په هغه صورت کې چې په زور بيول و نه منل شي او دا يو قوي عذر دی، نو څنگه به تاویل او ناپوهي عذر وبلل شي چې دا اصل څخه يو کمزورئ او ضعيف عذر دی؟

4- عبد اللطيف بن عبد الرحمن آل الشيخ د ابن تيمية رحمت الله عليه د وينا په وضاحت او څرگندولو کې ويلي دي: هغه څيزونه چې هغه د الله پاک د يووالي (توحيد) او په پيغمبر صلی الله عليه وسلم باندې د ايمان راوړلو ماتونکي (نواقض) وي نو ابن تيمية رحمت الله عليه په ډير ځايونو کې د داسې کارونو کوونکو ته کافر ويلي دي، او د توپې د غوښتلو څخه وروسته يې د وژلو په ښکاره سره ويلي دي او ددوی ناپوهي او وجهل ته يې عذر ندي ويلي. 32

د دلالت وجهه يې داده: د کافرانو سره د ښمني او دهغوی بد گڼل د مسلمانانو سره دوستي د توحيد د مسئلو څخه دي او د دې مسئلو عکس او ضد يې د توحيد د ماتوونکو (نواقضو) څيزونو څخه بللی دی او پدې اړه هيڅوک په تاویل او ناپوهي سره معذور نه شميرل کيږي، لکه څنگه چې ابن تيمية رحمت الله عليه ويلي دي.

5- عبد الرحمن بن حسن آل الشيخ ويلي دي: علماؤ پدې موضوع کې مستقيم او برابر منهج په مخکې نيولی او غوره کړی يې دی، د مرتد باب يې ذکر کړی دی او هيچا ددوی څخه داندي ويلي چې چا د کفر ويناو کړه او يايې د کفر فعل وکړ او داکس نه پوهيده چې دا څيز د توحيد او رسالت د کليمې سره مخالف دی، نو دی په ناپوهي سره نه کافر کيږي بلکې دلته ناپوهي عذر نه دی او داکس کافر دی. 33

د دلالت وجهه يې داده: د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو ملگرتيا د هغه څيزونو څخه ده چې د شهادت د کليمې سره ضد او مخالفه ده، نو تاویل او ناپوهي عذر ندي او تاویل هم د ناپوهي او جهل يوه څانگه ده.

6- شيخ سليمان بن عبد الله ويلي دي: که څوک د توحيد کليمه ووايي او دهغې په معنی او غوښتنه چې د توحيد منل، د طاغوت نه منل او شرک پرېښودل دي و نه پوهيږي نو په اجماع سره دا کليمه کومه گټه ورته نه رسوي. 34

د دلالت وجهه يې داده: د کافرانو سره د مسلمانانو په مقابل کې ملگرتيا په طاغوت د ايمان راوړلو په معنی ده او دا په الله جل جلاله د ايمان ضد ده.

-منهاج التأسيس ص 101، الدرر ج 10 ص 432-433. 32

-الدرر ج 11 ص 479. 33

-التيسير د شيخ سليمان بن عبد الله ليکنه ص 12

7- حسین او عبد الله د امام محمد زامنو ویلي دي: چاچې وویل زه له مشرکانو سره دښمني نه کوم ، یایې دښمني ورسره کوله خو کافرې ورته نه ویل ، او یایې ویل زه د هغه چا مقابله نه کوم چې لا اله الا الله کلیمه یې ویله اکرکه د کفر او شرک کارونه یې کول او ددین سره یې دښمني کوله ، او یایې ویل زه د گومبزو مخالفت نه کوم يعني : د هغه گومبزو چې به قبرونو جوړې شوې وې نو دغه شخص مسلمان ندی بلکې د هغوپه ډله کې دی چې الله پاک یې په هکله دا فرمان رالیرئ : ...وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿150﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ﴿151﴾ ﴿35

ژباړه : چې ایمان راوړو پر ځینو او کافران کېږو پر ځینو (د نورو رسولانو) او اراده لري دوی چې ونیسي په منځ ددې (د کفر او اسلام کې) یوه لاره دغه (تفریق کوونکي) هم دوی کافران دي په حقه سره .

الله پاک د مشرکانو دښمني او دهغوی پریښودل او کافرگنل یې پر موږ لازم گرځولي دي . 36.

عبد الرحمن بن حسن ویلي دي : د توحید د ډلې لپاره توحید نه پوره کیږي ترڅو چې د مشرکانو څخه ځان جلا نه کړي او دهغوی سره د ښمني و نه کړي . 37

څوک چې د کافرانو په څنګ کې و جنګیدل د هغوی څخه نه جلا کیږي بلکې د کفر نوم نه ترې بیلېږي .

د دلالت وجه یې داده : چاچې د عیسویانو سره ملګرتیا او مرسته وکړه نو دغه شخص د عیسویانو څخه شمیرل کیږي ، ځکه چې دښمني یې ورسره ونه کړه او بد یې ونه گنل بلکې ظاهري حالت داوه چې د عیسویانو په مرسته خوښ وه ، نو ځکه یې ورسره کومک وکړ ، پدغه مسئله کې په زور اړ کړی شوی هم معذور ندی نو د تاویل کوونکی او ناپوه په اړه ستا څه خیال دی هغه چې د مسلمانانو په منځ کې او سپړي بلکې دغه کس ددین څخه مخ اړه وونکی او منافق دی .

8- په آخر کې : ملګرتیا او دوستي د توحید د اساساتو څخه ده او دا د بیزاری او برائت د لویو اصولو او دطاغوت د نه منلو څخه ده او دابراهیمي ملت لویې قاعدې گنل کیږي او هغه د کافرانو بد گنل او ورسره دښمني کول دي ، نو پدې اساس د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره مرسته او کومک په دوو خطرناکو څیزونو دلالت کوي :

- سورت النساء آیت 150 . 35

- الدرر ج 10 ص 139-140 . 36

- الدرر ج 11 ص 434 . 37

أ - د مؤمنانو سره د دوستی نشتوالی : پدې دلیل چې د مسلمانانو د وژلو ، دلیل کولو او قوت ختمولو په خاطر د کافرانو سره مرسته کړی .

ب - د کافرانو سره ددښمنۍ نشتوالی : ځکه چې د کافرانو سره مرسته د هغوی سره د دوستی ، احترام ، عزت ، کومک کولو پوره دلیل دی ، چې پدې کې د مسلمانانو خواري ، سپکوالی او د قوت له منځه تلل یې په کې نغښتي دي ، نو پدې سره هغه دواړه اصلونه له منځه لاړل ، هغه اصلونه چې په تاویل او ناپوهی سره یې څوک معذور کیدای نشي .

شیخ ابابطين د ابن تیمیه رحمت الله علیه څخه نقل کړی دی چې وایي : هغه ښکاره او ظاهر څیزونه چې خاص او عام مسلمانان پرې پوهیږي چې د اسلام ددین څخه دي ، لکه یواځي د یو الله پاک په عبادت امر ، د یهودو او نصاراوو او مشرکانو سره دښمني ، د فحشاء ، سود ، شرابو او قمار وهلو حراموالی او داسي نور ، نو پداسې مسئلو کې تاویل او ناپوهي عذرندی او کوونکی یې په مطلق ډول کافر گنل کيږي . 38

دایو ښکاره او څرگند ثبوت دی ، زموږ په وړاندې د ډیرو مهمو او ارزښتناکو دلیلونو څخه دی چې د یهودو ، عیسویانو او مشرکانو سره دښمني د هغه څرگندو او واضحو مسئلو څخه گنل کيږي چې په ناپوهی او تاویل سره یې څوک معذور نشي گنل کیدای دهغه چا په برخه کې چې په عربي او اسلامي نړی کې د مسلمانانو په منځ کې استوگنه لري .

د ابن تیمیه رحمت الله علیه څخه یې نقل کړی دی وایي : کوم کار چې پوره ښکاره او واضح وي او د خبرونو او اومرونو پورې تړاو ولري ددین اصل او اساس دی نو هیڅوک د هغه په هکله معذور کیدای نشي . 39

هغه چا چې د تاویل او ناپوهی په اړه د عذر گنلو په هکله فتوی ورکړې پدې چې د مسلمانانو په منځ کې استوگنه لري او بیا د مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره ملګرتیا او مرسته وکړي معذور ندی پدې اړه د لاندینیو علماؤ نظر دی :

أ- حافظ ابن کثیر رحمت الله علیه د الله جل جلاله ددې قول په اړه ویلي دي چې فرمائي : فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ... ﴿52﴾ 40

- الدرر ج 10 ص 272-273 پوری په لنډیز سره . 38

- الدرر ج 10 ص 388 . 39

- سورت المائده آیت 52 . 40

ژباړه : نووبه وينې ته هغه کسان چې په زړونو ددوی کې مرض رنځ (نفاق) دی چې ځغلي به په (دوستي) ددوی کې وائي به دوی (په عذر کې چې) ويريرو له دې نه چې و به رسيږي مور ته کومه حادثه .

په ج 2 ص 69 کی دالله پاک ددې قول په اړه وايي چې: فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ...

ژباړه : نووبه وينې ته هغه کسان چې په زړونو ددوی کې مرض رنځ (نفاق) دی.

کوم شک ، شپه او نفاق دی ، « يُسَارِعُونَ فِيهِمْ » چې په چالاکي سره ځغلي دوستي او مينې د کافرانو ته په ظاهره او په پټه کې ، « نَخَشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ » ژبه اړوي د کافرانو په دوستي کې چې دوی ويريږي له دې خبرې څخه چې د مسلمانانو په مقابل کې به د کافرانو د برياليتوب او کاميابي کوم کار د هيلې په خلاف را منځته شي بيا به ددوی لپاره د خلاصون کومه لاره د يهودو او عيسويانو سره موجوده وي او دوی (منافقان) ته به گټه ورسوي .

څلورم مبحث: د علماوو نظريات

ج - شيخ سليمان او شيخ حمد بن عتيق دواړو په هغه پيښه کې کتابونه وليکل او فتوا يې ورکړه کله چې د مشرکانو لښکرو په عربي جزيرې او نورو ښارونو يرغل ور وړ ، د عربي جزيرې ځينو قومونو ددې لښکرو سره مرسته وکړه بيا دوی ددې مرسته کوونکو په اړه دکفر او مرتد کيدو وويل او په ناپوهۍ او تاويل سره يې معذور ونه بلل .

د- شيخ احمد شاکر رحمت الله عليه دهغو مسلمانانو په اړه چې د کفر او ارتداد فتوی يې ورکړه او د انگريزانو سره يې مرسته وکړه او دمسلمانانو په منځ او اسلامي نړۍ کې اوسيدل ، په اړه يې شيخ احمد شاکر رحمت الله عليه وويل : د انگريزانو سره مرسته هر ډول چې وي لږوي او که ډيره دا يو صريح او ښکاره کفر او څرگند ردت دی ، پدې کې هيڅ ډول عذر نه قبلېږي او تاويل کومه گټه نه رسوي .

ددې علماؤ يادونه پدې معنی نده چې په مسئله کې کوم اختلاف دی او يا ځينې نور داسې دي چې داسې وينا نه کوي او يا چوپ پاتې شوی دي ؟ مسئله داسې نه ده ؟ بلکې مسئله اتفاقي ده ، د اجماع د ځينو غړو يادول اجماع قوي کوي ، نه دا چې اجماع ماتوي .

دوهم : د غوره والي قیاس (قیاس الأولى)

هغه د موافقت مفهوم کوم چې ددې څخه غوره دی ، دداسې څیزونو په راورلو چې هغه د دوستی ، دښمنی او طاغوت د کافر کیدو د اصل څخه څه کم دی خوبیا دهغه ناپوه او تأویل کوونکی لپاره چې د مسلمانانو په منځ کې موجود وي په عربي او اسلامي نړۍ کې او سیري عذر نشته او داپه لاندې ډول دي :

1- امام شافعي رحمت الله عليه ويلي دي : علم په دوه ډوله دی :

- عام علم دی : چې پرته له هغه چا څخه چې په عقل یې ناپوهي زیاته وي نورو ټولوته رسېږي لکه : پنځه لمونځونه ، د الله پاک لپاره په خلکو روژه نیول ، د بیت الله شریف حج د هغه چا لپاره چې وس ولري ، او د مالونو زکات ورکول ، او کوم چې الله پاک حرام گرځولي دي لکه : زنا ، قتل (وژنه) ، غلا ، او شراب خوړل . او ځینې نور اعمال چې الله پاک په خپلو بندگانو باندې لازم کړي دي چې پرې پوه شي او عمل پرې وکړي ، او دخپلو ځانونو او مالونو څخه یې ورکړي او دهغه څه نه ځانونه وساتي چې الله پاک پرې حرام کړی دي ، او دا ډول علم په لیکلي شکل موجود دی ، د الله پاک په کتاب کې په عام ډول شته بیایې عام مسلمانان د عامو مسلمانانو څخه د مخکینیو خلکو څخه نقل کوي ، د پیغمبر صلی الله علیه وسلم څخه یې حکایت کوي ، د هغه په نقلولو او واجب گرځولو کې هیڅ اختلاف نلري ، دا هغه علم دی چې پدی کې د دینا غلطي او تأویل امکان نلري او نه اختلاف په کې روا دی . 41

ددلالت سبب یې دادی : دعامو خلکو علم هغه دی چې عام وکړي یې پیژني او هغه چاته چې د عامو وگړو او مسلمانانو په منځ کې استوگنه لري د نه پیژندلو هیڅ عذريې نشته او له دې څخه ددین د اصل او اساس پیژندل دي چې هغه توحید ، د مسلمانانو سره دوستي او په طاغوت باندې ایمان او تصدیق نه کول دي .

2- دالمغني کتاب لیکوال د زکات په کتاب کې د هغه چا په هکله چې د زکات څخه انکار لري وايي : که چیرې په اسلامي هیواد کې د عالمانو په منځ کې مسلمان لوی شوی وي او بیا د زکات څخه انکار وکړي نو د امرتددی او او دمرتدانو احکام پرې تطبیق کېږي .

ابن ابی عمر په شرح کبیر کې د لمانځه څخه د انکار کوونکي په هکله وايي : او که داسې وي چې د مسلمانانو په منځ کې په ښارونو کې لوی شوی وي ، او پدې باندې پوهیږي ، نو د ناپوهۍ دعوی یې نه قبلېږي او کافر بلل کېږي ځکه چې د کفر دلیلونه یې څرگند دي ، که چیرې دا مسئله په زکات او لمانځه کې وي او عذريې

نه منل کيږي نو څه گومان کوي په هغه څه کې چې د لمانځه او زکات څخه او چټ او ددين اساس شميرل کيږي چې هغه توحيد ، د مسلمانانو سره دوستي او په طاغوت کافر کيدل دي .

3- ابن تيمية رحمت الله عليه د صحابه کرامو او امامانو پدې مسئله کې اتفاق نقل کړی چې څوک د ظاهرو متواترو فرضونو څخه لکه لمونځ ، روژه ، او حج څخه منکر شول او يا د ظاهرو متواترو حرام کړی شوو څيزونو لکه د ټولو بدو او فاحشو کارونو څخه منکر شو او يا د ځينې ظاهرو متواترو مباحو څيزونو څخه لکه : د غوښې نه منکر شي نو دا شخص کافر او مرتد دی توبه د وباسي او که توبه يې ونه ايستله و دې وژل شي ، او که دا کفر يې پټ کړ نو دا شخص زندیق او منافق دی . 42

- داسلام د څلورو ارکانو څخه په انکار سره معذور نه شميرل کيږي نو څرنگه به داسلام د لومړي رکن څخه د انکار په صورت کې معذور وبلل شي ؟

شيخ محمد بن سليمان ويلي دي : ابن تيمية رحمت الله عليه څوک د ظاهرو مسئلو څخه په انکار کولو معذور نه شميري . 43

4- ابن تيمية رحمت الله عليه په شرح العمدة کې ويلي دي : څوک چې د لمانځه څخه د ناپوهۍ په پلمه منکر شو نو لمونځ د ورته وښودل شي لکه : څوک چې نوی مسلمان شي او څوک چې د ښار څخه لرې په اطراف کې لوی شو ځکه چې اطراف (باندېه) زياتره د ناپوهۍ ځای دی نو هم د لمونځ ورته وښودل شي او که د ضد او عناد له وجهې يې ترې انکار وکړ نو دی کافر شو .

ابن تيمية رحمت الله عليه ويلي دي : د اسلام په پنځو بناوو کې دايو منل شوی اصل او اساس دی او په هغو ټولو ظاهري اتفاقي احکامو کې هم ، او هغه څوک چې په اسلامي چاپيريال کې لوی شوی وي اوداسې وښودل شي چې دغه احکام ورته رسيدلي دي نو بيا دا خبره چې پرې نه پوهيږي نه منل کيږي ، دا قول کټ مټ ليکل شوی دی .

- فتاوی ج 11 ص 405⁴²
- الدرر ج 9 ص 405.⁴³

ددلالت وجه يې په مخکيني مسئله کې له ورايه ښکارېږي .

شيخ ابابطين د ابن تيميه رحمت الله عليه څخه داسې نقل کړی دی : چې د ابن تيميه رحمت الله عليه وينا پدې دلالت کوي چې ددليل پوهيدل په هغه څيزونو کې اعتبار لري چې ډيرو وگړو ته يې حکم څرگند نه وي مگر د توحيد او رسالت په برخه کې څه خبر نشته ، يعني ددې پوهيدل پوره چا فرض دي . 44

دریم : په مشابھت باندې د قياس کولو دلالت . (يعني ددې حکم څه شی دی) : چې دا په تاویل نه کولو پورې تړي .

ورته وايو : چې د مسلمانانو سره مرسته نه کوي ، محبت ورسره نه لري ، بلکې دښمني ورسره کوي او بد يې ترې راځي آیا دا کس مسلمان کيدای شي ؟ او په تاویل سره معذور گڼل کيدای شي ؟

که چيرې ځواب په نه سره وي نو عکس او ضد يې هم په حکم کې همداسې دی ، همدارنگه د کافرانو سره مرسته او کومک او محبت لرل دي چې په تاویل معذور کيدای نشي ، ځکه چې دوستي او دښمني سره ضد دي يوځای کيدای نشي اونه يوه د بلې په ځای راتلاى شي .

ابن تيميه رحمت الله عليه د الله پاک د لاندې قول څخه وروسته داسې ويلي دي : تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِبَيْسٍ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿80﴾ وَلَوْ كَانُوا
يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ ... ﴿81﴾ 45

ژباړه : نه به ويني ډير له دوی چې دوستي به کوي له هغو کسانو سره چې کافران شوي دي (بيا قسم دی)
چې خامخا بد و هغه شی چې پخوا ليرلي و دوی ته ځانونو ددوی (چې هغه شی موجب و) ددې چې په غضب
شو الله پردوی او په عذاب کې دوی به تل وي ، او که وی دوی چې ايمان يې راوړی وی (دزړه نه) پر الله او
نبی (محمد يا موسى) او په هغه کتاب چې نازل شوی دی ده ته نونه به وو نيولي دوی دا مشرکان دوستان
- . شيخ الاسلام ابن تيميه رحمت الله عليه وايي : دغه ياد شوی ايمان ددوی دوستي له منځه وړي او نفی
کوي يې ايمان راوړل او دکافرانو سره دوستي په يوه زړه کې نه سره يو ځای کيږي او داپدی دلالت کوي
چا چې له کافرانو سره دوستي وکړه نوهغه لازم ايمان يې په الله پاک باندې او دهغه په پيغمبر باندې او دهغه
په راليرل شوی کتاب باندې ترسره او ښکاره نه کړ . 46

- الدرر ج 10 ص 368 . 44

- سورت المائده آيت 80 ، 81 . 45

- فتاوی ج 7 ص 17 . 46

په همدې ډول د الله پاک سپیڅلی فرمان دی چې : « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ... ﴿51﴾ 47

ژباړه : اې هغو کسانو چې ایمان یې راوړی (مؤمنانو) مه نیسی تاسې یهودان او نصرانیان دوستان (چې له دوی سره موالات او مودت وکړی) (دوی یو تریله) ځینې دوستان دي د ځینې نورو (ځکه چې ټول سره په کفر کې شریک دي او ټول تاسوته یو دي) او هرچا چې دغسې وکړه له دوی سره له تاسې ځینې نو بیشکه چې دی هم له دوی ځنی دی .

بیشکه الله پاک پدې آیاتونو کې وښودل چې دکافرانو سره دوستي کوونکي مؤمن او مسلمان ندی ، او الله پاک خبر ورکړ چې د کافرانو سره دوستي کوونکي د همدوی له ډلې څخه دی او د قرآن کریم ځینې آیاتونه د ځینې نورو تصدیق او رښتیاوالی کوي .

حافظ ابن القيم رحمت الله علیه وایي : الله تعالی حکم کړی دی چا چې له چاسره دوستي غوره کړه په تحقیق سره ډاکس له همغو څخه دی او ایمان یې نه پوره کیږي مگر دا کافرانو څخه په بیزاری سره ، دوستي دد بنمنی ضد او عکس ده ، هیڅ کله دوستي او دښمني نه سره یو ځای کیږي . 48

-امام مناوی رحمت الله علیه د زمخشری رحمت الله علیه نقل کړی چې هغه ویلي دي : د دوست دوستي او ددښمن دوستي یې یو ډبل سره ضد او عکس دی . 49

-امام بیضاوی رحمت الله علیه وایي : د دوو دښمنانو دوستي نه سره یو ځای کیږي .

څلورم : هغه تاریخې پېښې چې دهغه په کافرکیدو باندې راوړل شوی دي (یعنی د کافرانو سره یې مرسته کړې وه) .

ددلالت وجه یې داده : دوی دا کیسې د معلومو کسانو په هکله ذکر کړې دي ځکه چې دچا په هکله چې پوښتنې کیدلې هغوی معلوم خلک وه او دهغوی په کفرې فتوی ورکړه او جدایي او بیلتون یې په کې راوست او معین کول یې پدې دلیل دي چې ناپوهي او تاویل عذر نشي کیدی او که په منځ کې یې څه توپیر موجودوی نو پرته له تفصیل او بیان څخه به یې په معلوم کس داحکم تطبیق کړی وای ، ظلم ، تیرې او دحد څخه تیریدنه وه ، په همدې ډول د توپې ایستلو غوښتنه دهغه چا په هکله چې وویل شي توبه وباسي ، دا دیو نوم

- سورت المائده آیت 51 . 47

- احکام أهل الذمة ج 1 ص 242 . 48

- فیض القدير ج 6 ص 111 . 49

اینبودلو لکه مرتد کیدل او داسې نور د څیزونو د واقع کیدو دلیل دی اوداسې ویل پرته له معلوم شخص څخه بل چاته نه ویل کیږي .

پنځم : په آخر کې هغه چاته ویل کیږي چې دکافرانو سره ملګرتیا او مرسته یې د مسلمان لخوا په ناپوهی او تاویل سره عذر بللی دی ، ته باید دلیل راوړې ځکه داکار د اصل او عموم مخالف دی ، پدې ډول شپې سره بله خطر ناکه شپه هم شته هغه دا چې دکافرانو سره مرسته یې په عقیده پورې تړلې اوهغه دا چې ترڅو یې اعتقاد ، باور او یقین رانشي نه کافر کیږي او دا « ارجاء» ده اوبس . (یعنی : ارجاء هغه ته وایي چې عمل په ایمان پورې تړلی نه بولي) .

حکم او یاکوم څیز چې په عمل پورې وتړل شي او امر په دلیلونو کې ښکاره او څرګند وي بیا اعتقاد ته وړول شي همداد خبیثي او کرغیرني ارجاء اصل او اساس دی .

دنویو مرجئه و شپه داده : د اسلام تر بدګڼلو او ددوی تر کفر پورې د مرستې تړل .

نو وایي : چا چې د کافرانو سره پدې مرسته وکړه چې داسلام څخه یې بد راتلل او نفرت یې تری کاوه ، او یایې د کافرانو سره ددوی د کفر په خاطر مرسته وکړه همدا کس کافر کیږي او له دې پرته نه کافر کیږي .

دایوه باطله او ناروا خبره ده او دشرعي نصوصو سره په ټکر کې ده ، الله پاک فرمایي : مَنْ يَتَوَلَّاهُمْ مَنَّكُمُ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ ... ﴿51﴾ 50

ژباړه : او هرچا چې دوستي وکړه له دوی سره له تاسې ځینې نو بیشکه چې دی هم له دوی ځنی دی .

ددلالت وجه یې داده : دحکم ارتباط او تړاو یې تر فعل پورې ورکړ چې هغه دکافرانو سره دوستي ده او دوستي ښکاره فعل ته وایي او ارتباط ورکول تر عقیدې پورې په عام ډول او یاد ځینې معلومو او معینو مسئلو په ډول لکه : د اسلام سره بغض او نفرت او یا دکافرانو د کفر په سبب او داسې نور دا هغه تړاو دی چې الله پاک پرې تړلی ندي .

دوهم دلیل: هغه چې تیر شول د عباس رضی الله عنه او څو نورو کسانو دمسلمانیدو څخه وروسته د بدر په غزا کې چې د مسلمانانو په ضد یې په جګړه کې برخه اخستې وه نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم ددوی

څخه د تفصيل غوښتنه ونه كړه چې آيا په زړه كې د هم همداسې دي او همدا عقیده لري يانه ؟ بلکې حکم يې په ظاهري عمل پورې وتاړه او ورته ويې ويل : زموږ حکم ستا ظاهرته گوري .

دريم دليل : علماؤ دغه مسئله په مطلق ډول په ډيرو ځايونو كې ذكر كړی ده چې را غونډول يې گران كار دی ، او ټولو په اتفاق سره دا مسئله په اعتقاد او باور پورې نه ده تړلې ، او نه به يې دهغه چاڅخه چې همداسې كاريې كاوه دا پوښتنه كوله چې ستا باور او اعتقاد څه ډول دی ، په حديث شريف كې راغلي دي :

عن أم المؤمنين عائشة رضی الله عنها عن النبي صلى الله عليه وسلم قال : مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ ، فَهُوَ زُذٌّ . 51

ژباړه : دام المؤمنین عائشې رضی الله عنها څخه روایت دی چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : چا چې زموږ په دین كې یو نوی كار وكړ چې په دین پورې يې تړاونه درلود نو دا كار نه منل كېږي .

بلکې دا هغه بدعت دی چې ننیو مرجه ؤ ته د پرونیو مرجه ؤ څخه په میراث پاتې دی .

که مسلمانانو د قوي اوزبر ځواکو کافرانو څخه مرسته او کومک غوښتی وای او هغه کافران چې په ډاگه غالب او د توان او قوت څښتنان دي او بیا د مسلمانانو په مقابل کې و جنگیږي ، پدې نیت نه چې د اسلام څخه نفرت کوي او بد يې ایشي او نه د کافرانو دکفر په خاطر او نه دکوم بد نیت او ناوړه اعتقاد او باور په خاطر ، بلکې د کافرانو سره د یو نیک کار د سرته رسولو لپاره يې ترې مرسته و غوښته نو دا کار او مرسته غوښتل او ملگرتیا ده ، په ځانگړي ډول که ددې سره د کافرانو ثناء اوصفت هم یو ځای شي ، لکه چې ووايي دا کافران ډیر عادل او باانصافه خلک دي ، لکه نن ورځ چې دامریکا په هکله هم ويل كېږي ، امریکایان د عدل اوانصاف څښتنان دي ، په نړئ کې دظلم اوتیري د له منځه وړلو او عدل راوستلو بیرغ يې پورته کړئ دی اوداسې نور !

شيخ محمدبن ..... وايي : که چيرې فرض كړو چې د المغرب (لويديځ) پاچا د خلكو په مالونو او ښارونو باندې دیرغل په درشل كې ډیر لوی ظلم وكړ او ددې سره سره بیا دا خلك ددې څخه ویریدل چې سیمه اوهیواد به يې په ظلم او تیري سره ونیسي او پدې پوهیدل چې داروپا له مرستې پرته د پاچا مقابله نشي کولای او پدې پوه شول چې اروپایان مرسته ورسره نه کوي ترڅو چې ووايي موږ ستاسو سره په دنیايې او دیني چارو کې موافق یو او ستایو دین حق اورښتیا دی او دپاچا دین باطل دی او په ډاگه سره يې دا خبره

- صحیح البخاری نمبر 2697 ، صحیح مسلم نمبر 1718 . 51

تکرار کوله سره ددې چې دامسلمانان د اروپایانو په دین کې داخل شوي نه وو او نه یې په عملي ډول اسلام پریښی وو مگر کله یې چې په ډاگه سره خپله وینا واوروله او مقصد یې د ځان څخه د ظلم دفع کول وو، نو آیا پدې کې به څوک شک ولري چې دا خلک د کفر او ارتداد څخه په اوچته توگه مرتد شول ، کله یې چې وویل : د پاچا دین باطل دی او دوی پدې پوهیدل چې دپاچا دین حق دی او ښکاره یې کړه چې د اروپایانو دین صحیح او رښتینی دی .52

-هدف یې د پاچا د ظلم او تیري دفع او مخنیوی وه ، مگر له اروپایانو څخه یې مرسته او کومک وغوښت او پدې سره یې صفت وکړ چې تاسو دعدل او انصاف خاوندان او ددیموکراسۍ بنسټ ایښودونکي یاست (همداد لویدیځ دین دی) ، ددوی په کافر کیدو سره اتفاقي فیصله وگوره معنی داچې پرته له اختلاف څخه کافر دي .

همدارنگه یې ویلي دي : آیا ته دشام خلک ویني (معاویه رضی الله عنه او پیروان یې) ، که چیرې دعلی رضی الله عنه مخالفت دهغو افراتیانو سره چې علی رضی الله عنه په اور سره وسوځول اړکړي وای نو دشام خلکو به ډاکار نه وای کړی ، او دشمرکانو څخه عذرغوښتنه او دهغوی سره جگړه نه کول ، نو پدې صورت کې به یوکس دصحابه کرامو څخه دهغه په کفر کې چې دې ډلې ته ورتلل شک او شبهه نه وه لرلې اگرکه یې د خپل اعتقاد څخه بیزاري او براءت هم ظاهر کړي وای ، بلکې دحضرت معاویه رضی الله عنه پلو ته ځکه ورغلل او نظریې تائید کړ چې دحضرت عثمان رضی الله عنه د قاتلانو څخه د قصاص او انتقام اخستلو په بنا سره وه ، نو پدې مسئله کې فکر او سوچ وکړه او پدې کې نور د شک ځای نشته ، مگر دهغه لپاره چې الله پاک یې امتحان اوازمینت غوښتی وي .53

دنظر اوقیاس له وجهی پدې دلالت کوی چې : دا روا ندي چې په مور باندي واقع شوی ظلم او تیرئ په کفر او نفاق سره لری کړو ، دا ښکاره او په ډاگه خبره ده ، که چیرې مثلاً ظلم منخته راغلی وي (او دا صحیح وي چې ظلم دی) په زیاته پیمانته ویل کیدای شي چې : دضرورت دی ، او ضرورتونه پخپل شرط سره حرام څیزوه روا کوي ، مگر کفر او مرتد کیدل نه روا کوي . پدې تیره شوې وینا داهم دلیل دی چې الله پاک فرمایي : ...وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ... ﴿217﴾ 54

ژباړه : او فتنه (له دین څخه د خلکو ایستل) ډیره لویه گناه ده له جنگ څخه .

52- تاریخ نجد ص ۲۶۷ .

53- تاریخ نجد ص ۲۳۸ .

54 - سورت البقره آیت ۲۱۷ .

او الله جل جلاله په بل ځای کې فرمایلي دي :... وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ... ﴿191﴾ 55

ژباړه : او فتنه (شرک او له دين ځينې اړول) ډير سخت دي له وژلو څخه .

حافظ ابن کثير رحمت الله عليه ددې مبارک آيت په تفسير کې فرمایلي دي کې : ابو العالیه ، مجاهد ، سعيد بن جبیر ، عکرمه ، حسن بصري ، قتاده ، ضحاک ، اوریع بن انس رحمهم الله تعالی ویلي دي : د الله پاک سره شریک نیول د وژلو په پرتله زیاته گناه لري .

دامریکا کفر او د اسلامي شریعت د پلي کوونکو له منځه وړل ډیر سخت دي د بې گناه خلکو له وژلو څخه لکه چې ویل کیږي !!!!

ابن تیمیه رحمت الله عليه ویلي دي : بیشکه له الله پاک سره شریک نیول په ناپوهی سره په الله پاک باندې ناحقه خبرې پورې کول ، ښکاره او پټې گناه او فحشا کول ، ظلم او تیرئ ترسره کول ، پدې کې هیڅ ډول مصلحت او گټه نشته ، نو ځنکه وایي چې د علمانیت (لادیني) سره یو ځای کیدل گټه لري ؟ 56

په بل ځای کې ابن تیمیه رحمت الله عليه وایي : هغه څه چې په هر چا او هر حالت کې حرام دي او هیڅ روا والی په کې نشته هغه بد کارونه دی لکه : ظلم ، د الله پاک سره شریک نیول ، په الله پاک باندې په ناپوهی سره ناحقه خبره تړل دي . 57

ابن تیمیه رحمت الله عليه ویلي دي : ځینې هغه حرام څیزونه دي چې شریعت په قطعي او پریکنده ډول سره حرام گرځولي او هیڅ څیز یې نه د ضرورت په وخت کې او نه پرته د ضرورت څخه روا کړي دي لکه : شرک ، بد او ناروا کارونه ، په الله پاک باندې په ناپوهی سره ناحقه خبره تړل ، او سوچه ظلم ، داخلور څیزونه د الله تعالی پدې فرمان کې بیان شوي دي : قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ وَإِثْمَ وَالْبَغْيِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿33﴾ 58

ژباړه : ووايه (ای محمده ! دوی ته) بیشکه هم دا خبره ده چې حرام کړيدي رب زما فواحش (کبیره گناهونه چې موجب د لوی عذاب دی) هغه چې ظاهروي له هغو څخه او هغه چې باطن وی (نو حرام کړي ئې دي) «گناه صغیره چې حد نه لري» او (حرام کړي ئې دي) ظلم په ناحقه سره (بل دا چې شریک ونیسئ تاسې

- 55 - سورت البقره آیت ۱۹۱ .

- 56 - مجموع الفتاوی ج ۱۴ ص ۴۷۷ .

- 57 - مجموع الفتاوی ج ۱۴ ص ۴۷۷ .

- سورت الاعراف آیت 33 . 58

په الله پورې (هغه شی چې نه دی نازل کړی (لیرې ئې الله) په (شریکولو د) هغه باندې هیڅ برهان (علمي سند) (بل دایې حرام کړي دي چې) وواپې تاسې پرالله هغه خبر چې تاسې نه پوهیږی « پرې » .

دغه څیزونه حرام دي په ټولو آسمانې شریعتونو کې او ددې دحرام والي لپاره الله پاک ټول پیغمبران رالیږلي دي او هیڅ څیز یې روا ندي په هیڅ وخت او هیڅ حالت کې له همدې سببه پدې مبارک آیت کې نازل شول نو دکافرانو سره دوستي په هروخت کې حرامه او روا ده هیڅ ضرورت یې رواکولای نشي ، لکه څنگه چې ځینې یې د رواو الي دعوی کوي .

په پای کې : زه خپل مسلمان وروڼه د نړۍ په هر گوټ کې چې دي ختیځ او یا لویدیځ ورته وایم چې د طالبانو د اسلامي حکومت سره مرسته او کومک وکړي . - الله پاک د دا اسلامي حکومت بریالی کړي - مرسته ورسره وکړی په کوم څیز چې وسه لری په مال ، ځان ، نظر ، مشورې ، فتوی د اسلامي حکومت د علماؤ څخه او د قلم خپرندویه وسیلو ، میدیا ، او هرڅه چې وي په مسلمانانو فرض دي چې د طالبانو سره مرسته وکړي د خپرندویه وسیلو څخه په کټه اخستنې سره ، د انټرنټ په وسیله سره باید ټولني او اتحادیې هم پدې عني فرض کې برخه واخلي ، او همدارنگه الله پاک ته دعا ، عاجزي کول په دغه لوی امتحان کې چې الله پاک یې بریالی کړي ، زموږ او دوی کله دشمن تباہ او هلاک کړي ، او باید ټول مسلمانان د طالبانو سره په لټی او مرسته نه کولو کې د الله پاک څخه وویږي او خپل مسؤلیت ته متوجه شي .

الله پاک فرمایلي دي : **وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ ﴿٧٢﴾** ⁵⁹

الله پاک فرمایلي دي : **وَمَا لَكُمْ لَأْتُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ** ⁶⁰

ژباړه : اوڅه مانع دی تاسې ته چې جنگ نه کوئ تاسې په لاره د الله کې (ددین د ترقي لپاره) او په (خلاصولو) د ضعیفانو کې چې سړي دي او هلکان دي .

په حدیث شریف کې راغلي دي : **عن عبد الله بن عمر رضی الله عنهما عن النبی صلی الله علیه وسلم قال : المسلمُ أخو المسلم ...61**

- سورت الانفال آیت 72 . ⁵⁹

- سورت النساء آیت 75 . ⁶⁰

- صحیح البخاري نمبر 2442 او صحیح مسلم نمبر 2580 په لړ اختلاف سره . ⁶¹

ژباړه : مسلمان د بل مسلمان ورور دی .

نن ورځ جهاد فرض عين دی په هغه چاچې وکړای شي او وس ولري ، او هغه آیاتونه چې د جهاد په باب کې د امر په صيغه سره راغلي دي ډيرزيات او مشهور دي ، ددې څخه د الله پاک دا فرمان دی چې : **كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ...** 62

داصليبي جگړه ده پدې کې اسلام هدف گرځول شوی دی دا که په هرځای کې وي په ځانگړي ډول مجاهدين او هغه کسان چې ددين چارې يې په لاس دي او دکافرانو مقابله کوي که دوی هرڅوک او دهرتابعيت لرونکي وي نو بايد ټول د دين داصل او داسلام د شتون څخه په ټينگه دفاع وکړو .

مجاهدين نن ورځ د اسلام څخه دد فاع او ساتنې يوټولې او ډله ده ددوی عزت او سرلوري د اسلام عزت دی او ددوی ذلت خواري او خدای مکره له منځه تلل داسلام لپاره يولوی خطرگنل کيږي سره ددې چې الله پاک خپل دين ته کاميابي ورکوونکي دی او يوه ډله ددې امت څخه شته چې بريالی او کاميابه ده او الله پاک خپل دين ساتي ، د طالبانو اسلامي امارت د نن ورځې دروازه شميرل کيږي او ددې دروازې ماتول د مسلمانانو لپاره يوه لويه ماته ده .

اې وروڼو: د الله پاک څخه وويږيږئ ، د الله پاک څخه وويږيږئ ملاوي وټړئ او خپل وس وکړئ .

الله جل جلاله فرمايي : **وان تتولوا يستبدل قوما... امثالکم .**

دويم فصل : داسلام په وړاندې صليبي يرغل :

پدې فصل کې به هغه څه ثابت کړم چې د امریکا په مشرۍ يرغل يو صليبي جنگ دی چې موخه يې اسلام ته ضربه ورکول دي او دافصل مې په درې مبحثونو ویشلی دی :

لومړی مبحث : د امریکا په اړه يو څه معلومات :

د امریکا د فساد بيانول ډير تفصيل ته ضرورت لري زه به د امریکا په دوو اړخونو رڼا واچوم :

1-د امریکا په دننه کې فساد . 2- د امریکا له خوا په نوره ځمکه کې فساد .

لومړی اړخ يې : د امریکا په دننه کې فساد : امریکا د کفر او الحاد د سرحيثيت لري ، د فساد او بد اخلاق بنياد دی ، د برېښ والي ، زنا او بې ستړۍ ، بديو او ناروا چارو ترسره کولو ځای دی ، شيطان دا ملک (امریکا) خپله ځاله گرځولې ده او دلته ې خپله گونډه او چته کړې ده ، د نړۍ دهغو هيوادونو څخه ده چې زيات د جنسي تعرض ځايونه لري دهلکانو سره د لواطت⁶³ د ښځو په خپل منځ کې د زنا (سحاق) د برېښ والي مرکزونه.⁶⁴

، د بدکاری (زنا) څخه د ښځو حمل ، د حراميانو زيږيدنه ، د محرمو ښځو لکه مور ، خور ، ميره ، لور ، عمه ، خاله سره زناکول ، اخلاقي جرمونه ، د بد اخلاق او فحشاء فضايي چينلونه ، د شرابو څښل ، د فسق ، رقص (نڅا) ، قمار ، او بې لاريو مرکزونه ځينې هغو شمېرې ته به اشاره وکړو چې ما يې يادونه وکړه ، سره ددې چې دا شمېرې مخکينۍ هم دی :

1- په امریکا کې شل مليونه خلک په زنا ، لواطت (په جنسې بې لاريو اخته دي)⁶⁵.

2- په امریکا کې هر کال 5000 ماشومان پلورل کيږي.⁶⁶

3- تقريباً دريمه برخه ماشومان د زنا څخه تولد کيږي .⁶⁷

- دا په ډيرو هيوادونو کې قانونی شو چې د همجنس گرايانو په نوم و نومول شو . (په امریکا کې د بايدين په دور کې يې قانونی بڼه غوره کړه)⁶³
-د ښځې او خاوند بې اعتمادي ، مارکيټ کې د زنا ځای ، په ټولگي کې د همجنسگانو ترمنځ زنا ، شاگرد د استاد او ماموره په دفتر ، مريضه د معالج داکتر سره ، په اجتماعي ډول زنا ..... لنډه داچې يو پست ترينه ټولنه د ځمکې په سر امریکاده . د شهيد سيد قطب يو تاليف دی په :
امريکا التي رأيتها . دا په هغه وخت کې اوس خو بالکل بدحال دی ، زما يوه خور مريضه ده د پښې د هډوکي تکليف لري بيا مي خپل والد صاحب چې يو عالم او دروسانو سره د جهاد په وخت کې د مجاهدينو قاضي هم وه په 1990 ميلادی کال کې د امریکا پټس بورگ ايالت ته د خپلې لور چې زما خورده لار څلور مياشتې يې تيرې او د علاج په پای کې ډيرو افغانانو ورته ويل قاضي صاحب دلته پاتې شه فاميل به دي هم راو غواړو ده به ورته ويل: « داد انسانانو د اوسيدو ځای ندی » همدا صحيح خبر ده چې امریکا د انسانانو د اوسيدو ځای ندی ....⁶⁴

- مجتمعه مجله 110/35⁶⁵

- مجتمعه مجله 44/49⁶⁶

- مجتمعه مجله 14/10⁶⁷

- 4- يوازې هغه مراهقې نجونې چې دزنا څخه حمل اخلي هر کال د نيم ميليون څخه زياتې وي .⁶⁸
- 5- د قانوني ستني (سقط) په وسيله د 15 ميليونو څخه زيات ماشومان وژل کيږي .⁶⁹
- 6- سان فرانسيسکو ايالت د لواطت پلازمينه ياديږي ، د ښار څلورمه برخه پارليماني غړي د همدغه ځايه ټاکل کيږي .⁷⁰
- 7- پدې کې 100 ميليونه د شرابو څښونکي دي .⁷¹
- 8- په امريکا کې د شرابو جوړولو شرکتونه 24 ميليارده ډالرو څخه زيات عائدات لاسته راوړي .⁷²
- جرمونه يې د حساب څخه وتلي چې ځني يې دادي :
- 1- د امريکا حکومت د شميرنې مطابق چې په 2000 عيسوي کال کې يې ترسره کړې تقريبا 26 ميليونه جرمونه يې په شميرې سره منځته راغلي دي .
- 2- د 1999 عيسوي کال د جرمونو شميرنې يې په لاندې ډول دي :
- ۱- په هرو 3 ثانيو کې د يو چا په ملکيت تعرض .
- ۲- په هرو 15 ثانيو کې غلاکول .
- ۳- په هرو 24 ثانيو کې بدني تعرض .
- ۴- په هرو 22 ثانيو کې يو ناوړه عمل .
- ۵- په هرو 24 ثانيو کې د چاوژل .
- ۶- په هرو 6 دقيقو کې په زور سره د چا تښتول .
- کوم څه چې ما دلته ياد کړي ددې کافر هيواد د فساد په ښودلو کې ډير لږ دي .

- مجتمه مجله 53 /648 ⁶⁸

- امجتمه مجله 35 /625 ⁶⁹

- مجتمه مجله 32 /637 ⁷⁰

- مجتمه مجله 42/199 ⁷¹

- مجتمه مجله 30-157 ⁷²

اې مسلمانان وروره : که ته پوه شي چې الله پاک دلوط عليه السلام د قوم په هکله فرمايلي دي : **أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرَّجَالَ وَتَقْطَعُونَ السَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ...** ﴿29﴾⁷³

ژباړه : آياتاسو خامخا راځئ سړيوته (دلواطت لپاره) او قطع کوئ (شکوئ) لاره (او دخلکو مال اخلي) او راځئ تاسې په مجلسونو کې منکر (ناکارو کارونو ته).

او هغه ډېر څه چې ما دلوط عليه السلام د قوم په هکله د بديو او اخلاقي فساد څخه وموندل چې هغوی پرې اخته وو.

امام ابن عساکر رحمت الله عليه پخپل سند سره د دمشق په تاريخ کې د ابو امامه څخه نقل کړي دي چې وايي : د لوط عليه السلام په قوم کې لس بد عادتونه وو چې په همدې مشهور وو. چې له دې لسو څخو يو لواطت کول وو .⁷⁴

نو که چېرې د لوط عليه السلام د قوم د غه لس بد عادتونه په فلکي شميرنې سره د امريکا د فساد سره په پرتله کړی نو لوی توپير به درته په ډاکه شي د امريکا فساد د لوط عليه السلام د قوم د فساد څخه په څو ځلي زيات دی .

که پدې سره پوه یئ چې الله پاک د لوط عليه السلام قوم ته داسې عذاب ورکړ چې هيچاته یې هم ندی ورکړی ، نو الله متعال فرمايلي دي : **قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿32﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿33﴾ مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿34﴾**⁷⁵

ژباړه : وويل دوی بيشکه مورچې يو راليرلي شوي يو طرف ديو گناهگار (کافر) ته لپاره ددې / چې وليږو په هغوی باندې تيرې (گټې) له خټو (پخو شوو په اور لکه پخې خبټې) / نشانه داره کړی شوي (په نامه دهغه چاچې پرې وشتل کيږي) په نزد درب ستا لپاره د مسرفانو له حده تيريدونکيو (په کفر او فجور کې دپاره د هلاک کولو) .

او همدارنگه الله پاک فرمايلي دي : **فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ مِّنْضُودٍ ﴿82﴾**⁷⁶

- سورت العنکبوت آيت 29. ⁷³

- ج 5 ص 321. ⁷⁴

- سورت الذاريات آيت 32-34. ⁷⁵

- سورت هود آيت 82. ⁷⁶

ژباړه : نوڅه چې راغی امر (عذاب ، حکم ، عذاب) زموږ نو وگرځاوه موږ پورته طرف ددې (ښار) ښکته طرف طرف ته (یعنی نسکور موږ پردوی دا ښارونه) او واورول موږ پردغو ښارونو باندې کاني له ختو جوړ شوو په اوړپخو شوو لاندې باندې (پرله پسې) .

او الله پاک فرمایلي دي : **وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذِرِ ﴿37﴾**⁷⁷

ژباړه : او خامخا تحقیق سره غوښتي و دوی له دغه (لوط څخه) میلمانه د هغه (بد کارته) نو محورندې کړې موږ سترگې ددوی پس (وفرمایلي الله دوی ته په ژبه د ملائکو چې) وڅکئ تاسې ثمر د عذاب زما او وپرولو زما .

او همدارنگه الله تعالی فرمایلي دي : **فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿73﴾**⁷⁸

ژباړه : نو وینول هغوی لره غږ هیبتناک (د جبریل) حال دا چې داخلیدل دوی په وخت د لمر کې .

الله جل جلاله د لوط علیه السلام قوم د خپلو بدو اعمالو په سبب په عذاب کړ .

نو ستاڅه خیال دی چې د امریکا د څومره لوی عذاب مستحقه او وړ ده ؟

آیا داسې هیواد لکه امریکا ددې ورده چې یومؤمن او مسلمان د پرې وژاري ؟

نه هیڅکله ، ځکه چې عذاب د عمل له جنسه ده .

دوهم اړخ یې : په نړی کې د امریکا فساد :

که چېرې د امریکا فساد او فتنه پخپله د امریکا په دننه کې وای نو دابه هم په الله پاک د ډیر لوی عذاب وړ گرځیدلی وای ، نو دا الهي عذاب به څومره زیات او سخت وي چې فساد یې نورې نړی ته هم سرایت وکړ او په ټوله ځمکه کې یې فساد خپور کړ ، په ډیرو ټولنو کې کوم اخلاقي فساد او اباحتیت چې منځته راغلی ترشا یې د امریکا هیواد دی .

1- بانکوک د تایلند هیواد پلازمینه په نړی کې د جنسي تعرضونو پلازمینه ده دامریکایې عسکرو شتون پدغه

هیواد کې اخلاقي فساد او اباحتیت اصل او اساس دی .⁷⁹

- سورت القمر آیت 37 .⁷⁷

- سورت الحجر آیت 73 .⁷⁸

- مجتمع مجله 8 / 248 .⁷⁹

2- په نړۍ کې د بدو او خبیثو فلمونو (سکس) لویه صادره وونکی «هوليوود» چې د سینما پلازمینه بلل کېږي په امریکا کې واقع ده .

3- د جنسي اړیکو د تفصیل او څیړنې په اړه امریکا د زیاتو فضايي چينلونو لړلو په وجه په نړۍ کې د ټولو هیوادونو په سر کې راځي ، په انټرنټ کې د اباحت او فحاشۍ زیاتې څپې لرونکی هیواد امریکاده.

4- په امریکا کې د شرابو او سگرتو لوی صادره وونکی شرکتونه په امریکا کې دي .

5- د اسلحو لویې فابریکې چې انسانان پخپلو منځونو کې پرې وژل کېږي په امریکا کې دي .

پرته له دې په ټولنو کې د بې حیایۍ او فساد د خپرولو ټولې وسیلې د امریکا په هیواد کې دي .

د نورو انسانانو په اړه چې مسلمانان هم ندي زیات جنایتونه یې کړي دي چې ځینې یې دادي :

1- امریکا د اصلي او سیدونکو (سرو هندوانو) په ملیونونو کسان له منځه یوړل چې په ځینې شمېرو کې د سلو ملیونو څخه زیات ښودل شوي دي .

2- د غلامانو په سوداګرۍ کې یې زیات بهرني اوسیدونکي چې افریقایان وو له منځه یوړل ، چې شمیر یې ملیونونو تنو ته رسېږي .

3- په 1944 عیسوي کال په دوهم نړیوال جنګ کې په یوه شپه کې 334 امریکایي الوتکو د بمبارد په وسیله د جاپان د پلازمینې (توکیو) 16 میله مربع مساحت په سوځوونکو بمونو سره په اور لولپه کړه او سل زره کسان یې ووژل ، یو ملیون تنه یې بې کوره کړل ، یو امریکایي جنرال په ډیره خونۍ سره کتل چې جاپاني نارینه ، ښځې او ماشومان په اور کې سوځیدل چې تردې چې ټول مړه شول ، او گرمې ډیره زیاته وه تردې چې اوبه په جوشیدو راغلي او ټول او سپنیز ساختمانونه ویلې شول او خلک د اور په لمبو کې لولپه شول ، 64 جاپاني ښارونه تریرغل لاندې راغلل دا پرته له هیروشیما او ناګاساګي ښارونو پرته چې د داسې یرغل موخه اوهدف وګرځیدل په ځینې اټکلونو د 400 زرو تنو وژل کیدل یې ښه انځور وړاندې کوي .

4- د 1952 او 1973 عیسوي کلونو ترمنځ په اوسط ډول امریکا لس ملیونه چينايي ، کوریايي ، ویتنامي ، لاوسي او کمبودیايي وګړي ووژل .

۵- د 1752 ميلادي کال په نيمايي کې د ويتنام هيواد جگړه پيل شوه چې : په دغه جگړه کې 160 زره تنه يې ووژل. 700 زره تنه يې تعذيب او بد رنگ کړل. د 3000 تنو څخه يې په ژوندونې کولې وايستلې او اوکيدې يې وڅيرلې ، 4000 تنه يې په اور سره و سوځول تردې چې په همدې سوځولو مړه شول ، په زهرجنو کيمياوي موادو سره په 46 کليو يرغل وکړ .

6- په 1972 ميلادي کال د عيد د لمانځلو په درشل د امريکا د بمبارد په نتيجه کې چې په «لهانوي» او « هايوونگ » کې يې ترسره کړد 30 زرو څخه زيات ماشومانو ته يې په دائمي کونوالي مبتلا او اخته کړل .

۷- امريکايي روزل شوي لښکر په « گواتيمالا » هيواد کې د 150 زرو څخه زيات بزگران د 1966 او 1986 ميلادي کلونو ترمنځ ووژل .

مگر د امريکا جنائتونه د مسلمانانو او هغو کسانو چې په نوم مسلمانان وه ډير زيات دي که يې په تفصيل سره راوړو نود خپلې موضوع څخه به بل پلو ته تللي وو ، مگر لږو شميرو ته اشاره کوو چې دا پخپله هغه څه څرگندوي چې ددې ترشادي :

۱- په عراق باندي د امريکايي بمبارد له امله او دهغه ظالمو اقتصادي بنديزونو په وجه چې لسو کالو څخه راپدېخوا او تراوسه هم دوام لري يو ميليون عراقي ماشومان يې ووژل .⁸⁰

۲- د انسولين د نشتوالي په عراق کې په زرگونو تي رودونکي ماشومان په عمري روندوالي اخته شول

3- په عراق کې داقتصادي بنديز او امريکايي بمبارد له امله د نارينه عمرونه ترشلو او دښځو عمرونه تر 11 کلونو رابښکته شول .

4- دامريکا له خوا په عراق کې د وړانگو د خپرېدو په سبب د نيم مليون څخه زيات کسان ووژل شول .

5- په امريکايي وسله باندي په زرگونو فلسطيني ماشومان ، ښځې او سپين پيري ووژل شول .

6- همدارنگه په زر گونو لبنانيان او فلسطيني مهاجرين په هغه عام وژنه کې له منځه لاړل چې دامريکا په مرسته اسرئيلو ترسره کړه .

- په مشر جورج بوش باندي يو عيسوي امريکايي وکیل مدافع دعوی وکړه چی جورج بوش بايد اعدام شي ځکه دی جنګي مجرم دی په عراق کې يې زيات شمير خلک ووژل او هيواد په کنډ واله بدل کړ. التنبیان ص 20. ⁸⁰

۷- د 1412 او 1414 هـ کلونو ترمنځ امریکایي عسکرو په زرگونو بې گناه صومالیایان ووژل .

۸- امریکا په 1419 هـ کال کې په افغانستان او سودان باندې په کروز میزائلو حمله وکړه چې په نتیجه کې د سودان یوه د دوا جوړونې فابریکه له منځه لاړه ، او د 200 تنو څخه زیات کسان په شهادت ورسیدل .

۹- اسرائیلو د امریکا په مرسته د لبنان د جنوب برخې داشغال په وخت د 17000 (اوولس زرو) تنو څخه زیات کسان ووژل .

10- د امریکا په مرسته په اندونیزیا کې نظامیانو د یو میلیون څخه زیات کسان ووژل شول .

11- د امریکا د اقتصادي بندیزونه په درشل کې په افغانستان کې د 15000 تنو څخه زیات ماشومان مړه شول .

دایرته له هغو عام وژنو څخه دي چې د امریکا په مرسته په چیچن ، بوسنیا ، مقدونیا ، کوسووا ، کشمیر ، فلپین ، د ملوک په جزیرو ، شرقي تیمور او داسلامي نړۍ په نورو برخو کې ترسره شوې دي .

که څوک پدې سوگند او گواهي ورکړي - چې پدې وروستیو کلونو کې- د مسلمانانو کومه عام وژنه ، یایې شړل ، او یایې د ځمکې غصب کول ، پرته د امریکایي لاس وهنې او مداخلې څخه منځ ته ندي راغلي نو زما گومان دی چې پدې خپل سوگند کې به گناه کار نشي .

الله پاک د مسلمانانو مرسته کوونکی دی .

دالله پاک د هغه نعمتونو څخه چې حساب او شمیر یې نه کیږي چې ددې کفري اتحاد مشري یې دداسې ظالم هیواد په لاس ورکړه ترڅو لاروښانه او هرڅه واضح وي ، او دحق غوښتونکي او لټوونکي هیڅ پتوالی او شک رانشي ، ځکه چې د امریکا تاریخ په ظلم ، تیږي ، خباثت ، فساد او فتنې خپرولو ډک دی ، او دهرچا لپاره یې توره دوسیه ښکاره ده ، او همدا لامل دی چې حق به په ډیره زیاته روښنایي سره نورهم واضح او څرگند شي ، یواځې الله متعال لره ثناء او نیکی ده .

دوهم مبحث : د طالبانو په اړه لنډ معلومات

پدې کې شک نشته چې د افغانستان خلک هم دنړۍ د نورو ملتونو په څیر د ډول ډول عقیدو او لارو تلونکي دي ، پدوی کې ناپوه ، اودپوهې پلټونکي ، سنيان او بدعتیان موجود دي ، دا هیواد دکمونستانو له خوا ډیرې ستونځې ، جگړې او زیات تلکیفونه کاللي دي ، بیا وروسته د جهادي تنظیمونو خپل منځي جگړې منځته راغلې چې ددې په سبب په زرگونه مسلمانان یا ووژل شول او یا له خپله کوره وشړل شول او دا هغه لاملونه وه چې د ټولني د وګړو په منځ کې یې د جهل او بې علمي په خپرولو کې مرسته وکړه ، پدې فصل کې چې د طالبانو په اړه غبرګون ددې دا مطلب ندی چې هلته بدو

اومنکر کارونو وجود نه درلود ، او نه دعوی لرو چې هلته بدعت نه وو ، دا دولت په مختلفو قومونو او توکمونو حکومت کاوه ، بلکې پخپله طالبان هم د مختلفو نظریو او افکارو لرونکي وو ، ځینو یې اهل حدیثو طرف ته میلان درلود ، او ځینو یې تصوف خوښاوه ، ځینې نور یې تند لاري او نور یې بیا معتدل فکر لرونکي وو ، دلته دا نه وایو چې هلته په منهج او نظر کې غلطۍ نه وي ، بلکې دلته د طالبانو د حکومت هغه صدق اوریښتینولۍ ته نظر اچوو چې داسلامي شریعت په پلي کولو او په ټول هیواد یې ددې آسماني قانون تطبیق کولو ته کوم پوځ هوډ کړی وو ، هغه څوک چې دکمال او پوره والي لپاره هڅې کوي داسې نه دي لکه هغه څوک چې ددې هڅې څخه په لرې واټن کې وي .

د اصلاح چیغې وهونکي د فساد خپروونکي په څیر نه وي ، د اسلام او مسلمانانو سره دوستي کوونکي د اسلام او مسلمانانو د دښمن په شان نه وي ، ددې زیات تفصیل به ان شاء الله د اوومې شپې په مناقشه کې راشي .

پدې کې شک نشته چې د طالبانو داسلامي امارت د رامنځته کیدو څخه وروسته د افغانستان د وضعې څارونکي ته په ډاګه ښکاریده چې داسلام بیرغ دهرې ورځې په تیریدو سره په اهتزاز راتله ، او طالبان هم په ټولو اړخونو کې په ښه کیدو وو ، اسلامي شریعت یې پلی کړ ، او اسلامي حدود یې قایم کړل ، دلارو امنیت یې ښه کړ ، منکر او بد کارونه یې له منځه یوړل ، د فساد او بد اخلاقي زیات اثرات یې ختم کړل ، تردې چې مور د دښمنانو د ډله ایزو خپرنديو وسیلو له لارې داسې خبرونه اوریدل چې دمسلمانانو زړونه پرې یخیدل .

په لنډه توګه : به د طالبانو د منځ ته راتلو تاریخ او هغه لوی او دویمه ډک کارونه په ګوته کړم چې داسلامي شریعت د پلي کیدو په لار کې یې وو.

- د 1415 هـ ق کال په لومړیو کې دطالبانو اسلامي تحریک منځته را تللو یواځینې لامل دهغه جنایتونو او په ځانګړي ډول د ځینو بنځو تښتول وه چې دلارې په اوږدو کې به منځته راتلل ددې تحریک درامنځته کیدو سبب شو ، البته د خلکو داجنایتونه او پیدې د طالبانو دتحریک د مشر ملامحمد عمر مجاهد په وړاندې ترسره کیدې چې په دی سره به ډیر کړیده او زیات درد به یې احساس کولو ، تردې چې ددې وحشت د له منځه وړلو په خاطر یې ځینې طالبان راتول او بیایې پخپله ددې غلو او لاروهونکو د مخنیوي لپاره یې داسلامي حدودو د پلي کولو په نیت وسلي ته لاس کړ ، چې په کندهار او دهغه څلور خواوې یې د فساد خپروونکو څخه پاکې کړې ، تردې چې ددې غلو او لاروهونکو دشرلو ساحه یې نوره هم پراخه کړه ، او یې کولای شو چې په کندهار کې یوه شرعي محکمه جوړه کړي ، پدې سره غله وتښتیدل امنیت او ډاډ را منځته شو او عام خلک د خپلو ورځنیو چارو مخ بیولو ته راو گرځیدل بیایې دیته مټې را بد وهلې چې دهیواد نور ولایتونه هم ترخپلې ولکې لاندې راوړلې پدې ترڅ کې یو ولایت په بل پسې د طالبانو په لاس کې وغورځیدل آن تردې چې دهیواد پلازمینه (کابل) هم په 14/5 /1417 هـ ق کال سقوط وکړ او په فاتحانه ډول کابل ته ننوتل ، نوکله چې ددې څخه وړاندې د هیواد ختیځ او لویدیځ او سهیلي (جنوبي) ولایتونه ددوی په لاس کې وو ، د یوکال په موده کې په سوله ایز ډول دهیواد د د ۳۱ ولایتونو څخه ۲۰ ولایتونه د طالبانو ترلاس لاندې شول ، په لومړي سر کې دطالبانو ټول فتوحات په سوله ایز ډول وه ځکه چې افغانانو دطالبانومشران دهغوی دعلم په وسیله پیژندل اوددوی سره دهیواد لوی علماء ملګري وو ، دا کار ددې سبب شو چې ټول افغانان دلومړي شیبې څخه ورسره ملګري شول ، بیایې دهیواد په شمالي برخه خپلو نظامي عملیاتو ته دوام ورکړ ، دهغوی سره دروسانو اوهندوانو پوره مرستې کیدې -تردې چې د ټول هیواد ۴٪ برخه یې دخپلې ولکې څخه بهر پاته شوه.

-دطالبانو د راتګ څخه وروسته ددوی د مهمو کارونو څخه ددوی ترولکه لاندې په هره لویشت لویشت ځمکه داسلامي شریعت پلي کول وو.

دطالبانو له فر مانونو څخه :

-د هغه قومونو څخه ټوله درنه او سپکه وسله راټولول چې په داخلي شخړو ، او زورښودنه او د لارو په پرې کولو يې ترې کار اخسته .

-په کابل کې د ملګرو ملتونو له دفتر څخه د نجيب الله اودهغه دورور شاپور احمدزي ايستنه ، کوم چې دپناه وړ وړونکو په توګه په کې اوسيدل ، په دوی د مرتد کيدو دحکم پلي کول وو.

-دهغو ټولو بتانو له منځه وړل چې په کابل ښار کې به دهوتلونو په مخکې ايښودل شوې وو، او په ځانګړې ډول د انټرکانټي ننټل هوټل په مخکې به وو.

-ددوی ترولکې لاندې ټولو ولايتونو کې يې شرعي محکمې جوړې کړې .

-د امر بالمعروف او نهی عن المنکر وزارت جوړونه او ددغه وزارت پراخه صلاحيتونه درلودل چې په هره موضوع کې به يې مداخلت کاوه اود ډيرو ارزښتناکو کارونو څخه يې ځينې دادي :

-په کافرانو يې جزيه و ټاکله ، اود زميانو نوم يې ورته کيښود او پدې سره يې مجبور کړل چې بايد خاصې جامې واغوندي ، ترڅو ددوی او نورو مسلمانانو توپير وشي .

-لمانځه ته يې ځانګړې پاملرنه وکړه او خلک يې دهغې په کولو مجبور کړل ، اودآذان څخه وروسته يې د ټولو تجارتي او او د خلکو د کار ځايونو بندولو امر کاوه .

- د امر بالمعروف او نهی عن المنکر وزارت د کفر او فسق د ټولو نښو د بندولو او له منځه وړلو امر کړی ، په کابل کې د تلویزيون دستګاه و ترله تلویزيوني خپرونې يې بندې کړې د کابل راديو يې ددې ناولو خپرونو څخه پاکه او د شريعت غږ راديو نوم يې برې کيښود ، د ساز او سرود ټول مرکزونه او ځايونه يې له منځه يوړل ، د ساز او سندرو کيسټې يې منع اعلان کړې او ددې کيسټو د انتقال په هڅه کوونکي يې تعزير و لکاوه ، سينما گانې يې د سيمينارونو په هالونو واړول .

- د ډيرو خرييل يې منع کړل ، او دخرييلو په ځايونه يې بنديز ولگاوه .

-په ښځو يې بهرته د تللو په درشل کې حجاب لازم وګرځاوه ، همدارنگه يې دسفر په وخت کې د محرم کس شتون لازمي کړ ، او ټولې ښځينه کارکوونکې يې د اختلاط (ګډ کارکولو) له ځايونو څخه لرې کړې ، او

دېرنيو ښځو ننوتل يې هيوادته ممنوع كړل ، د هغو مجلو او ورځپاڼو ننوتل يې هيواد ته منع كړل چې فساد او فحشاء ته يې لمن وهله .

- د امر بالمعروف او نهی عن المنکر وزارت د مخدره موادو په له منځه وړلو لاس پورې كړ چې په تدريجي ډول يې د 1420 هـ ق كال د اوړي تر موسم پورې يې په مكمله توگه كښت بند كړ ، چې پدې ډول د ملكرو ملتونو د مخدره موادو سره د جگړې ځانگې په خپل خپاره شوي بيان كې د ډله ايزه خپرندويه وسيلو په واسطه تردې سرليک لاندې وليكل : « د مخدره موادو څخه پاك افغانستان » پدې كې راغلي وه چې نړيوال كميسيون د مخدره موادو په كښت بنديز د پوره رښتياوالي معلومولو په خاطر افغانستان ته يو پلاوئ ولېږه چې په هيواد كې يې د 1171 هغو ځايونو څخه ليدنه وكړه چې دامخدره مواد په كې كرل كيدل ، نو دوى وليدل چې داپه نورو زراعتي محصولاتو بدل شوى دى ، لكه څنگه چې دملگرو ملتونو د مخدره موادو سره د مقابلي ځانگې په يو بيان كې چې په 15 اكتوبر 2001 ميلادي كال كې خپور شوى وه وليكل :

د طالبانو ترواكمنى لاندې سيمو كې د افيونو د توليد كچه 94٪ كې رابښكته شوې ده ، ملكري ملتونه ددې په زړه پورې بدلون سبب د ملا محمد عمر مجاهد هغه سخت او قطعي فرمانونه بولي چې د افيونو د كښت په اړه يې ترخپلې واكمنى لاندې سيمو كې د هغه دحرام والي په اړه صادر كړى وو.

اودې ځانگې داهم ويلي چې دافغانستان څخه چې كوم افيون بهرته وړل كيږي ټول د شمالي ټلوالې دلاس لاندې سيمو څخه په لاس راځي .

-او په موزيمونو كې ټول مخكينې ساتل شوي بوتان يې مات كړل او لوى بوتان يې ونړول په ځانگړي ډول د بودا هغه دوه تمثالونه چې په باميانو كې موجوده سره ددې چې ټوله نړى ددى كار مخالفه وه ، بيايې هم دالله پاك امر پرځاى كړ .

-همدارنگه يې انټرنټ بند كړ ځكه چې دا ډير فسادونه لري .

-او دقبرونو څخه يې ځينې نښې لرې كړې او خلك يې د ځينې هغو شرعي كارونو څخه منع كړل چې ددې قبرونو تر څنگ به يې كول ، د ځينې قبرونو سره يې پردې او جالى ولگولې چې خلك د طواف څخه منع شي او په لوحويې وليكل : د شرعي او مسنون زيارت ادبونه .

-دتعليم په برخه کې يې د نجونو ښوونځي وټرل ځکه دوی ويل : چې ترڅو وخت پيدا کړو چې نيکې صالحې او دا اعتماد وړ معلمانې پيدا او دمسلمانانو د لوبو دتربيه لپاره گټورې ثابتې شي ، د يادونې وړ ده چې په ټولو تعليمي مرحلو کې د عقيدې لپاره منل شوی کتاب د امام طحاوي رحمت الله عليه د عقيدې کتاب دی ، د ارزښتناکو او مهمو مضامينو څخه د جهاد او دهغه د فقهې (د جهاد په احکامو ځان پوهولو) څخه عبارت وه . دطالبانو اسلامي امارت يواځينی رسمي مرجع وه چې دچيچن د مجاهدينو حکومت يې په رسميت و پيژاند او ترخپل وس پورې يې هر ډول مرستې ورسره وکړې او خپله خاوره يې ددوی په واک کې ورکړه چې په خپلو فعاليتونو کې ترې کار واخلي .

دا په لنډ ډول د طالبانو داسلامي امارت د شپږ کلني دورې کارونه وه چې په افغانستان کې يې سرته ورسول ، نو ددوی او دکفرد سرمشر امريکا حالت سره په پرتله کړي ، په يقيني ډول داسې کارونه د کافر صليبيانو ځالي رنگوي او همدارنگه د هغو کسانو چې په افغانستان کې د يو اسلامي دولت منځته راتلل نه غواړي ، اړخونه يې لړزوي ، داسلامي شريعت د پلي کولو سره سم يې دوی د اسلامي امارت په مقابل کې د جگړې لپاره خپلې هڅې تندې کړې ،

-د افغانستان په اسلامي امارت يې ظالمانه بنديزونه ولگول چې ددې په سبب 15000 ماشومان ووژل شول
-د نړی ټولو کافرانو د شمال ټلوالې مرستې ته داسلامي امارت په خلاف را ودانگل .

-امريکا په 1419 هـ ق کال په افغانستان باندې کروز ميزايل وويشتل ترڅو چې د نړيوال صليبي يرغل وخت راورسيد . چې په راتلونکي مبحث کې پرې خبرې وکړو.

دریم مبحث :د مسلمانانو په خلاف د نړيوال يرغل د صليبي توب دليلونه :

کله چې په امريکا کې په 11 ستمبر باندې کومې پيښې منځته راغلې ، نو د امريکا حکومتي مسؤولو کسانو سمدلاسه په ځينې مسلمانانو باندې تور پورې کړ چې پدې پيښه کې د مسلمانانو لاس دی ، د تحقيقاتو او پلټنې څخه وړاندې د نړی په سطحه يې داسلام له منځه وړلو په خاطر په لوی يرغل لاس پورې کړ چې د تروريزم په خلاف جگړې نوم يې پرې کيښود ددې سره سره چې دکافرانو هدف او موخه د اسلام په وړاندې دريدنه ده ، مگر بل لوري ته ځينې احمق او منافق خلک هم شته چې دکافرانو په گټه کوبښونه او ويناکانې

کوي چې دا ويناوې يې د ځينو عوامو خلکو دغوليدو او فريب خوړلو وسيله گرځي ، له همدې سببه به لاندیني قطعي او واضح دليلونه راوړم چې دايرغل داسلام په ضددي .

اودا دليلونه په دوه ډوله دي :

لومړی : عام دليلونه ، دوهم : خاص دليلونه .

عام دليلونه د شرعي او اوسنی وضعې څخه راوړل شوي دي .

-شرعي دليلونه : الله پاک په ډاگه سر د کافرانو دښمني له مسلمانانو سره ښودلي ده او کافران به ترڅو ورسره جگړه کوي چې داسلام د سپيڅلي دين څخه يې مرتد کړي ، او داکافران پرته له دې چې مسلمانان پخپل دين کې داخل کړي ، په بل هيڅ څيزنه راضي کيږي ، او دښمني يې دوامداره ده .

الله پاک فرمايلي : **وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتِطَاعُوا... ﴿217﴾**⁸¹

ژباړه : اوهميشه به وي دوی (کافران) چې جنگ به کوي دوی له تاسې سره ترهغه پورې چې بيرته وگرځوي دوی تاسې له دينه ستاسې که يې لاس ورسپري (او موقع ومومي) .

او الله تعالی فرمايلي : **وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ... ﴿120﴾**⁸²

ژباړه : او هيڅ کله به راضي نشي له تانه (ای محمده !) يهودان او نه نصرانيان ترهغه پورې چې متابعت وکړې ته ددين ددوی .

او الله پاک فرمايلي : **وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ... ﴿89﴾**⁸³

ژباړه : دوست گڼي دوی (او غواړي دامرتدان دغه) که تاسې « هم » کافران شئ لکه چې کافران شوي دي دوی (نوښی به تاسې او دوی (گرد ټول سره) برا بر .

او الله پاک فرمايلي دي : **إِنْ يَتَّقُواكُم يَكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءً وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ﴿2﴾**⁸⁴

- سورت البقره آيت 217 .⁸¹

- سورت البقره آيت 120 .⁸²

- سورت النساء آيت 89 .⁸³

- سورت الممتحنة آيت 2 .⁸⁴

ژباړه : او که چیرې ظفرې ومومي (کفار) په تاسې باندې (نو) شي به دوی تاسې لره دښمنان او اوږد به کړي لاسونه خپل (په وهلو او وژلو دتاسې) او (اوږدې به کړي) ژبې خپلې په بدی ویلو د تاسې) سره او خوبوي به دوی (هغه) چې کافران شئ تاسې (لکه چې دوی دي) .

او الله تعالی فرمایلي دي : **وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَفَارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ**... ﴿109﴾⁸⁵

ژباړه : خوبوي (او دوست گڼي) ډیر اهل د کتاب څخه (دا) چې وگرځوي دوی تاسې پس له ایمان راوړلو ستاسې کافران دحسد (له سببه) چې له (خبیثو) نفسونو ددوی (پیداشوي) دي (نه له بل سببه) وروسته له هغه چې ښکاره شو دوی ته حق (چې رسول ، قرآن او داسلام دین دی) .

او الله تعالی فرمایلي دي : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ** ﴿100﴾⁸⁶

ژباړه: ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی (ای مؤمنانو!) که تاسې حکم ومني د یوه فریق دهغو کسانو چې ورکړشوی دی دوی ته کتاب نو بیرته به وگرځوي تاسې وروسته له ایمانه ستاسو کافر .

او الله تعالی فرمایلي دي : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَرُدُّوكُم عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ** ﴿149﴾⁸⁷

ژباړه : ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی (ای مؤمنانو!) که اطاعت وکړئ تاسې دهغو کسانو چې کافران شوي دي نو بیرته به وگرځوي دغه (کفار) تاسې په پوندو ستاسې (دکفر خواته) نو وبه گرځئ تاسې زیانکاران (بیابه موکافران کړي) .

او الله متعال فرمایلي : **قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ**... ﴿118﴾⁸⁸

- سورت البقره آیت 109 .⁸⁵

- سورت آل عمران آیت 100 .⁸⁶

- سورت آل عمران آیت 149 .⁸⁷

- سورت آل عمران آیت 118 .⁸⁸

ژباړه : په تحقيق ښکاره شوی دی بغض او دښمني له خولو د دوی نه اوهغه بغض چې پتوي يې سينې (زړونه) ددوی ډير لوی دي (له هغه چې په خوله يې وايي) .

اوسنی وضعه او حالت هم پدې دليل دی :

اوسنی او پخوانی تاريخ ته په کتوسره په ډاگه څرگنديږي چې د کافرانو دښمن که يهود دي او يا عيسويان او يانورد مسلمانانو په وړاندې يې نفرت او دښمني پای ته نه ده رسيدلې ، د تيرو شويو پېړيو په درشل کې عيسويانو اووه (7) لوی صليبي يرغلونه يې په کاراچولي دي ، او ددې حملو او يرغلونو څخه د دريدو څخه وروسته استعماري او ښکيلاک گريرونه پيل شول ، اوږدو کلونو په تيريدو سره د مسلمانانو زياتره ځمکې اشغال شوي او لوی فسادونه او او فتني په کې وشوې ، کله چې دغه نوي يرغلونه يا استعمار لکه چې په دروغو او ظلم سره يې نومولي ، مگر په حقيقت کې نړول اوله منځه وړل دي ، بيا د ملگرو ملتونو ترنامه او سيوري لاندې نوي نوي صليبي يرغلونه پيل او ټول مسلمانان يې محاصره او په هرځای کې يې ترسخت گوزار لاندې راوستل چې داد ملگرو ملتونو د تړونونو د پلي کولو ترنامه لاندې پرمخ بيول کيږي ، عراق يې دلسو کلونو څخه زيات يې په محاصره کې وساته اوداسې سخت گوزار يې ورکړ چې ددې په درشل کې يې زراعت ، حيوانات اوانسانان له منځه لاړ .

اسرائيلو په فلسطين کې ماینونه وکرل چې په نتيجه کې په زرگونه فلسطيني مسلمانان په شهادت ورسيدل په همدې ډول يې په سودان ، لبنان ، صومال ، افغانستان ، بوسنیا اوهرسک ، کوسووا ، مقدونيا ، چيچن ، کشمير ، فطاني ، تيمور او د ملوک جزيرو اوداسې نورې د مسلمانانو له ځمکو څخه په مليونونو تنه وشړل ، او په مليونونو يې ووژل ، دا حملې پرته له هغو تنصيري حملو څخه دي چې کليساوې يې د مسلمانانو په ځمکو کې پلې کوي ، هيڅکله د مسلمانانو سره له دښمنۍ نه لاس نه اخلي ، مگر اوڅباثت يې که ځينې وخت لږ څه کميږي هم مگر له منځه نه ځي .

دوهم ډول : خاص دليلونه :

هلته ځينې ځانگړي دليلونه هم شته چې دا په ډاگه سره ښکاري چې اوسنی يرغل په اصل کې د اسلام په ضد صليبي جگړه ده .

ددې دليلونو څخه :

۱- د امریکا جمهور رئیس پخپله ژبه سره . چې الله جل جلاله وگړاوه . په یو خبرې کنفرانس کې چې دیکشنې په ورځ په 28 / 6 / 1422 هـ ق دایر شو وویل : دایوه صلیبې جگړه ده ، ددې کلې له ویلو څخه یې عذر غوښتلو زیاتې هڅې وکړې مګر وخت تر وخت تیره .

الله پاک فرمایي : ... قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ... ﴿118﴾⁸⁹

ژباړه : په تحقیق سره ښکاره شوی دی بغض او دښمني له خولو ددوی نه او هغه بغض چې پتوی یې سینې (زړونه) ددوی ډیر لوی دی (له هغه چې په خوله یې وایي) .

۲- کوم څه چې بوش وویل ، په همدې ډول د بریطانیا برک سرې تاچر هم وویل ، او دایطالیا صدراعظم برلسکوني ددې پینې څخه څو ورځې وروسته د اسلام په مبارک دین تور پورې کړ ، ددوی په آند یې یواځینی تند لاري خپل دښمنان نه ښودل ، د برسکوني د وینا ټکي داوو: د اسلام گڼ مليتي دین نه دی بلکې عنصريت ته بلنه ورکوي او تند لاري تشویقوي ، نو کله چې دا جمله د تند لاری په ضد ده ، او اسلام تند لاری ته لمن وهي نو نتیجه یې ښکاره ده ، یعنی داصليبي جگړه د اسلام د مبارک اوسپيڅلي دین په ضد جگړه ده او بس .

۳- دپینې څخه وروسته بوش د کانگریس په وړاندې خپله بیانیه د ۳۴ د قیقو په اوږدو کې وړاندې کړه د بیانې په ترڅ کې د چکچکو په وسیله ۲۹ ځلې قطع شوه ، د تند لاری په ضد یې د یرغل خبرې وکړې او په حقیقت کې یې موخه د اسلام سره مقابله وه ځکه چې ده په هغه شریعت نیوکې وکړې چې طالبانو پلي کړي وه - یعنی په طالبانو یې نیوکه نه وه بلکې په شریعت وه . ، د پرې څرپیل یې وغندل ، او همدارنگه د حجاب لازمول ، د ساز اوسرود او نڅا باندې بندیز اوداسې نور څیزونه یې د بیان د آزادی او د بشر له حقوقو سرغړونه وبلله .

په اصل کې داڅیزونه د اسلام د لارښوونو څخه دي ، دا د محمد بن عبد الله صلی الله علیه وسلم شریعت دی ، د ملا محمد عمر ځانگړی شریعت نه دی نو په همدې اساس دا د طالبانو ځانگړی شریعت نه وه .

- سورت آل عمران آیت 118 .⁸⁹

۴- کوم الفاظ چې بوش اوملگرو يې پدې جگړه کې استعمالول هغه د تورات څخه اخستل شوې اصطلاح گانې دي لکه: « د بشرپه ضد جگړه » « دخيرقوه د شر د قوې په مقابل کې » « د نيکانو او بنو خلکو جگړه د بدو او وفتنه اچوونکو په مقابل کې » اوداسې نور الفاظ .

۵- امريکايانو اونورو لويديځ والو د مسلمانانو په تنگولو لاس پورې کړ ځينې مسلمانان يې ووژل او ځينې نور يې ووهل اونورو ته يې ډول ډول عذابونه اوسزاگانې ورکړې ، جماتونه يې وسوځول ، اوداسې نور جنايتونه يې ترسره کړل ، سره ددې چې دغو ټولو ته ددې پيښې سره يې هيڅ تړاو نه وو او ټول بې گناه وو ، د امريکايانو په گومان ترورستان د افغانستان په سمڅو او غارونو کې دی مکر ټول په دې کې سره شريک دي چې « ټولو ته مسلمانان ويل کيږي » نو همداسې يې حکومتونو هم وکړل په ږندو سترگو يې په زرگونو مسلمانان ونيول اود زندانونو په لوري يې رهې کړل . ۶- امريکايې اونورو خبريالانو په ډاگه سره وويل : دا جگړه د اسلام په ضد جگړه ده ، اوله دوی څخه يو ديفيد سيلبورن دی ، چې ددې سرليک لاندې يې داسې ليکلې دي : دا جگړه د تندلاری او تروريزم په ضد نه بلکې د اسلام په ضد جگړه ده ، « ، ناشيونال ريفيو مجلې ددې سرليک لاندې وليکل : د اجگړه ده نو بايد د هغوئ (مسلمانانو) هيوادونو په دننه کې ورسره وجنگيږو ، پدې مقاله کې يې وويل : زموږ امت (کفري امت) په يوې تندلارې او جنايتکارې ډلې يرغل وروړ نوپه مور لازم دي چې هغوئ (مسلمانان) ددوی د هيوادونو په دننه کې ووژنو ، مشران يې له منځه يوسو او عيسويت ته يې په را اړولو مجبور کړو . » ، له دې څخه يوه دهغې مجلې سرمقاله ده چې نيويورک تايمز يې صادروي د يکشنبې ورځې له گڼې په ۷ / ۱۰ / ۲۰۰۱ نيټه ويلي : « دا يوه ديني جگړه ده » چې دا مقاله په شپږ مخونو کې ليکل شوې ده .

په پوښ باندې يې لنډ شانته داسې عبارت ليکل شوی وه چې : دا څوک وايې چې دا جگړه په دين پورې تړاو نلري . « .

همدارنگه دا اوږده ليکنه د « اندرو سوليوان » وه چې پدې کې يې ذکر کړی وه « دا جگړه يوه ديني ده » او پدې موضوع کې زياتې ليکنې شته دي .

۷- د امريکا د لومړني يرغل لپاره ۲۷ ځايونه هدف بنوول شوی او په گوته شوي وه چې دا ټول په مسلمانانو پورې تړلي دي .

۸-دوی ویلي چې هغه هیوادونه چې ترورستان پالي ۶۰ هیوادونه دي ، اومسلمان هیوادونه ۵۶ دي ، که چیرې هغه هیوادونه ورسره وشمیرئ چې جهادي غورځنگونه په کې فعالیت کوي لکه : فلپین ، مقدونیا اوداسې نور نو ۶۰ هیوادونوته رسیږي .

9- کافرانو په ډاگه سره وویل : چې د تند لاری او تروریزم په ضد د دوی د هراړخیز یرغل په ترڅ کې په افغانستان باندې گوزار ، ددې یرغل یوه وړوکې برخه ده ، ددې خبرې د ثبوت لپاره د مشترکو قواوو د د مشرانو رئیس الارکان ریچارد مایرز د یکشنبې په ورځ په 1422 8 /5 هـ ق کال چې د 2001/ 10 / 22 میلادي سره سمون خوري د اې . بی . سي خبري چینل دیوې پوښتنې په ځواب کې وویل : پرته له افغانستان څخه د یرغل لپاره نور ځایونه هم شته ، ریچارد وویل : دا یو نړیوال جنګ دی چې د تروریزم او عام وژنې وسلو په ضد پیل شوی دی ، افغانستان یواځې یوه وړوکې برخه ده . له همدې امله طبیعي خبره ده چې مور اوږد فکر لرو ، زه ووايم چې ددې دوهم نړیوال جنګ څخه را پدېخوا مور په دومره هراړخیز نظر فکر نه وه کړی .

10-ددې کافرانو په گومان چې ددوی هدف او موخه د تروریزم له منځه وړل دي ، او گومان کوي چې په گوته شوي غورځنگونه ترورستي غورځنگونه دي ، هغه پوښتنه چې پدې اړه رامنځته کېږي داده چې دغه کافرانو ولې نور ترورستي غورځنگونه پرېښې دي او هغه دادي :

۱-د چاپان سور فوځ (ددوی بت پرستان دي) .

2-د ایرلند جمهوري غوښتونکي فوج (کاتولیک عیسویان دي) .

3-د کیوبا د آزادی فوج (کمونستان دي) .

4- دامریکا ښي اړخی مسیحي غورځنگ (بروتستان عیسویان دی) .

۵- په سیهلی (جنوبی) امریکا کې د مخدره موادو د قاچاقبرانو ډلې .

6- په اروپا کې د مافیا ډلې ، اوداسې نورغورځنگونه او ډلې ...

پدې کې شک نشته چې ددې پوښتنې ځواب واضح دی او هغه دادي چې دوی دا غورځنگونه ځکه پرېښي دي چې پدې یرغل کې دهغه شریک وصف څرنگوالی نه لیدل کېږي چې هغه « اسلام » دی .

۱۰- دې کافرانو هغه اسلامي غورځنگونه په گوته کړي چې د بهرنیو اشغالگرانو سره په جگړه بوخت دي لکه : د کشمیر مجاهدین چې د غوا د بندگانو په مقابل کې جنگیږي اودفلپین مجاهدین چې دعیسویانو په مقابل کې جگړه کوي او دوی په ترو رستانو کې شمیرلي دي .

ددې څخه دا پوښتنه پدې دلیل پورته کیږي چې : که چیرې د حکومتونو په مقابل کې محلي او وطني مقاومت ترورستي عمل وي نوولې یې دا لاندې حرکتونه پرېښې دي :

1-تامیل پرانگان په سریلانکا کې (بت پرستان دی) .

۲-د سودان په جنوب کې د جون کرنګ په مشرئ عیسوي فوج (عیسویان دي) .

3-په بریطانیا کې د ایرلند جمهوري غوښتونکئ فوج (عیسویان دي) ، اوداسې نورغورځنگونه شته .

ددې پوښتنې ځواب څرګند دی اوهغه داچې : ددې ټولو غورځنگونو په منځ کې د ګډ او مشترک صفت نشتوالئ دی چې هغه « اسلام » دی .

۱۱- دوی پدې یرغل کې ټول هیوادونه لکه : د نانو سازمان غړي هیوادونه ، روسیه ، چین ، کوریا ، اوداسې نور چې ځینو یې مالي اړتیاوي پوره کولي ، او ځینو یې د نورې مرستې او کومک لپاره مټې بد وھلي ، اوځینو هیوادونو یې سیاسي تائید او ملګرتیا ته ورودانګل ، او ځینو هیوادونو نظامي اډې ورکړې او نورو بیانظامي مرستو ته لاس کړ ، او یواځې امریکا تقریبا د خپل نظامي قوت دریمه برخه یې ددې یرغل د بریالیتوب د پاره ځانګړې کړې وه .

هغه پوښتنه چې دا دلیل ترې راوځي :

آیا د یوه سړي دپاره او یاد یو داسې غریب او د اقتصاد او نظامي قوت له پلوه دومره وروسته پاتې هیواد چې په نړۍ کې سارئ نلري بیا دې لوی تیاري ته څه اړتیا او ضرورت لیدل کیږي ؟

دھر عاقل او پوه کس لپاره ځواب څرګند دی : ددې دومره لوی تیاري ترشا ډیر څه دي پرته له دې چې په یوتن او یا یو هیواد باندې یرغل اوهغه له منځه وړل وي بلکې د مسلمانانو په سیمو کې هر اسلامي هیواد ، اسلامي غورځنگ او اسلامي جهاد په هرځای کې چې وي غواړي له منځه یې یوسي .

12- د شوروي اتحاد له ړنگیدو او ساره جنگ له منځه تللو نه وروسته ټولو لویډیځو هیوادونو اساسي دښمن اسلام گانه ، چې دیرو مشرانو یې پدې هکله څرگندونې هم کړې دي او پدې اړه ډیر کتابونه هم لیکل شوي دي چې له دې څخه : امریکا او سیاسي اسلام ، د تمدنونو جگړه یا د گټو یا مصلحتونو ټکر (ددې کتاب لیکوال فواز جرجس دی او همدارنگه د نکسون په کتاب (له جگړې پرته بریالیتوب) کې راغلي : په اسلامي نړۍ کې د مغرب څخه تر اندونیزیا پورې د کمونیزم ځای اسلامي تند لاری نیولی دی ځکه چې دا د سخت تعبیر (اوبستون) اساسي آله شمیرل کیږي .

همدارنگه خفیر سولانا د ناتو ټلوالې پخوانی مشر د ناتو د غړو هیوادونو په غونډه کې یې په 1412 هـ ق کال د شوروي اتحاد تر ړنگیدو وروسته وویل: د ساره جنگ تر ختمیدو او سره دښمن شوروي اتحاد تر ړنگیدو وروسته د ناتو په غړو هیوادونو او اروپا په ټولو هیوادو لازم دي چې خپل منځي اختلافات هیر کړي او خپل نظر روښانه کړي ترڅو هغه وړاندې دښمن وویني او دهغه د مقابلې لپاره یو موټی او متحد شي چې هغه « اسلامي تندلاري ده » .

د روسي عیسوي ارتودکسي مشر پوتین په هغه کنفرانس کې چې د هم گټو هیوادونو د مشرانو په وړاندې یې په 1421 هـ ق کال د خپلې وینا په ترڅ کې وویل : اسلامي تندلاری هغه یواځیني خطر دی چې نن ورځ ټوله پرمخ تللي نړۍ ته گواښ پیدېږي ، او هغه یواځیني خطر دی چې نړیوال امن او سلامتیا تحدیدوي ، د ترهګرو د شتون څخه سترګې نه شي پټیدای ، او دوی هڅې کوي چې د فلپین هیواد څخه تر کوسووا پورې یو پراخه هیواد منځته راوړي ، او دا ترهګر د افغانستان څخه خپل فعالیتونه پرمخ بیايي چې ددوی د خوځښت ځای بلل کیږي ، که چېرې نړیوال د ترهګرو د مقابلې لپاره را اوچت نشي نو بیا ترهګر خپل هدف او موخې تر لاسه کولای شي ، اوروښي په شمالي قفقاز کې د ترهګرو د مقابلې لپاره نړیوالې مرستې ته اړتیا لري .

۱۳- د امریکا زیات مشران په یو لوی نړیوال جنگ عقیده لري چې (هر مجدون) ورته وايي او دا هغه جگړه ده چې ددوی په عقیده د خیر او نیکی قوت (عیسویان) به د شر او بدۍ په قوت چې (مسلمانان دي) تر منځ واقع کیږي ، پدې جگړه کې تر ټولو زیات ليواله د امریکا اوسنی ددفاع وزیر رامسفلید دی .

ددوی ویناوې او څرگندونې د یوسف الطویل په کتاب لوی اسرائیل ، د پروگرام سره په تړاو او په اسلامي نړۍ د بوش صلیبي یرغل دیني اړخ نومېږي شته دي .

دا لږدليلونه دي چې ما راوري دي اوکوم چې پاتې دي هغه ډيرزيات دي ، که څوک زيات معلومات ترلاسه کول غواړي نوډيوسف الطويل مخکينئ ياد شوی کتاب او د صلاح الدين ايوبي چې د نوي صليبي جگړې حقيقت ، نومپرې وگورئ .

دریم فصل : کفاروسره د دوستی د منع دلانل

الله پاک د په ما او تا باندې رحم وکړي او الله پاک د مور په اسلام او د توحید په عقیده ثابت پاتې کړي ترڅو د الله پاک په حضورته مسلمانان ورشو ، ای وروره پدې پوه شه چې داسلام اصل او اساس دوه څیزونه دي ، لکه څنگه چې شیخ محمد رحمت الله علیه ویلي دي :

لومړی : د یو الله پاک په عبادت او بندگۍ امرکول پرته له کوم شریک نیولو څخه .

دوهم : د الله پاک په عبادت کې د شریک نیولو څخه منعه او پدې منع کې سختي کول ، او پدې کې د بنمې کول ، او چې څوک د الله پاک سره شریک نیسي د هغه کافرکېل .

دکفرانوسره دبنمې د کفرانو او دهغوئ د کفر څخه بیزاري اختیارول د یاد شریعت نه ، ددین د اساساتو څخه دی او پرته له دې څخه د انسان دین نه صحیح کیږي او دا دابراهیم علیه السلام طریقه ده لکه چې الله تعالی فرمایلي دي : **قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَأُبَيِّهَ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَا أَمْلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ**

﴿4﴾ 90

ژباړه : په تحقیق شته دی تاسې لره (ای مؤمنانو) طریقه ښه (چې اقتداء پسې کوئ شې) په (قول او فعل) د ابراهیمې او (په قول – فعل د) هغه چا کې چې ده ..... له (مؤمنانو) کله چې وویل (دغه ابراهیم او اتباعو یې مشرکانو د) قوم ددوی ته چې بیشکه مور جلا (جدا) بیزاره یوله تاسې څخه او (بیزاره یو) له هغه څیزه چې تاسې یې عبادت کوی یې له الله ... منکران شوي یو (په باطل ، ، ،) ستاسې باندې او ښکاره شوي دي په منځ زمور او ستاسې کې عداوت دبنمې او بغض حسد ابدي (همیشه) ترهغه پورې چې ایمان راوړي په الله باندې یواځې (چې واحد لاشریک دی) مکر خو (اقتداء مه کوې د) یوې خبرې د ابراهیم (چې ویلي یې وه پخوا له امتناعه) پلار خپل ته (داسې چې خامخا زه بښنه غواړم هرو مرو (خامخا) د تا دپاره او مالک نه یم زه تا له عذابه د الله (هیڅ څیز) ای ربه زمور (خاص) په تا باندې توکل کړی

- سورت الممتحنه آیت 4 . 90

پس مور او (خاص تاته رجوع کړې ده مور او (خاص) تاته بیرته گرځیدل د گردو (ټولو) دی په آخرت کې دپاره د جزاء .

له همدې سببه پدې پوه شه چې د کافرانو سره چلند درې حالتونه لري :

لومړئ حالت : هغه چلند چې په هغې سره انسان کافر کېږي اوداسلامي ملت څخه وځي . ځینې علماؤ دې ته (التولي) نوم ورکړی دی : نوهرهغه حالت چې دانسان په کفر او مرتد کیدو سره پای ته رسیږي همدغه حالت ترې مطلب دی ، او دا کله : د کافرانو دین بڼه گنل او مینه ورسره کول ، د کافرانو په بریاوو خوشحالیدل اوداسې نور ، او زموږ موضوع چې هغه له کافرانو سره مرسته او کومک کول دي .

دوهم حالت : هغه چلند چې حرام دی خو څوک پرې نه کافر کېږي : چې ځینو علماؤ دی ته د (موالات یعنی دوستي) نوم ایښی دی نوهرهغه څه چې پدې حالت باندې ... او ثبوت په ترڅ کې حرام والي ته ورسیږي ، خو دا حرام والی کفر ته نه رسیږي ، نوهمدغه دحرام والي حالت ترې مطلب دی : لکه په مجلسونو کې په لومړي کتار یا داحترام په ځایونو کې یې کینول ، لومړی په کافرانو سلام اچول ، او دومره دوستي ورسره کول چې د «تولی» حد ته و نه رسیږي او داسې نور .

دریم حالت : د کافرانو سره روا چلند کول : د غه حالت په موالات (دوستی) کې داخل نه دی ، دا هغه څه دي چې په روا والي دلالت کوي لکه : د کافرانو سره په عدل چلند کول ، او دهغو کافرانو سره چې په جنگي حالت کې د مسلمانانو په مقابل کې قرار لري انصاف کول ، د خپلوانو کافرانو سره دوستي نه شلول او داسې نور .

امام قرافی رحمت الله علیه پخپل کتاب الفروق کې ددوهم او دریم حالت ترمخ توپیر داسې بیان کړی دی :
پدې پوه شه چې الله پاک د کافرانو (ذمیانو) سره مینه او محبت پدې مبارک فرمان سره منع کړې : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ ... ﴿1﴾

91

ژباړه : ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی (ای مؤمنانو) مه نیسئ تاسې دښمنان زما (اودښمنان خپل دوستان په دغه حال کې چې غورځوئ لېږئ تاسې خبرونه هغوئ ته په سبب ددوستی سره (په منځ ستاسې

اوددوی کې (حال دا چې په تحقیق کافران شوي دي هغوی په هغه پسې چې راغلي دي تاسې ته له حق)
دین او قرآن (څخه .

نوالله پاک مینه او مرسته له کافرانو سره ممنوع وگرځوله .

او الله پاک په بل آیت کې فرمایلي دي : لَا يَهْدِي اللَّهُ الْكٰفِرِيْنَ لَمْ يَقَاتِلُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ وَلَمْ يُخْرِجُوْكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ اَنْ تَبْرُوْهُمْ ... ﴿ 8 ﴾⁹² زیاره : نه منع کوی تاسې (ای مؤمنانو) الله له (دوستی د) هغو کسانو چې نه دی کری جنگ له تاسو سره په (کارد) دین کې او نه یې ایستلی تاسې له کورونو خپلو څخه (له دی نه) چې نیکې کوئ تاسې له دوی سره او چې عدل او انصاف کوئ تاسې له هغوی سره بیشکه چې الله خوبوي دوست لري انصاف عدل کوونکی .

ددغو مبارکو آیاتونو ترمنځ جمع او یو ځای والی ضروردی او هغه دا چې : د کافرانو (ذمیانو) سره نیکي کول د اسلام غوښتنه ده ، او په مخکیني آیت کې د کافرانو سره له نیکۍ کولو ممانعت شوی دی ، اودا په لاندې مثالونو سره واضح کیږي :

-کافرانو ته د ځانګړي ځای د تیارولو بندو بست .

-د کافرانو لپاره دخپلو ځایونو څخه جګیدل .

- کافرانو ته په درنو نومونو اواز کول چې ددوی د مرتبې او چتوالۍ ښيي ، دا ټول څیزونه حرام او ناروا دي . همدارنگه چې د کافرانو سره په لاره کې مخامخ شو پراخه ، سمه او آسانه لاره هغوی ته پرېښودل ، بیکاره ، تنګه او تکلیفي لاره خپلو ځانونو ته اختیار کول لکه څنګه چې دود او دستور همداسې دی چې عادي انسان د مشر او رئیس سره ، او نندی د پلار په وړاندې همدا چلند کوي ، دا ټول حرام دي ځکه پدې کې د کفر او نښو لوړوالی د الله پاک او داسلام د دین حقارت او دمسلمانانو سپکوالی دی .

اوهمدارنگه مسلمان سړی د کافرانو سره کوم غلام یا مزدور ندی چې امر او نهی يعني : وکړه او مه کړه ورته وایي : تردې چې ويی ویل : هر چې الله پاک ددې کافرانو په وړاندې مور ته د نیکۍ کولو پرته له باطني محبت څخه امر کړی دی لکه : دکافرانو له کمزورۍ سره نرمي ، وړي ته یې ډوډی ورکول ، لوڅ او برېند ته جامې

- سورت الممتحنه آیت 8 .⁹²

ورکول ، د زره سوی ترحم او مهربانی په وجه نرمې خبرې کول ، نه د ویرې او ذلت له سببه : د کافرانو سره د گاونډیتوب په ترڅ کې د هغوی ضرر تحمل کول ، سره ددې چې ددې ضرر د لرې کولو قدرت هم ولرو بیا د مهربانی او زره سوي له امله یې په ځان اخلو نه د ویرې او ددوی د لویوالي له وجې ، داهم روادي : دې کافرانو ته د الله پاک څخه هدایت غوښتل او په نیکبختانو کې یې د داخل کیدو دعا .

اوهمدارنگه په ورځنیو چارو کې ورته نصیحت کول ، نوله دوی سره ټول کارونه ، ددوی د احترام اولورتیا له وجې نه ، یا زموږ د حقارت اوسپکوالي له وجې نه ، نه ترسره کوو نو دا روا او جائز دي ، او په مور لازم دي چې په خپلو زرونو کې هغه څه هم را په یاد کړو چې دا کافران زموږ سره څومره نفرت او کرکه لري او زموږ د پیغمبر صلی الله علیه وسلم بعثت دروغ گني ، او که دا کافران په مور تسلط او قدرت پیدا کړي نو زموږ په وینو اومالونو به هم صرفه او ایله ونکړي اوله منځه به موباسي ، اودا کافران زموږ د رب او زموږ د مالک الله جل جلاله سخت ترین نا فرمانه او بد ترین مخلوق دی ، بیا په نرمۍ ورسره چلند کوو دا ټول زموږ د رب جل جلاله د امر په ځای کول دی .

نو ددریوواړو حالتونو ترمنځ یې توپیر واضح کړاو کله نود ټولو حالاتو حکم به درباندي گډ شوې وه ، په ځانگړي ډول په اوسني وخت کې ځینې علمي د جالان شته چې دریم حالت د اول او دوهم حالت د روا والي لپاره دلیل گرځوي چې دا دکمراه کوونکو خلکو په طریقه څیز د متشابهو امورو په متابعت او د حق او باطل په گډ والي سره د عامو خلکو بې لاري کول غواړي .

پدې پوه شه چې د دوستۍ او دښمنۍ مسئلې د تفصیل او وضاحت ځای دا نه دی . زموږ بحث او څیړنه په یوه مسئله کې چې هغه د لومړي حالت د « ټولي » او د مسلمان په مقابل کې د کافر سره مرسته کول دي ، او دا داسلام هغه اتم (ناقض) ماتوونکی څیز دی کوم چې د شیخ الاسلام محمد بن سلیمان تمیحي ذکر کړی دی وايي : د اسلام اتم ناقض (ماتوونکی) د مسلمانانو په مقابل کې د مشرکانو سره ملگرتیا اودهغوی مرسته کول ، دلیل یې د الله پاک دا فرمان دی چې : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾** ⁹³

- سورت المائده آیت 51 .⁹³

ژباړه : اوهرچا چې دوستي وکړه له دوی سره له تاسې ځنې نو بيشکه چې دی له همدوی ځنې دی (نومؤمنان د ځان وساتي له دوستی د کفارو) بيشکه الله هدايت نه کوي قوم ظالمانو ته (چې ظلم کوي په ځانونو خپلو په دوستی کولو د کفارو سره) .

اوس پوه شوې چې هغه صليبي جگړه چې دالله پاک د بنمنانو امريکايانو او دهغوئ نورو کافرانو ملگرو او منافقانو په مشرئ يې پرمخ بيایي يواځينئ موخه او هدف يې اسلام او مسلمانان دي او بس .

- د کافرانو سره په جگړه کې هر ډول مرسته که دا مرسته په ځان ، وسلې ، ژبې ، زړه ، قلم ، مال ، فکر ، نظر او داسې نورو څيزونو سره وي نو دا کفر او د اسلام څخه مرتد کيدل (يعنې ددين څخه اوبستل) ، الله پاک د مور ترې وساتي ، پدې مسئله کې ډير دليلونه شته او ما په اتو مبحثونو وپشلې دي :

لومړئ مبحث : د اجماع څخه دليلونه :

د ادليل مې په نورو دليلونو ځکه مخکې راوړ ترڅو څوک دا فکرونکړي چې دا مسئله کومه اجتهادي مسئله ده اود علماوو ترمنځ اختلافي خبرده ، او دا خبره هم ښکاره او څرگنده ده چې اجماع پرته د قرآن کریم او نبوي احاديثو د دليل څخه منځته نه راځي .

له همدې سببه پدې پوه شه چې ټول : اسلامي امت پدې متفق دی چې چا د مسلمانانو په ضد د کافرانو سره مرسته او کومک وکړ نو داکس کافر او داسلام څخه او بنسټی او مرتد دی ددې اجماع اثبات په دوه و جهو او اسبابو بناده .

لومړئ سبب: د مختلفو مذهبونو د امامانو د ويناوو پدې مسئله کې يادونه او داپه اووم او اتم مبحث کې ذکر شوی چې پدې مې د احنافو ، مالکيانو ، شافعيانو او حنبليانو ، ظاهريانو او له دوی څخه پرته د نورو مجتهدينو اقوال ذکر کړي دي او ددې په څنگ کې مې د وروستيو او معاصرو علمای کرامو فتواوې هم راوړې دي .

دوهم سبب : د ځينو هغو نصوصو راوړل چې پدې مسئله کې يې اجماع ذکر کړې ده ، او له دوی څخه دا لاندې علمای کرام دی :

۱- علامه ابن حزم رحمت الله عليه داسې ويلي دي ⁹⁴: داصحيح ده چې د الله تعالى دا قول چې فرمايي: «...وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾» ⁹⁵

بیشکه دا کار په ښکاره سره منځته راځي نو داکس کافر دی اودا کافرانو له ډلې څخه دی ، او دا هغه حق او رښتیا خبره ده چې دوه مسلمانان به هم په کې اختلاف ونه کړي .

2- شيخ عبد اللطيف بن عبد الرحمن بن حسن آل شيخ ويلي دي ⁹⁶: وروسته له هغه چې د کافرانو سره په دښمنۍ اودهغوی څخه په بیزاری یې خبرې وکړي نو بیایې وویل: نو څه حالت به وي دهغه چا چې د کافرانو سره مرسته کوي او په اسلامي هیوادونو یې د حملې او یرغل لپاره هڅوي ، او یایې صفت کوي اویایې د مسلمانانو پر خلاف عادل او با انصافه گڼي ، او دکافرانو سره د هغوی په هیوادونو کې استوگنه اختیاري دهغوی سره دوستي کوي او دخپلې مینې او محبت څرگندونه ورته کوي ، نودا په واضح ډول په اتفاق سره مرتد کیدل دي ، الله تعالى فرمایلي دي: ... وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ (97)

ژباړه: اوهرخوک چې کافر (منکر) شو په ایمان (او مؤمن په شیانو) په تحقیق ضائع (باطل) شو عمل دده او دی په آخرت کې له زیانکارانو ځنې وي .

۳- شيخ عبد الله به حمید رحمت الله عليه په ⁹⁸ کې ويلي دي: « تولى » څه ته وايي: تولى د کافرانو احترام او عزت کول دهغوی صفت کول دهغوی سره د مسلمانانو په مقابل کې مرسته او کومک کول ، د هغوی (کافرانو) سره اوسیدل ، په ظاهري او ښکاره ډول د دوی (کافرانو) څخه نه بیزاره کیدل ، نو په دا ټولو صورتونو کې یې کوونکی مرتد دی ، لازم دي چې په ډاگه د مرتدانو احکام پلي شي لکه څنکه چې پدی سره قرآن کریم ، نبوي احادیث ، په امت کې د هغه چا جماع چې اقتداء پسې کېږي په مسئله کې دلیل او ثبوت دی .

4- شيخ عبد العزيز بن باز رحمت الله عليه پخپلو فتاواوو کې په ⁹⁹ مخ کې ويلي دي: د اسلامي دين علمای کرامو پدې سره اتفاق کړی دی چې چا د کافرانو سره د مسلمانانو په مقابل کې مرسته وکړه که دا هرډول

- المحلى ج 11 ص 128 . ⁹⁴

- سورت المائده آیت 51 . ⁹⁵

- الدرر ج 8 ص 326 . ⁹⁶

- سورت المائده آیت 5 . ⁹⁷

- الدرر ج 15 ص 479 . ⁹⁸

- فتاوى ابن باز ج 1 ص 274 . ⁹⁹

مرسته او کومک وي نو داکس د کافرانو په څير کافردي لکه چې الله تعالى فرمايلي دي : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾¹⁰⁰

ژباړه : اى هغو کسانو چې ايمان يې راوړى دى (يعني اى مؤمنانو) مه نيسيئ تاسې يهودان اونصرانيان دوستان ! (چې له دوى سره موالات او مدد وکړي) (دوى يوتربله) ځينې دوستان دي د ځينو نورو (ځکه چې ټول سره په کفر کې شريک دي اوگړد (ټول) سره تاسې سره متفق دي) او هرچا چې دوستي وکړه له دوى سره له تاسې ځينې نو بيشکه چې دى له همدوى ځنې دي (نو مؤمنان دې ځان وساتي له دوستي نه د کفارو) بيشکه (الله هدايت نه کوي ظالمانو ته) چې ظلم کوي په ځانونو خپلو په دوستي کولو دکفارو سره .

دوهم مبحث : له قرآن کریم څخه دليلونه :

پدې مسئله کې د قرآن کریم ډيرزيات آياتونه دليل او ثبوت دى چې په لاندې ډول به ځينې ترې ذکر کړو :
لومړى دليل :

د الله جل جلاله دا فرمان دى چې : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾¹⁰¹

ژباړه : اى هغو کسانو چې ايمان يې راوړى دى (يعني اى مؤمنانو) مه نيسيئ تاسې يهودان اونصرانيان دوستان ! (چې له دوى سره موالات او مدد وکړي) (دوى يوتربله) ځينې دوستان دي د ځينو نورو (ځکه چې ټول سره په کفر کې شريک دي اوگړد (ټول) سره تاسې سره متفق دي) او هرچا چې دوستي وکړه له دوى سره له تاسې ځينې نو بيشکه چې دى له همدوى ځنې دي (نو مؤمنان دې ځان وساتي له دوستي نه د کفارو) بيشکه (الله هدايت نه کوي ظالمانو ته) چې ظلم کوي په ځانونو خپلو په دوستي کولو دکفارو سره .

دغه آيت هغه څوک چې د کافرانو سره مرسته کوي له درې وجوهاتو کافر بللى دى :

لومړى وجه : د الله متعال قول دى : « بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ » ځينې کافران يې د ځينو نورو دوستان وگرځول او د مسلمانانو څخه يې دوستي قطع کړه ، نو دا آيت شريف پدې دلالت کوي چې چا ورسره دوستي وکړه ،

- سورت المائده آيت 51 .¹⁰⁰

- سورت المائده آيت 51 .¹⁰¹

ای بَعْضُهُمْ» کې ورسره داخل شو اودا وخت ورپورې وتړل شو. امام ابن جریر رحمت الله علیه په خپل تفسیر کې¹⁰² ویلي دي: دا قول د الله متعال چې «بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ» ددې دا مطلب دی چې د مسلمانانو په مقابل کې ځینې یهودان د ځینو نورو یهودانو سره ملگری وي اودنورو په مقابل کې یو موټی دی، او همدارنگه عیسویان دهغه چا په ضد چې ددوی ددین او ملت دښمنان دي، ځنې د ځینو نورو ملگری دي، الله پاک پدې سره خپل مؤمن بندگان پوهوي چې که څوک د مؤمنانو دوستان وي نو په یقیني توګه الله پاک ددې مؤمنانو دوست او مرسته کوونکی د هغه چا په مقابل کې دی چې دوی د مؤمنانو ددین او ملت دښمنان وي اګر که د مؤمنانو څخه هم وي، لکه یهودان او عیسویان د جګړې په وخت کې یو موټی اود یو هدف خاوندان دي.

الله تعالی د یاددښت په ډول مؤمنانو ته وایي چې تاسې هم ځینې د ځینو نورو دوستان شئ، د یهودانو او عیسویانو لپاره جګړه شته نو ستاسو لپاره هم د اګر شته، ځینې ددوی د ځینو نورو لپاره دوستان دي ځکه چې چا دکافرانو سره د دوستي اظهار او څرګندونه وکړه نو په یقیني توګه یې د مؤمنانو سره د خپلې جګړې اعلان وکړ او ددوی څخه د بیزاری او دوستی بندیدل دي.

دوهمه وجه: د الله پاک دا قول چې: «وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ» د کافرانو په څیر کافر دی، ابن جریر رحمت الله علیه ویلي دي: الله پاک پدې ډول سره یاد دي: «وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ» یعنې چا چې د یهودانو او عیسویانو سره پرته له مؤمنانو څخه دوستي وکړه نو داس هم ددې کافرانو له ډلې څخه دی.¹⁰³ ابن جریر رحمت الله علیه وایي: چا چې د مسلمانانو په ضد د کافرانو سره مرسته او کومک وکړ دا کس هم د کافرانو په دین او ملت کې داخل دی، ځکه چې هیڅ دوستي کوونکی د هیچا سره دوستي نه کوي مګر په ده، او په دین یې او په عمل یې چې دی یې پرې خوښ کړی شو، راضي او خوښ وي، نوکله یې چې په ده او په دین یې خپله رضا وښودله نو د مخالف سره یې د ښمني او ناخوښي وګرځیده چې پدې حالت کې ددواړو حکم دی.

شیخ سلیمان بن عبد الله آل شیخ ویلي دي: الله پاک مؤمنان د یهودانو او عیسویانو د دوستی څخه منعه کړي دي او الله پاک دا خبر ورکړی دی، کومو مؤمنانو چې د کافرانو سره دوستي وکړه نو دامؤمن هم د

- تفسیر ابن جریر ج 6 ص 277 .¹⁰²

- تفسیر ابن جریر ج 6 ص 477 .¹⁰³

کافرانو څخه دی ، او همدارنگه چاچې مجوسیان او بت پرستان کافران په دوستی سره ونيول نوداکس دهمدې ډلې څخه دی .¹⁰⁴

دریمه وجه : د الله پاک داقول دی : إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ، ددې ظلم څخه لوی ظلم هدف دی لکه چې الله متعال فرمایلي دي : وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿254﴾¹⁰⁵
ژباړه : یواځې همدا کافران ظالمان دي .

پدې باندې اول آیت او راتلونکي آیاتونه دلالت کوي لکه څنکه چې په راتلونکو دلیلونو کې له دوهم دلیل څخه تر څلورم دلیل پورې د مخکیني اجماع سره یو ځای دا مسئله واضح شوي ده .

ابن جریر رحمت الله علیه ویلي دي : الله پاک په همدې باندې یادونه کړې ده چې الله پاک هغه چاته بریالیتوب نه ورکوي چې د دوستی ځای یې نه وي پیژندلی ، د یهودانو او عیسویانو د دوستی سره جوخت یې د الله دالله پاک ، پیغمبر صلی الله علیه وسلم او مؤمنانو سره یې دښمني را اخستې وي ترڅو د نورو مؤمنانو او مسلمانانو په مقابل کې د کافرانو سره ملګرتیا وکړي سره ددې چې الله پاک د مسلمانانو کومک کوونکي او مرسته کوونکي دي ، که چا د کافرانو سره دوستي وکړه نو دا د الله پاک او دهغه د پیغمبر او مؤمنانو سره جګړه ده .¹⁰⁶

اوهمدارنگه امام ابن جریر رحمت الله علیه ددې آیت شریف په هکله داسې ویلي دي : زموږ په وړاندې ددې مسئلې په هکله صحیح خبره داده چې وویل شي : بېشکه الله پاک ټول مؤمنان د یهودو او عیسویانو له مرستې ویستلي او له ملګرتیا څخه یې منع کړي دي ترڅو دهغو کسانو له مقابلې څخه چې په الله پاک او دهغه په پیغمبر باندې ایمان لري ځانونه وژغوري .

او الله پاک خبر ورکړی چاچې کافران پرته له الله اودهغه له رسوله او مؤمنانو خپل دوستان ، ملګري او مرستندویان ونيول نوداکس د همغو کافرانو له ډلې څخه دی چې دالله پاک اودهغه د رسول صلی الله علیه

- الدرر ج 8 ص 127 .¹⁰⁴

- سورت البقره آیت 254 .¹⁰⁵

- تفسیر ابن جریر ج 6 ص 278 .¹⁰⁶

وسلم او مؤمنانو څخه بيل او دکافرانو په حزب او ډله کې دي ، الله جل جلاله او دهغه رسول ترې بيزاره دي .¹⁰⁷

دوهم دليل :

الله پاک د مخکيني آيت څخه وروسته سمدلاسه وفرمايل : فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرَأُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿52﴾¹⁰⁸

ژباړه : نووږه ويښې ته هغه کسان چې په زړونو کې مرض (رنځ دنفاق) دی چې ځغلي به په (دوستی د) دوی کې ، وایې به دوی (په عذر کې چې ویريرو) له دوی نه چې و به رسپري هغوی ته کومه حادثه نونژدې دي چې الله به راتله وکړي په بري (د رسول خپل په تقويت د اسلام سره) يا (به راوړي بل) يو حکم له خپل جانبه (په اظهار دحال د منافقانو) نووږه گرځي دوی په هغه شي چې پټ کړي دي دوی په نفسونو خپلو کې (له .... اودوستی د کفارو) پښيماڼه .

دکافرانو سره مرسته او ملگرتيا کوونکي خلک داسې دي لکه هغه خلک چې په زړونو کې يې مرض وي چې دا مريضان (منافقان) دي چې د قرآن کریم دا آيت ددوی په هکله نازل شوی دی لکه څرنگه چې د تفسیر په کتابونو کې ذکر شوي دي .

ابن کثير رحمت الله عليه ويلي دي : د الله پاک ددې فرمان په هکله : فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ، ويلي دي ، مرض څخه مطلب شک شپه او منافقت دی ، يُسَارِعُونَ فِيهِمْ ، د کافرانو دوستي او محبت ته يې ښکاره او پټه سره په ډير تلوار او چالاکي سره منډې وهي ، قُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ ، دکافرانوسره ملگرتيا اودوستي پدې بانه کوي که چيرې کافران د مسلمانانو په مقابل کې کوم برياليتوب ته ورسپري نو بيا به د يهودو او عيسويانو سره د دوی څه لاس او دوستي وي چې پداسې سخت حالت کې به گټه ورسوي .¹⁰⁹

- تفسير ابن جرير ج 6 ص 276 .¹⁰⁷

- سورت المائده آيت 52 .¹⁰⁸

- تفسير ابن کثير ج 2 ص 69 .¹⁰⁹

دریم دلیل :

د مخکیني آيت څخه وروسته سمدلاسه د الله پاک دا فرمان دی چې : وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهْلَاءَ الَّذِينَ
 أَفْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿53﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ
 يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿54﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ
 وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿55﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
 وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿56﴾¹¹⁰

ژباړه : او وايي به هغه کسان چې مؤمنان دي (له تعجبه) آيا دا همغه کسان دي چې قسمونه کوي دوی په
 الله سخت قسمونه خپل چې بيشکه دوی خامخا له تاسې سره دي (په دين کې ، نو فرمايي الله) باطل
 شول عملونه د دوی نو وگرځيدل دوی زيانکاران / ای هغو کسانو چې ايمان يې راوړی دی (يعني ای مؤمنانو
) هر څوک چې مرتد شو (وگرځيد) له تاسې نه له دين خپل څخه نو عنقریب به راوړي الله داسې يو قوم
 چې محبت کوي (الله) له هغوی سره او محبت کوي دوی له الله سره متواضع او مهربان به وي پرمؤمنانو
 غالب زبردست به وي پرکافرانو باندې جهاد به کوي دوی په لاره د الله کې (له پاره د ترقی ددين او نه ويريري
 دوی له ملامتيا د هيڅ ملامت کوونکي (دامذکوره صفات) فضل د الله دی ، ورکوي هغه چاته چې اراده
 وکړي او الله فراخ دی (فضل ، رحمت ، احسان دده) ښه عالم (خبردار په ټولو احوالو) بيشکه هم
 داخبره ده چې دوست ستاسې (خاص) الله اورسول دده دی او هغه کسان دي چې قنموي (سم اداء کوي
) (سره د ټولو حقوقو) لمونځ (يا) (صفت کوود) هغو کسانو چې قائموي (سم اداء کوي سره له ټولو حقوقو
) (لمونځ او ورکوي دوی زکات او هم دوی رکوع (عاجزي) کوونکي دي (په لمونځ او زکات خپل کې) (يا) او
 ورکوي دوی زکات (خيرات) حال داچې دوی په رکوع (نفلي لمونځ) ولاړوي . داتول آياتونه د يهودو او
 عيسويانو د دوستی په درشل کې راغلي دي ، اوداتول د کافرانو سره د دوستي کوونکي په مرتد کيدو دلالت
 کوي چې په لاندې وجوهاتو سره ښکاره کيږي :

- سورت المائده آيت 53- 56. 110

لومړی وجه : د الله تعالى دا فرمان دی چې : وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهْلَاءَ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ
إِنَّهُمْ مَعَكُمْ ... ﴿53﴾¹¹¹

ژباړه : او وايي به هغه کسان چې مؤمنان دي (له تعجبه) آيا دا همغه کسان دي چې قسمونه کوي دوی په
الله سخت قسمونه خپل چې بيشکه دوی خامخا له تاسې سره دي .

مطلب يې دادی چې دوی پدې خبره کې دروغجن دي بلکې ددوی دوستي له کافرانو سره ددوی د دروغو پوره
دليل دی : ابن جرير رحمت الله عليه ويلي دي : مؤمنان د دوی د منافقت ، دروغو ، په الله پاک باندې
د دروغو قسمونو سوگند خوړلو په وسيله جرأت کول ، دا هغه کسان دي چې مور ته به يې په الله پاک
باندې قسمونه خوړل چې دوی له مور سره دي مکر په خپلو خبرو کې دروغجن وو چې زموږ سره به وي¹¹²

دوهمه وجه : الله پاک د هغو خلکو په اړه چې د کافرانو سره يې مرسته او کومک کړی دی داسې فرمايې :
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ ، يعني هغه کسان چې د کافرانو ملکري يې کړی ده ځکه يې نیک عملونه له منځه تللي چې
دا ټول په کفر سره راځي ، لکه چې الله تعالى فرمايلي دي : وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ
هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿147﴾¹¹³

ژباړه : او هغه کسان چې نسبت دروغويې کړی دی آياتونو زموږ ته او ملاقات د آخرت ته خراب او باطل
شول عملونه ددوی نشي جزاء ورکولی دوی ته مگر جزا د هغې عمل چې وو دوی چې عمل به (يې) کاوه . او
الله پاک فرمايلي دي : مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسَاجِدَ اللَّهِ شَاهِدِينَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَئِكَ حَبِطَتْ
أَعْمَالُهُمْ وَفِي النَّارِهِمْ خَالِدُونَ ﴿17﴾¹¹⁴

ژباړه : نشته مشرکانو ته دا يعني ناروا يانه دي له شانه د مشرکانو « داچې ودان کړي مسجدونه د الله په
عبادت په ناسته ولاړه ورتلو سره » حال داچې شاهدان وي دوی پرنفسونو خپلو په کفر سره ، دغه مشرکان
ابته او خراب دی عملونه ددوی (چې ايمان نه لري) او په اور کې به وي دوی هميشه به وي .

- سورت المائده آيت 53 .¹¹¹
- تفسير ابن جرير ج 6 ص 281 .¹¹²
- سورت الاعراف آيت 147 .¹¹³
- سورت التوبه آيت 17 .¹¹⁴

او الله پاک فرمایلي دي : وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ ... ﴿5﴾¹¹⁵ ژباړه : او هرڅوک چې کافر (منکر) شو په ایمان (او مؤمن به شيانو) پس په تحقیق سرخ ضائع شو عمل دده .

او الله پاک فرمایلي دي : ...لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿65﴾¹¹⁶

ژباړه : او خپله شرک پیدا کړتا (فرضاً) نو خامخا خراب به شي هرو مرو (خامخا) عمل ستا او خامخا شي به ته هرو مرو (خامخا) له زیانکارانو) ، اوداسې نور آیاتونه هم شته .

ابن تیمیه رحمت الله عليه ویلي دي : پرته له کفر څخه په بل څیز عملونه له منځه نه ځي ځکه چې د ایمان په حالت کې مړ شي نو حتماً به جنت ته داخلېږي او ددوږخ څخه به وځي اکرکه دوزخ ته داخل شوي هم وي او که ټول نیک عملونه یې له منځه تللي وي بیا نو هیڅکله هم جنت ته داخلیدی نشي ځکه چې عملونه د هغه ضد له منځه وړي او نیک عملونه په مطلق ډول پرته له کفر څخه بل څیز له منځه نه وړي او داد اهل سنتو د مشهورو اصولو څخه یو اصل دی .¹¹⁷

دریمه وجه : د الله پاک دا قول دی چې : فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿53﴾¹¹⁸ یعنی : د نیک عمل د له منځه تللو خسارت او تاوان په دنیا او آخرت دواړو کې وي ، الله پاک د مور ترې وساتي ، لکه چې الله متعال فرمایلي دي : ... وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ... ﴿217﴾

ژباړه : او هرڅوک چې گړځي له تاسې نه له دینه خپل پس مړ شي حال دا چې دی کافروي نو دغه کسان ضائع شوي (تیر) عملونه د دوی په دنیا او آخرت کې .

څلورمه وجه : د الله پاک دا قول دی چې فرمایي : وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ ، يعني : څوک چې ستاسې څخه د خپل دین نه مرتد شي .

ددې آیت څخه وړاندې او وروسته آیت پدې دلالت کوي چې اصل خطاب د کافرانو سره په دوستي کولو کې دی .

- سورت المائده آیت 5 . 115

- سورت الزمر آیت 65 . 116

- الصارم السلول ج 2 ص 214 . 117

- سورت المائده آیت 53 . 118

ابن تیمیه رحمت الله عليه ویلي دي : داسلام کومه ډله مرتده نشوه مگر الله پاک به داسې یوقوم راوړي چې الله پاک ورسره محبت لري او ډیر یې د الله پاک په لار کې جهاد کوي او دوی هغه منصوره ډله ده چې د قیامت تر راتللو پورې به الله پاک بریالیتوبونه ورپه برخه کوي ، دا نبی چې کله.....

الله تعالی وفرمایل : د الله جل جلاله دا فرمان دی چې : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُضْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرَوْا فِي أَنفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿52﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿53﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ ... ﴿54﴾ 119

ژباړه : ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی (یعني ای مؤمنانو) مه نیسئ تاسې یهودان اونصرانیان دوستان ! (چې له دوی سره موالات او مدد وکړي) (دوی یوتربله) ځینې دوستان دي د ځینو نورو (ځکه چې ټول سره په کفر کې شریک دي اوگرد (ټول) سره تاسې سره متفق دي) او هرچا چې دوستي وکړه له دوی سره له تاسې ځینې نو بیشکه چې دی له همدوی ځنې دي (نو مؤمنان دې ځان وساتي له دوستی نه د کفارو) بیشکه (الله هدایت نه کوي ظالمانو ته) چې ظلم کوي په ځانونو خپلو په دوستی کولو دکفارو سره) نو به ویني ته هغه کسان چې په زړونو ددوی کې مرض (رنج دنفاق) دی چې ځغلي به په (دوستی د) دوی کې وائي به دوی (په عذر کې چې) ویريرو له دې نه وروسته چې وبه رسیري مور ته کومه حادثه نونژدې دی چې ښه به راتله وکړي په بري (درسول خپل په تقویت د اسلام سره) یا (به راوړي) یو حکم له خپله جانبه (په اظهار د حال د منافقینو) نو به گرځي دوی په هغه شي چې پتوي په نفسونو خپلو کې (له شک او دوستی د کفارو) پښیمانه .

د یهودو او عیسویانو د دوستی نه کولو خطاب چې ورته کیږي دا هغه څوک دي دردت په آیت کی هم خطاب ورته کیږي ، دا واضح او څرکنده خبره ده چې پدې مسئله کې د اسلامي امت ټولې پیرې داخلي دي (او په هروخت کې موجود کیدی شي) .

کله چې الله پاک د کافرانو له دوستی څخه منع وکړه او دایې وښودله چې که کوم مکلف کس د کافرانو سره دوستي غوره کړه نو داکس د کافرانو له ډلې څخه دی اودایې وښودله چې چا ورسره ملگرتیا او مرسته وکړه نو داسلام له دین څخه مرتد شو او داکس په مرتد کیدو سره اسلام ته کوم تاوان نشي رسولی ، بلکې الله پاک به داسې خلک منځته راوړي چې د الله پاک سره ښه مینه لري او الله پاک به هم دوی خوښوي ، داسې خلک به له مؤمنانو سره دوستي کوي د کافرانو سره به دښمني کوي ، د الله پاک په لار کې به جهاد کوي د هیڅ ملامت کوونکي له ملامتیا څخه به نه ویريږي ، لکه څنګه چې الله تعالی په اول سر کې وفرمایل : فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿89﴾¹²⁰

ژباړه : پس که کافر منکرشي په دې (آیاتونو دقران) دغه (کافران دمکې) پس په تحقیق مقرر کړي دي مور په (ایمان او عمل) ددې داسې یو قوم (ټولګی) چې نه وي دوی په دې (قرآن) کافران .

داهغه کسان دي چې په اسلام کې له اول سره ندې داخل شوي یعني کافران دي او هغوی مسلمانان وو خو بیا داسلام د سپیڅلي دین څخه ووتل او مرتد شول دا ټول یاد شوي خلک اسلام ته کوم ضرر نشي رسولی بلکې الله پاک هغه څوک قائموي او تمکین ورکوي ترقیامته پورې چې په هغه څه پوره ایمان او باور ولري چې محمد صلی الله علیه وسلم د الله پاک له خوا راوړي دي ، او د الله پاک ددین نصرت او ساتنه کوي .

پنځمه وجه : د الله پاک په دې فرمان کې د حصر مفهوم همدادی چې فرمایي : إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿55﴾¹²¹

ژباړه : بیشکه همداخبره ده چې دوست ستاسې (خاص) الله او رسول دده دی او هغه کسان دي چې مؤمنان دی (مؤمنان) هغه کسان دي چې قائموي (سم اداء کوي سره د ټولو حقوقو) لمونځ (یا) ... کوو (د هغو کسانو چې قائموي (سم اداء کوي سره له ټولو حقوقو) لمونځ او ورکوي دوی زکات او هم دوی کوي رکوع (عاجزی) کوونکي دي (په لمونځ او زکات خپل کې) (یا) او ورکوي دوی زکات (خیرات) مال داچې دوی په رکوع (د نفلي لمونځ) ولاړوي .

- سورت الانعام آیت 89 .¹²⁰

- سورت المائده آیت 55 .¹²¹

شپږمه وجه : دالله تعالی دا فرمان دی : وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿56﴾¹²²

ژباړه : او هرڅوک چې دوستي کوي له الله سره او له رسول د ده سره اوله هغو کسانو سره چې مؤمنان دي نو بیشکه چې ډله د الله هم دوی دي غالبان (پرتولو) .

ددې آیت مفهوم او مطلب دادی چې چا د کافرانو سره مرسته وکړه هغوی د شیطان د حزب او گوند غړي دي ، الله پاک فرمایي :... أُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿19﴾¹²³

ژباړه : (دغه هیروونکي کسان) لښکر د شیطان دی واورئ ! خبر دارشئ ! بیشکه لښکر تابعان د شیطان هم دوی دي زیانکاران (چې یې ورکړل د لاسه نعمتونه او ځانونه یې وغورځول په ابدی رحمت کې) .

څلورم دلیل او ثبوت :

د الله پاک فرمان دی : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَا عِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿57﴾¹²⁴

ژباړه : ای هغو کسانو چې ایمان یې راوړی دی (یعنی ای مؤمنانو) مه نیسئ ! هغه کسان چې نیولي دي دوی دین ستاسې مسخره او لوبې له هغو کسانو څخه چې ورکړی شوی دي دوی ته کتاب پخوا له تاسې څخه اومه نیسئ کافران دوستان او وویرېږئ له الله څخه (په ترک د دوستی دکفارو) کې یې تاسې مؤمنان (په رښتیا سره) .

دا آیت شریف د مخکینیو آیاتونو په سیاق کې ذکر شوی دی او هغه څه تائیدوي چې د کافرانو سره ملګرتیا او مرسته په مرتد کیدو دلالت کوي .

-شيخ عبد اللطيف بن عبد الرحمن آل شيخ رحمت الله عليه ويلى دي ¹²⁵: د الله پاک دا قول که خیر شې او فکر ورته وکړې چې فرمایي : وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿57﴾ مائده . ځکه چې «ان» شرطیه ده دا حرف

- سورت المائده آیت 56 .¹²²

- سورت المجادله آیت 19 .¹²³

- سورت المائده آیت 57 .¹²⁴

- الدرر ج 8 ص 288 .¹²⁵

د شرط له منځه تلل غواړي چې کله یې ځواب له منځه لاړ شي ، نومعنی یې داسې شوه : چا چې کافران خپل دوستان و نیول نو داکس مؤمن نه دی .

پنځمه وجه : د الله تعالی پدې قول کې د انحصار دلیل دی چې فرمایي : : **إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿55﴾**¹²⁶

ژباړه : بیشکه همدا خبره ده چې دوست ستاسې (خاص) الله او رسول دده دی او هغه کسان دي چې مؤمنان دی (مؤمنان) هغه کسان دي چې قائموي (سم اداء کوي سره د ټولو حقوقو) لمونځ (یا) ... کوو (د هغو کسانو چې قائموي (سم اداء کوي سره له ټولو حقوقو) لمونځ او ورکوي دوی زکات او هم دوی کوي رکوع (عاجزی) کوونکي دي (په لمونځ او زکات خپل کې) (یا) او ورکوي دوی زکات (خیرات) مال دا چې دوی په رکوع (د نفلي لمونځ) ولاړوي .

شپږمه وجه : الله تعالی فرمایي دي : **وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿56﴾**¹²⁷ ژباړه : او هرڅوک چې دوستي کوي له الله سره او له رسول د ده سره اوله هغو کسانو سره چې مؤمنان دي نو بیشکه چې ډله د الله هم دوی دي غالبان (پرتولو) .

ددې آیت مفهوم او مطلب دادی چې چا د کافرانو ملګرتیا وکړه هغوی د شیطان د حزب او ګوند غړي دي .

په بل ځای کې الله پاک فرمایي :... **أَوْلَيْكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿19﴾**¹²⁸

ژباړه : دغه کسان د شیطان ډله ده خبردار اوسئ بیشکه د شیطان ډله همدوی تاوان یان او زیانکاران دي

پنځم دلیل :

د الله جل جلاله د فرمان دی چې : **لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿28﴾**¹²⁹

ژباړه : نه دې نيسي مؤمنان کافران دوستان بې له مؤمنانو (يعني مؤمنان د يو دبل سره دوستي وکړي) او هرڅوک چې وکړی دا کار يعني دوستي له کفارو سره (نونه دی (دده تعلق) له (دين د الله – دوستي د)

- سورت المائده آیت 55. ¹²⁶

- سورت المائده آیت 56. ¹²⁷

- سورت المجادله آیت 19. ¹²⁸

- سورت آل عمران آیت 28. ¹²⁹

الله سره په هيڅ شي کې مگر (خورواده دغه دوستي) که ځان ساتي تاسې له دوی نه په ځان ساتنه سره او وويروي تاسې د الله له عذابه نفس خپل نه او (خاص) طرف د الله ته دي ورتلل (ستاسې او ټولو) .

دا آيت شريف د کافرانو سره مرسته کوونکي په کافر کيدو دلالت کوي ، د الله تعالی پدې فرمان سره چې دهغه چا په هکله چې دا کار کوي : **فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ¹³⁰ يَعْزِمُ** (یعنی) نو نه دی (دده تعلق) له (دين د الله – دوستي د) الله سره په هيڅ شي کې .

امام ابن جرير رحمت الله عليه پخپل تفسير¹³¹ کې ويلي دي : ددې معنی داده چې ای مؤمنانو د کافرانو سره مرسته او کومک مه کوئ ، دوستي ورسره مه کوئ ، او پرته له مسلمانانو څخه مرسته ورسره کوی اود مسلمانانو په پټو څيزونو يې خبروئ ، چاچې دا کار وکړ نو دده او د الله پاک ترمنځ ارتباط قطع شو او د الله پاک ددين څخه ووت ، معنی دا چې دا کس د الله پاک څخه بيزاره او الله پاک ددغه کس څخه بيزاره شو ، د ا ځکه چې الله پاک ددين څخه مرتد او په کفر کې داخل شو ، **إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً** ، مگر په هغه وخت کې تاسو مرتد نه ياست چې د کافرانو ترولکې او قدرت لاندې وی پخپلو ځانونو وويړي په خوله ورته د دوستي نارې وهی او په زړونو کې ورسره دښمني کوی ، او ددوی د کفري پروگرامونو په نشرولو او خپرولو کې ورسره مرسته نه کوی ، او دکوم مسلمان په مقابل کې په عملي ډول مرسته او کومک ورسره نه کوی .

شپږم دليل :

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿138﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَلْيَتُّغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿139﴾¹³²

ژباړه : زيری وركړه (ای محمده !) منافقانوته په دې چې بيشكه شته دي دوی ته عذاب دردناک هغه كسان چې نيسي دوی کافران دوستان (خپل) بې له مؤمنانو ، آيا لټوی دا (منافقان) په نزد ددې (كفارو) عزت پس بيشكه (دنويي او اخروي) عزت خاص الله لره دي ټول .

الله پاک د منافقانو صفت او څرنگوالی پدې سره وښود چې پرته له مسلمانانو څخه د کافرانو سره دوستي کوي ، او دغه آيت شريف د الله تعالی ددې فرمان جنسه دی چې وايي : **فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَحْنُ أَنْ نُصِيبَنَا دَائِرَةٌ... ﴿52﴾¹³³**

- سورت آل عمران آيت 28 .¹³⁰

- تفسير ابن جرير ج 3 ص 228 .¹³¹

- سورت النساء آيت 138، 139 .¹³²

--سورت المائده آيت 52¹³³

ژباړه : نووبه ويني هغه كسان چې په زړونو ددوى كې مرض (رنځ دنفاق) دى چې ځغلي به په (دوستي) ددوى كې وايي به دوى (په عذر كې چې) ويرو له دې نه چې وبه رسېږي مور ته كومه حادثه .

او هغه چې په دوهم دليل كې پرې خبرې وشوې ، ابن جرير رحمت الله عليه په 134 په مخ كې وويل : الله جل جلاله خپل پيغمبر فرمايي : اى محمده ! منافقانو ته زيرى وركړه هغه كسانو ته چې زما ترڅنگ كافران خپل دوستان نيسي ، او زما په دين كې الحاد راوړي معنى دا چې الله دا خلك پرته له مؤمنانو څخه كافران خپل دوستان او مرستندويان نيسي پداسې حال كې چې دوى خپلو ځانونو ته مسلمانان وايي . اَيَّبَتُّوْنَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ « آيا پرته له مؤمنانو څخه د كافرانو سره د ځان لپاره قوت او ساتنه لټوي چې كافرانو سره ملگرتيا كوي ؟ ، فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا » بيشكه هغه كسان چې د كافرانو په ملگرتيا سره خپل عزت ، قدر او مشري ترلاسه كوي همدوى سپك ، دليل او لږ دي د حساب له نظره ، څومره به ښه واى چې دوى خپل دوستان مسلمانان نيولي واى ، عزت ، ساتنه او مرسته يې د الله پاك په وړاندې لټولې واى ، هغه ذات چې د عزت او ساتنې وركوونكى دى چاته يې چې خوښه شي عزت وركوي او چې چاته يې خوښه شي دليل كوي يې نو همدوى ته به يې عزت وركړې واى او دتكليف څخه به يې ساتلى واى ، په همدې ډول د راتلونكي آيت شريف هم همدا شأن دى .

اووم دليل :

الله متعال فرمايي دي : أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ لِإِخْوَانِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿11﴾¹³⁵

ژباړه : آيا نه گورې هغو كسانو ته چې منافقان دغا بازان شوي دي وايي هغوى هغو وروڼو (يهودانو) ته چې كافران شوي دي له اهل كتابو څخه قسم دى كه خامخا وويستل شئ تاسې (له مدينې څخه) وبه وځو مور هرو مرو له تاسې سره او نه به منو مور (خبره په ضررد تاسې كې) د هيچا هيڅكله او كه چيرې جنگ شروع كړ شي له تاسې سره نو خامخا مدد به وكړو مور هرو مرو له تاسې سره او الله جل جلاله شاهدي گواهي وركوي ، بيشكه دوى خامخا دروغچنان دي (په همدغو خبرو كې) .

ددې آيت په هكله وضاحت او خبره داسې ده لكه د الله تعالى پدې فرمان سره : بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿138﴾¹³⁶

- تفسير ابن جرير ج 3 ص 329 . 134

- سورت الحشر آيت 11 . 135

- سورت النساء آيت 138 . 136

ژباړه : زيری ورکړه (ای محمده !) منافقانو ته پدې چې بیشکه شته دوی ته عذاب دردناک .

اودا فرمان د الله تعالی : فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ... ﴿52﴾¹³⁷

ژباړه : نووبه ويني هغه کسان چې په زرونو ددوی کې مرض (رنج دنفاق) دی چې خغلي به په (دوستی) ددوی کې وایي به دوی (په عذر کې چې) ویريرو له دې نه چې وبه رسيږي مور ته کومه حادثه .

شيخ سليمان بن عبد الله رحمت الله عليه په الدرر¹³⁸ مخ کې ويلي دي : که چيرې د مشرکانو وعده په پته سره د کافرانو سره په جنګي سنگرونو کې يو ځای ننوتل او مرسته ورسره کول او د ناکامی په وخت د کافرانو سره وتل په نفاق او کفر باندې اکرکه دروغ وي ، نو څرنگه به وي د هغه چا حکم چې د کافرانو سره مرسته کوي ، په سنگرونو کې ورسره اوسېږي او د مشکل په وخت کې بيا ورسره ځي او بيا په رښتيا سره دا ټول کارونه ورته پرمخ بيايي ؟ .

اتم دليل :

د الله تعالی دا فرمان دی چې : لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿78﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿79﴾ تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿80﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿81﴾¹³⁹

ژباړه : لعنت کړی شوی په هغو کسانو چې کافران شوي دي له بني اسراييلو څخه په ژبه د داؤد سره او (په ژبه د) عيسى زوی د مريمې ، دا (لعنت پردوی) په سبب ددې ؤ چې نافرمانی کوله (له احکامو دالله) او وو ، دوی چې تيريدل به (له حدودو د الله) وو، دوی چې يو بل به يې سره نه منع کول له هغه بد عمله چې کاوه به دوی هغه (قسم دی) خامخا بد ؤ هغه کار چې وو دوی کاوه به يې ، ته به ويني ډير له دوی چې دوستي به کوي له هغو کسانو سره چې کافران شوي دي (بيا قسم دی چې) خامخا بد ؤ هغه شی چې په خوا ليرلي ؤ دوی ځانو ددوی (چې هغه شی موجب ؤ) ددې چې په غضب شو الله پردوی او په عقاب کې به دوی تل وي ، اوکه وي دوی چې ايمان يې راوړی وي (دزړه نه) پرالله او نبی (محمد يا موسی) او په هغه

--سورت المائده آيت 52 137

- الدرر ج 8 ص 138. 138

- سورت المائده آيت 78، 79، 80، 81، 139

کتاب چې نازل شوي دي ته نونه به وه نيولي ده ، د امشرکان دوستان ، ليکن ډير (کسان) له دوی ځني فاسقان دي (د ايمان له دائرې څخه وتونکي) .

د کافرانو سره د مرسته کوونکو لاملونه څرگند او ښکاره دي :

لومړی سبب : د کافرانو سره دوستي ، الله پاک له بنو اسرائيلو څخه د هغو کافرانو صفت او خاصيت ښودلی دی چې د داؤد او عیسیٰ علیهما السلام په ژبه باندې پرې د جنت ويل شوي دي .

دوهم سبب : الله پاک ددې په هکله فرمایلي دي : ...وَفِي الْعَذَابِ لَهُمْ خَالِدُونَ . يعني دوی به هميشه په عذاب کې اخته وي ، داد کافرانو د عذاب خاصيت دی .

شيخ سليمان بن عبد الله رحمت الله عليه په الدرر¹⁴⁰ مخ کې ويلي دي : الله تعالى د کافرانو سره دوستي ، د الله تعالى د قهر او عذاب سبب ښودلی دی او ددوږخ اور ته ننوتل هم يواځې د همدې دوستي لامل دی اکر که انسان وپريدونکی هم وي ، پرته له هغه چا چې په زرو سره اړکړی شوی وي خو هغه ځانته شرطونه لري .

دريم سبب : الله تعالى فرمایلي دي : وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿81﴾¹⁴¹

ژباړه : او که وي دوی چې ايمان يې راوړی وي (د زړه نه) پر الله او نبی (محمد ياموسی او په هغو کتاب چې نازل شوی دی ده ته نونه به ونيولي دوی دا مشرکان دوستان ، ليکن ډير (کسان) له دوی ځيني فاسقان دي (د ايمان له دائرې څخه وتونکي) .

شيخ الاسلام ابن تيميه رحمت الله عليه پخپله فتاوی¹⁴² مخ کې ويلي دي : پدې کې شرطيه جمله ذکر شوې ده او ددې جملې غوښتنه داده چې شرط پيدا شي نو مشروط هم ورسره پيدا کيږي چې داد « لو » په سبب را منځته کيږي او د « لو » غوښتنه داده چې دشرط په نشتوالي مشروط له منځه ځي .

نو الله پاک فرمایي : وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَاءَ ... ﴿81﴾¹⁴³

- ج 8 ص 128 . 140

- سورت المائدة آيت 81 . 141

- مجموع الفتاوى ج 7 ص 17 . 142

- سورت المائدة آيت 81 . 143

ژباړه : او که وي دوی چې ایمان یې راوړی وي (د زړه نه) پر الله او نبی (محمد یاموسی او په هغو کتاب چې نازل شوی دی ده ته ، نونه به و نیولي دوی دا مشرکان دوستان .

دا پدې ښکاره دلیل او ثبوت دی چې ذکر شوی ایمان د کافرانو دوستي له منځه وړي او د هغې ضد دی ، ځکه چې ایمان او دکافرانو سره دوستي په یوه زړه کې ځای نه نیسي .

شیخ سلیمان بن عبد الله رحمت الله په الدرر¹⁴⁴ مخ کې ویلي دي : الله تعالی د کافرانو سره دوستي په الله او دهغه په رسول او په اسماني فرمان باندې د ایمان لړلو ضد او عکس گړځولې ده بیا الله تعالی ښودلې ده چې ددی سبب دادی چې زیاتره ددوی څخه فاسقان دي ، او پرته له هغه توپیر څخه څوک د شکست او ناکامی څخه ویروی او څوک نه ترې ویریري ، همدارنگه د زیاترو هغو مرتدانو حالت همداسې وه چې دمترد کیدو څخه مخکې زیاتره د دوی فاسقان وو ، چې همدې فسق او بدکاری د کافرانو سره دوستي او داسلام څخه مرتد کیدلو ته راکش کړل ، الله جل جلاله د مور ترې وساتي .

نهم سبب :

الله تعالی فرمایلي دی : وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿73﴾

145

ژباړه : او هغه کسان چې کافران شوي دي ځینې د دوی دوستان دي د ځینو نورو (په امداد کې یو له بله سره) که ونه کړی تاسې دا (دوستي په ځپلو منځو نو کې او دښمني له کفارو سره) نو پیدابه شي (لویه) فتنه په ځمکه کې او (خوربه شي) فساد لوی .

داد هغه چا په کفر چې د کافرانو سره دوستي کوي په دوو سببونو سره په کافر کیدلو دلالت کوي :

لومړی : د الله تعالی قول دی چې : وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ، یعنی څوک چې کافران دي ځینې د دوی د ځینو نورو دوستان دي ، نو څوک چې د کافرانو دوست وي هغه پدې لفظ د بَعْضُهُمْ کې داخل دی ، لکه څنګه چې الله تعالی د یهودانو او عیسویانو په اړه فرمایلي دي : بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ، ځینې د دوی د ځینو نورو دوستان دي ، پدې اړوند په لومړي دلیل کې خبرې شوې دي .

دوهم : د الله تعالی فرمان دی : إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿73﴾¹⁴⁶

- الدرر : ج 8 ص 129 . 144

- سورت الانفال آیت 73 . 145

- سورت الانفال آیت 73 . 146

ژباړه : که ونه کړی تاسې دا (دوستي په خپلو منځونو کې او دښمني له کفارو سره) نو پیدابه شي (لویه)
فتنه په ځمکه کې او (خوربه شي) فساد لوی .

په قرآن کریم کې په ډیرو معناگانو سره داځې چې ځینې یې دادي : شرک او کفر لکه پدې قول د الله پاک کې
: وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً ... ﴿193﴾¹⁴⁷ يعني : او جنگ کوی تاسې له دوی سره ترهغه پورې چې پاتې
نشي فتنه (شرک او فساد) .

او دا قول د الله جل جلاله دی چې : وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ... ﴿217﴾¹⁴⁸

ژباړه : او فتنه (ددین څخه د خلکو ایستل) ډیره لویه (گناه) ده له جنگ څخه .

او دا فرمان د الله جل جلاله چې :.. فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿63﴾¹⁴⁹

ژباړه : پس و د ویریري هغه کسان چې مخالفت کوي له امره (حکمه) ددغه (رسول ځما) له دې نه چې
ورسیري دوی ته څه فتنه (آفت په دنیا کې) یا ورسیري دوی ته عذاب درد ناک په آخرت کې .

امام بن کثیر رحمت الله عليه په ¹⁵⁰ کې ویلي دي : د الله تعالی ددې فرمان معنی داچې : إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةً
فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿73﴾¹⁵¹ يعني : که د مشرکانو څخه ځانونه یوې خواته نه کړی او د مؤمنانو سره
دوستي ونکړی ، نو د خلکو په منځ کې به فتنه واقع شي چې هغه د وضعې او حالت گډ والی او روښانتیا ده
او د مؤمنانو او کافرانو تر منځ گډوالی دی نو د همدې گډوالی او خلط حالت سره به دخلکو ترمنځ لوی
فساد خپور شي .

شیخ عبد اللطيف بن عبد الرحمن بن حسن آل شيخ په الدرر ¹⁵² مخ کې ویلي دي : کوم چې په قرآن کریم
کې د کافرانو دوستي او ملگرتیا په هکله سخت وعید او ممنوعیت راغلی دی داپدې باندې دلیل دی چې
حقیقی قاعده داده : چې استقامت ، ټینګښت منځته نه راځي ترڅو د الله تعالی د دښمنانو سره پریکون د
هغوی په ضد جهاد او جگړه او ورسره بیزارۍ را منځته نشي ، الله پاک ته نږدیوالی د کافرانو په ذلت او عیبي

- سورت البقره آیت 193 .¹⁴⁷

- سورت البقره آیت 217 .¹⁴⁸

- سورت النور آیت 63 .¹⁴⁹

- تفسیر ابن کثیر ج 2 ص 331 .¹⁵⁰

- سورت الانفال آیت 73 .¹⁵¹

- الدرر ج 8 ص 324-326 .¹⁵²

کولو کې دی ، کله چې الله تعالی د مؤمنانو ترمنځ د دوستی غوټه وتړله او بیایې دا خبر ورکړ چې کافران ځینې د ځینو نورو دوستان دي او ویې فرمایل : **إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿73﴾** ¹⁵³ یعنی : که ونه کړی تاسې دا دوستي په ځپلو منځونو کې او دښمني له کفاروسره (نو پیدابه شي لویه فتنه په ځمکه کې او (څپور به شي) فساد لوی .

آیا فتنه پرته له شرک څخه بل شی کیدی شي ؟

اوهمدارنگه لو فساد د الهی توحید او د اسلام غوټو پرانستلو (یعنی د توحید او اسلام له منځه وړل) ، او دقرآني حکمونو او نظام قطع کولو څخه بل څه بلل کیدی شي ؟

لسم دلیل :

د الله تعالی دا فرمان دی چې: **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَزِدُّوكُمْ عَلَىٰ أَغْقَابِكُمْ فَتَنَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿149﴾** **بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿150﴾** ¹⁵⁴

ژباړه : ای هغه کسانو چې ایمان یې راوړی دی (یعنی ای مؤمنانو) که اطاعت وکړی تاسې دهغه کسانو چې کافران شوي دي نو بیرته به وگرځوي دغه (کفار) تاسې په پوندو ستاسې (د کفر خواته) نو به وگرځئ تاسې زیانکاران (یعنی بیابانه مو کافران کړي) بلکې الله مولى مرسته کوونکی ، یار ، دوست لرونکی ستاسې دی او حکم دی خورا (ډیر) ښه د ټولو مرسته کوونکی دی .

شیخ سلیمان بن عبد الله آل شیخ رحمت الله علیه په الدرر ¹⁵⁵ مخ کې ویلي دي : الله تعالی خبر ورکړ چې که چیرې مؤمنان د کافرانو اطاعت وکړی نو هرو مرو به یې د اسلام څخه وباسي او مرتد به یې کړی ځکه چې کافران پرته له کفر اختیارولو څخه په بل شي نه رضا کيږي ، او الله تعالی دا خبر هم ورکړ که چیرې مؤمنانو د کافرانو اطاعت وکړ نو په دنیا او آخرت کې به د تاوانیانو او زیانکارانو څخه شي ، واقعیت او حقیقي خبره داده چې د کافرانو سره موافقت او یا دهغوی په اطاعت کې ویره او خوف د رخصت او رواوالي سبب نشي گڼل کیدای ، ځکه چې دا کافران د هیچا څخه پرته له دې چې د دوی د لارې د حق والي او سموالي کواهي ورکړي بل څه نه مني ، او دمسلمانانو په مقابل کې ددښمنی او کینې څرگندونه او دمسلمانانو څخه د دفاع او حمایت لاس پورته کول دي .

- سورت الانفال آیت 73 . ¹⁵³

- سورت آل عمران آیت 149-150 . ¹⁵⁴

- الدرر ج 8 ص 124 . ¹⁵⁵

بیا الله تعالی وفرمایل : بَلِ اللّٰهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿150﴾¹⁵⁶

ژباړه : بلكې الله مولى مرسته كوونكى ، يار ، دوست لرونكى ستاسې دى او حكم دى خورا (دير) ښه د ټولو مرسته كوونكى دى .

نو الله تعالی خبر ورکړ چې الله جل جلاله د مؤمنانو دوست او مرسته كوونكى دى او همدا الله متعال ښه مرسته كوونكى دى ، نو د الله پاك په دوسى كې د كافرانو له اطاعت څخه بې پروا او كافي دى .

يوولسم دليل :

د الله تعالی دا فرمان دى : إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمَلَىٰ لَهُمْ ﴿25﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿26﴾¹⁵⁷

ژباړه : بيشكه هغه كسان چې بيرته گرځيدلي دي (له ايمانه) پر شاؤ خپلو پس له هغې څخه چې ښكاره شوې ده دوى ته سمه لاره ، شيطان ښايسته كړې دي دوى ته (گناهونه) او مهلت ښكاره كړى دى (شيطان) دوى ته دغه (مهلت دوى ته په سبب ددې دى چې بيشكه دوى وويل هغو كسانو ته چې بد يې كانه هغه (قرآن) چې رالېږلى دى الله ژر به حكم و منو ستاسې (لر فرمانبردارى به وكړو) په ځينو كارونو كې (چې مرسته ده په جنگ او عدوان د رسول الله كې) او الله ته معلومې دي پټې خبرې (او مشورې) ددوى هم .

نو په يقيني ډول ددې كسانو د مرتد كيدلو سبب يې پدې سره وښود چې كافرانو ته يې ويل : لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ ، يعنى هغو كسانو بد گنل هغه څه چې الله پاك رالېږلي دي زردى چې په ځينې څيزونو كې ستاسې متابعت وكړو ، نو ځكه يې د كافرانو سره په ځينو كارونو د دوى د اطاعت كولو وعده وكړه نه په ټولو چارو كې د اطاعت كولو وعده ، ددې سره بيا هم دا كارد دوى د مرتد كيدلو سبب شو .

شيخ سليمان بن عبد الله آل شيخ رحمت الله عليه په الدرر¹⁵⁸ مخ كې ويلي دي : كه چيرې د هغو مشركانو وعده چې د الله تعالی را لېږل شوي (قرآن كريم) فرمانونه بد گني او ددوى په ځينې كارونو كې اطاعت كفر دى اكر كه هغه وعده شوي كارونه هم سرته ونه رسوي نو څرنگه به وي د هغو خلكو حكم چې د هغو مشركانو سره چې غږ يې وي د الله پاك د رالېږلي كلام په بد گنلو كې ورسره موافق وي .

- سورت آل عمران آيت 150 .¹⁵⁶

- سورت محمد آيت 25 ، 26 .¹⁵⁷

- الدرر ج 8 ص 136 .¹⁵⁸

دولسم دليل :

د الله پاک دا فرمان دی چې : الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿76﴾¹⁵⁹

ژباړه : هغه کسان چې ایمان لرونکي دي منډه کوې دوی په لاره د شیطان کې نو جنگ وکړئ تاسې له دوستانو د شیطان سره ، بیشکه چې مکر د شیطان ضعیف دی .

نو په وضاحت سره یې دا وښودل چې کوم کسان چې کافران دي د طاغوت په لاره کې جنگیږي او همدوی د شیطان دوستان دي ، نو چا چې د دوی سره یو ځای جگړه وکړه نو پدې خاصیتونو کې ورسره شریک دي ، او جگړه په لاس ، ژبه، مال او داسې نورو څیزونو سره چې د مرستې وړتیا ولري کیږي لکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي یې دي : تاسو د مشرکانو په مقابل کې په مالونو ، ځانونو او ژبو سره جهاد وکړئ .

اوهمدارنگه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : الله پاک په یوه غشي درې کسان جنت ته داخلوي : جوړوونکی یې چې خیر او نیکی یې ترې مطلب او غوښتنه وي ، د غشي ویشتونکی ، او هغه څوک چې ویشتل شوی غیشی بیرته ورته راوړي .

نوايت شريف پدې واضح دليل دی چې چا د کافرانو سره مرسته وکړه که دا هر ډول وي نو دا کس د شیطان د دوستانو او ملګرو څخه دی .

ديارلسم دليل :

الله تعالى فرمایلي دي : وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿175﴾¹⁶⁰

ژباړه : او ولوله (ای محمده !) پردغو یهودانو یا قوم خپل خبر (او حال) دهغه سړي چې ورکړي ؤ مور هغه ته « علم » د آیاتونو خپلو ، نوراووت په کفر او اعراض سره له هغو آیاتونو نو ورپسې شو شیطان « او تیر یې ایست » نو شوله گمراهانو .

- سورت النساء آیت 76 .¹⁵⁹

- سورت الاعراف آیت 175 .¹⁶⁰

امام ابن جریر رحمت الله علیه پخپل تفسیر¹⁶¹ مخ کې د حضرت عبد الله بن عباس رضی الله عنهما څخه روایت کړی هغه وفرمایل: کله چې حضرت موسی علیه السلام او مؤمنان په جبارینو (زورورو) راپریوتل نو د «بلعم» د تره زامن او قوم یې ورته راغی او ویې ویل: موسی د اوسپنې په شان سخت سړی دی او ډیر لښکرهم ورسره دی، که چیرې په مور غالب او بریالی شي نو مور به هلاک او له منځه یوسي نو الله پاک ته دعا وکړه چې موسی علیه السلام او لښکریې په شا کړي، «بلعم» ورته وویل: که چیرې د موسی علیه السلام او دهغه د لښکر د په شا تک دعا وکړم نو دنیا او آخرت به مې تباہ او برباد شي، خود تر د زامنو او قوم یې دومره اصرار او تینګار وکړ ترڅو یې چې دا غوښتنه قبوله کړه، نو «بلعم» د هغه څه څخه وایستل شو چې درلودل یې یعنی ایمان یې ترې واخستل شو. نو همدا مطلب د الله تعالی ددې مبارک آیت دی چې: ... فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿175﴾¹⁶²

ژباړه: نوراوت په کفر او اعراض سره له هغو آیاتونو نو ورپسې شو شیطان «او تیر یې ایست» نو شوله کمراهانو څخه .

«بلعم» د کافرانو سره مرسته نه وه کړې بلکې د موسی علیه السلام او دهغه د لښکرو په شاتګ دعایې کړې وه نو دا د الله پاک د آیاتونو څخه وتل او داسلام څخه یې مخ اړول وګنل شو، نو څرنگه به وي د هغه چا حالت چې د کافرانو سره یې مرسته او کومک کړی وي؟

څوارلسم دلیل:

د الله تعالی فرمان دی چې: إِنَّ الَّذِينَ تَوَقَّاهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿97﴾¹⁶³

ژباړه: بیشکه هغه کسان چې وفات کړی وي دوی لره ملائکو (د مرګ) په داسې حال کې چې وي دوی ظلم کوونکی په ځانونو خپلو وایي ورته (ملائکې) په کوم حال کې وی تاسې په خپلو دیني چارو کې (واپې) دوی چې و مور ضعیفان کړی شوي په ځمکه کې (د کفارو په لاس بیا ملائکې ورته) وایي چې آیا نه وه ځمکه د الله ارته (پراخه) پس هجرت کړی دی تاسې په دې (ځمکه کې نو داد تارکان د هجرت) ځای د دوی دوزخ دی، او ناکاره ځای ددوی دی دوزخ .

- تفسیر ابن جریر ج 9 ص 123. ¹⁶¹

- سورت الاعراف آیت 175. ¹⁶²

- سورت النساء آیت 97. ¹⁶³

امام بخاري رحمت الله عليه په خپل صحيح کې د محمد بن عبد الرحمن أبو الاسود څخه روايت کړی هغه وويل : د ابن الزبير رضی الله عنه د خلافت په دور کې د شاميانو په مقابل کې د جگړې لپاره دخلکو او لښکر ليرل لازمي شول او دمدینې له خلکو څخه هرڅه بند شول نوزه د عکرمة مولی ابن عباس رحمت الله عليه سره مخامخ شوم او پدې پيښه می خبر کړ ، نوده له دې کار څخه سخت منع کړم او وپې ويل : حضرت ابن عباس خبر کړم چې در رسول الله صلی الله عليه وسلم په زمانه کې د کافرانو سره ځينې مسلمانان وه چې دهغو ی (مشرکانو ډله يې زیاتوله) ، ويشتل شوی غیښې به راتله او یو به پرې لگیده چې د مرک سبب به یې کیده او یابه یې په ستوني لگیده او وژل کیده به ، نو الله پاک دغه آیت نازل کړ چې : **إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيمَا فَأَوْلَيْكَ مَا وَاهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿97﴾** ژباړه یې مخکې تیره شوه .

علماء پدې مسئله کې اختلاف لري چې دا آیاتونه د چا په هکله نازل شوي دي دهغو کسانو په هکله چې د کافرانو سره تلل ، او تول یې ورزیات کاوه او دوی مسلمانان وه ، آیا دا مسلمانان گناهکار مره شول اویا پدې کار سره د اسلام څخه ووتل او مرتد شول .

دغه کار کفر دی ، مگر ځينې علماء یې معذور گڼي ، او څوک یې کافرنه بولي دوی پدې نظر دي چې دا کسان په زور سره اړ کړی شوي دي ، او په زور اړ کیدل د کفر په مسئله کې عذر گڼل کیږي ، او څوک یې چې معذور نه گڼي وایي چې پدې کار کې اصلي سبب جوړوونکی همدی پخپله دی ځکه دوی دهجرت کولو څخه وروسته پاته شول او ددې کار توان یې هم درلود او پدې سره ټول یو نظر دي چې د وژلو په هکله د کافرانو چلند ورسره کیدای شي . او چا چې د کافرانو سره مرسته وکړه او یایې د کافرانو ډله یې له زور راوړنې څخه زیاته کړه نو ددی کس په کافر کیدو او له اسلامه څخه په وتلو (مرتد) کیدلو کې هیڅ شک او شبهه نشته ، الله پاک د مور او تاسې ترې وساتي .

پنځه لسم دلیل :

د الله تعالی دا فرمان دی چې : **اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿257﴾** ¹⁶⁴

ژباړه : الله دوست (مرستیال ، مددگار) دی د هغو کسانو چې مؤمنان دي چې باسي دوی له تیارو (د کفر او گمراهی نه) د رڼا (دایمان او هدایت) لوري ته او هغه کسان چې کافران (منکران) شوی دي دوستان

- سورت البقره آیت 257 . 164

ددوی شیطانان دي چې باسي دوی له ربا (د فطري ايمان او هدايت نه) د تيارو (د كفر او گمراهی) لوري ته د غه کسان (چې فطري ايمان يې په عملي كفر سره بدل کړی دی) صاحبان د اور (ددوزخ) دي هم دوی به پدې اور کې تل پاته کيدونکي دي .

پدې آيت شريف کې الله پاک وبنودله چې د کافرانو ملگری طاغوت دی نو چا چې د کافرانو سره مرسته وکړه نو دی هم د کافرانو د طواغيتو په څير دی .

شپاړسم دليل:

په طاغوت باندې کافر کيدل په الله پاک باندې د ايمان لرلو د پاره شرط گرځولئ دی ترڅو په اسلام کې داخل شي نو الله جل جلاله فرمايلي دي : **لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿256﴾**¹⁶⁵

ژباړه : پس هر هغه څوک چې کافر (منکر) شوله (عبادت د شیطان او بتانو) او ايمان يې راوړ (يقين يې وکړ) په (وحدانيت) د الله باندې نو په تحقيق سره يې ټينگه نيولې ده کړئ (رسئ) چې له سره نشته پريکيدل هغې لره .

او الله جل جلاله فرمايلي دي : **وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ... ﴿36﴾**¹⁶⁶

ژباړه : او خامخا په تحقيق ليرلي (پورته کړي) ؤ مور په هر (پخواني) امت کې يو رسول (چې ووايي دوی ته) چې عبادت کوئ (يواځې) د الله او خان ساتئ تاسې له شريرانو (باطلو معبودانو) څخه .

د الله پاک فرمان دی چې : **وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿17﴾**¹⁶⁷

ژباړه : او هغه کسان چې ځان يې ساتلی دی له بتانو داسې چې عبادت وکړي د هغو او رجوع يې کړې وي طرف د الله ته شته دوی ته بشارت زيرئ پس زيری وکړه (ای محمده !) پربند گانوزما .

او الله پاک فرمايلي دي : **...يُرِيدُونَ أَن يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ ... ﴿60﴾**¹⁶⁸

- سورت البقره آيت 256 .¹⁶⁵

- سورت النحل آيت 36 .¹⁶⁶

- سورت الزمر آيت 17 .¹⁶⁷

- سورت النساء آيت 60 .¹⁶⁸

ژباړه : هغه کسان چې ایمان لرونکي دي جنگ کوي دوی په لاره د الله کې (د دین د ترقی لپاره) او هغه کسان چې کافران شوي دي جنگ کوي دوی په لاره د شیطان کې نو جنگ وکړی تاسې له دوستانو د شیطان سره ! بیشکه چې مکر د شیطان دی ضعیف .

دریم مبحث : د نبوي احادیثو څخه دلیونه

لومړی دلیل:

په صحیح بخاری ، صحیح مسلم او د احادیثو په نورو کتابونو کې دعلی رضی الله عنه څخه د مکې مکرمې د فتحې په وخت کې روایت شوی دی ده وویل : پیغمبر صلی الله علیه وسلم زه (علی) ، زبیر او مقداد رضی الله عنهم ولېرلو او وپې فرمایل : روضة خاخ نومي ځای ته لاړشئ پدې ځای کې یوه بڼځه ده او ورسره لیکل شوی لیک دی هغه ترې واخلی ، حرکت مو وکړ آسونه مو په ډیرې تیزۍ سره روان وو تر څو روضة خاخ نومي ځای ته ورسیدو او ناڅاپه مو هلته د اښځه بیا مونده ، مور ورته وویل: یابه لیک وباسې او یابه د جامې غوڅوې ، علی رضی الله عنه وایي : د خپلو کوڅیو څخه یې دا لیک وایسته ، لیک مو ترې واخیست او پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته مو راوړ ، پدې کې لیکل شوي وه : د حاطب بن ابی بلتعته له خوا د مکې مشرکانو ته ، چې دا مشرکان یې د پیغمبر صلی الله علیه وسلم په ځینې جنګي پروگرامونو خبرول ، پیغمبر صلی الله علیه وسلم حاطب ته وویل : داد څه لیکلي دي ؟ : حاطب رضی الله عنه وویل : د عجلې او جلتی څخه کار مه اخله ، زه په قریشو پورې یو تړل شوی سړی وم او قریشي نه وم ، او ستاسره چې د مهاجرینو څخه کوم خلک ملګري دي ، ددوی په مکه کې خپلوان وه چې ددی مهاجرینو کورونه به یې ساتل، نودا ماښه وګنله که چیرې د نسب په وسیله ورسره اړیکې نلرم ترڅو ددې لارې څخه تماس ورسره ونیسم چې زما کور او ماشومان وساتل شي اودا کارمې پدې نه دی کړی چې زه د اسلام څخه مرتد شوی یم او یا کافر شوی یم او د اسلام قبلولو څخه وروسته په کفر باندې خوښ یم .

نو پیغمبر صلی الله علیه وسلم وفرمایل : ده رښتیا درته وویل : حضرت عمر رضی الله عنه وویل : ما پریږده چې ددې منافق سرتري کت کړم ، او په یو روایت کې راغلي دي چې حاطب کافر شو .

پیغمبر صلی الله علیه وسلم وفرمایل : حاطب د بدر په غزا کې ګډون کړی ، ته څه خبر یې ښايي الله پاک د بدر غزا د ګډون کوونکو عملونه لیدلي دي بیایې وفرمایل : ای د بدر غزا ګډون کوونکو څه مو چې زړه غواړي وپې کړی ما ورته بښنه کړي .

دا قصه پدې دلالت کوي چې د کافرانو سره په ملګرتيا او دهغوی په مرسته کولو سره مرتد کيدل او داسلام څخه وتل په دريو وجوهو ثابتېږي :

لومړی وجه : د عمررضی الله عنه وينا چې ويې ويل : ما پيريده چې ددې منافق سرووهم ، په بل روايت کې راځي ، حاطب رضی الله عنه کافر شوی دی ، او په بل روايت کې راغلي دي : وروسته له هغه چې پيغمبر صلی الله عليه وسلم وفرمايل : آیا حاطب د بدر په غزا کې گډون نه دی کړی ؟ عمررضی الله عنه وويل : هو ، مگر خپله وعده يې ماته کړه او ستاله دښمنانو سره ستا په مقابل کې ملګری شو .

نو دا پيښه پدې دلالت کوي چې د عمررضی الله عنه په وړاندې د کافرانو ملګرتيا کفر او مرتد کيدل گڼل کيدل .

دوهمه وجه :

پيغمبر صلی الله عليه وسلم د عمررضی الله عنه نظر تائيد کړ مګر د حاطب رضی الله عنه عنزي وښود .
دريمه وجه :

حاطب رضی الله عنه وويل : دا کار ما پدې ندي کړی چې زه کافر يم او ياله اسلام څخه مرتد شوی يم او ياله اسلام راوړلو وروسته په کفر راضی يم .

اوداهم پدې دلالت کوي چې د حاطب رضی الله عنه په وړاندې هم د کافرانو ملګرتيا ، کفر ، مرتد کيدل . او په کفر باندې رضا شميرل کيده .

که چيرې د حاطب رضی الله عنه په دغه عمل او کار په وړاندې داسې گومان کيږي سره ددې چې حاطب رضی الله عنه د پيغمبر صلی الله عليه وسلم سره په غزاگانو کې گډون وکړ په خپل مال او ځان سره يې د مشرکانو په مقابل کې د پيغمبر صلی الله عليه وسلم ملګرتيا او مرسته وکړه ، او هيڅکله يې د کافرانو سره ملګرتيا او مرسته نه په ځان او نه په مال سره کړی وه ، مګر پدې عمل سره په ده کې هر څه وويل شول .

نو څرنگه به وي د هغه چا حالت چې په واقعي او حقيقي ډول يې د کافرانو ملګرتيا وکړه او د مسلمانانو په مقابل کې يې د کافرانو سره مرسته وکړه ، په يقيني ډول د حديث شريف تير شوي احکام پدې کس باندې په صحيح او مناسب ډول پلي کيدل .

د حديث شريف په اړوند ځينې شېبې منځته راځي چې په دريم فصل کې به يې وڅيړو .

دوهم دليل

ابن اسحاق او نورو علماؤ ديزيد بن رومان هغه دعروة او دزهري څخه هغه د يوې ډلې څخه چې نومونه يې اخستي روايت كوي چې هغوى وويل : قريشو پيغمبر صلى الله عليه وسلم ته يو وفد راو ليرلو تر څو دخپلو بنديانو د فديې په اړه ورسره خبرې وكړي نو هر قوم د خپل بندي له پاره د خپلې خوښې سره سم فديه وركړه ، د بدر په غزا كې عباس بن عبد المطلب په زور سره اړ كړى شوى وه چې د مشركانو په لښكر كې ووځي نو پدې ترڅ كې عباس وويل : الله پاك د په اسلام بڼه پوهيږي كه خبره همداسې وي لكه ته چې وايي نو الله پاك به اجر دركړي خو ستا د ظاهري حالت مطابق مور فيصله كوو د خپل ځان او دواړو وريرونو فديه وركړه ځكه چې ته په ظاهر كې د مشركانو سره ملگرى يې .

سره ددې چې عباس بن عبد المطلب د قريشو سره په زور اړ كړى شوى ؤ چې په جنگ كې يې ملگري وكړي مگر بيا هم پيغمبر صلى الله عليه وسلم دده په ظاهر حكم وكړ او د مشركانو په ډله كې يې وشميره ، نو څرنګه به وي د هغه چا حالت چې په خپل اختيار او خوښه سره يې د كافرانو ملگرتيا او مرسته كړى وي ؟

او همدارنګه يوه بله پيښه چې امام بخارى رحمت الله عليه پخپل صحيح كتاب كې د محمد بن عبد الرحمن أبو الاسود څخه روايت كړى دى وايي : د ابن الزبير په خلافت كې د شاميانو په مقابل كې د لښكر ليرل لازمي شول ما پدې اړه وليكل بيا د ابن عباس د مولى عكرمه رحمت الله عليه سره مخامخ شوم خو هغه په سختو الفاظو سره ددې كار نه منع كړم او ويې ويل : ابن عباس رضی الله عنهما خبر كړى يم چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم په زمانه كې ځينې مسلمانان د كافرانو سره ملگري ؤ ترڅو يې ډله زياته كړي نو ويشتل شوي غشي به راتله او يو ددې مسلمانانو ته به رسیده چې پرې وژل كیده به په ستوني لگیده بيا به وژل كیده نو الله تعالى دا آيت شريف نازل كړ چې : : إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ ، نو ورته وگورئ چې عباس بن عبد المطلب يې د ظاهري حالت په نظر كې نيولو سره پدې كسانو پورې پيوست كړ سره ددې چې دا خلك په زور راوستل شوي ؤ خوله دې وجهې چې اصلي واقعيت دادى چې چا دا كار وكړ هغه كافر دى .

درېم دليل:

امام أبو داؤد او نورو محدثينو د سمرة بن جندب رضی الله عنه څخه روايت كړى چې پيغمبر صلى الله عليه وسلم وفرمايل : څوك چې مشرك سره نږدې شو او استوګنه يې ورسره غوره كړه نو دا كس د همدغه مشر ك په شان دى .

نو هغه څوك چې د مشرك سره نږدې شي او يو ځاى واى ورسره غوره كړي اګر كه د مشرك موافق هم نه وي بيا هم د همدغه مشرك په شان دى ، نو چا چې د مشركانو سره ملگرتيا وكړه او د مسلمانانو په مقابل

کې یې ورسره مرسته وکړه ډیر لوی جرم او جنایت دی صرف له هغوی سره د اوسیدلو او گډوالي په صورت کې .

امام نووي رحمت الله عليه د فيض القدير په 169 کې د «فهو مثله» د علت او سبب په بنودلو کې ويلي دي : د الله پاک د بنمن ته مخ را گرځول او دوستي ورسره کول د الله پاک څخه مخ گرځول لازمي او چا چې له الله پاک څخه مخ واړوه نو شيطان يې خپل دوست و نیوه د نعمتونو کفران او د الله پاک نافرمانی ته يې وروست .

امام زمخشري رحمت الله عليه ويلي دي : دايو معقول کار دی ، بیشکه د دوست دوستي او دهغه د دبنمن دوستي يو دبل ضد دي او نه سره يو ځای کېږي .

امام شوکاني رحمت الله عليه په نیل الاوطار په ج 8 ص 177 کې د «فهو مثله» په اړه ويلي دي : پدې کې د کفرانو سره د اوسیدلو د حراموالي او دهغوی څخه د لري والي دپاره واضح دلیل دی .

اگر که په حدیث شریف کې دهغه مخکیني خبر هم موجود دی بیا هم ددې د صحیح والي لپاره د الله تعالی داقول گواهي ورکوي چې : فلاتقعدو معهم .... يعني : تاسو ددې کفرانو سره مه کینئ بیشکه تاسو به هم د همدوی په شان شئ .

بهن بن حکیم بن معاویه بن حیده یې د خپل پلار حکیم او هغه یې د خپل نیکه معاویه بن حیده څخه داحدیث شریف په مرفوع ډول روایت کوي چې : الله پاک د هغه مشرک څخه یو عمل هم نه قبلوي چې مسلمان شو ترڅو د مشرکانو څخه لرې نشي ، يعني (د مشرکانو څخه لری او سیدل د الله پاک په وړاندې د عمل د قبلیدو شرط دی) ، ددې حدیث په څیر دا راتلونکي حدیث هم دی .

څلورم دلیل :

امام أبوداؤد رحمت الله عليه ، امام ترمذی رحمت الله عليه او نورو محدثینو د حضرت جریر بن عبد الله رضی الله عنه څخه روایت کړی چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : زه بیزاریم د هغه مسلمان څخه چې د مشرکانو په منځ کې اوسېږي . پدی حدیث کې هم همداسې ویل کېږي لکه په مخکیني حدیث شریف کې چې وویل شول .

- فيض القدير للمناوی ج 6 ص 111. 169

پنځم دليل :

امام نسائي رحمت الله عليه او نورو محدثينو د بهز بن حكيم رحمت الله عليه څخه چې هغه د خپل پلار حكيم رحمت الله عليه او هغه د خپل نيکه څخه روايت كړى دى چې پيغمبر صلى الله عليه وسلم وفرمايل : الله پاك دهغه كس هيڅ عمل نه قبلوي چې دى مشرك وي بيا مسلمان شي ترڅو د مشركانو څخه ځان لري نكړي ، دا حديث شريف د مخكينيو احاديثو په څيردي ، بيشكه چې چا د كافرانو ملكرتيا وكړه د مسلمانانو په مقابل كې يې مرسته او كومك ورسره وكړ ډير غوره دى چې ددې حديث حكم پرې تطبيق شي ترهغه چا چې ددې كافرانو څخه ځان لري نكړي ، اوددې حديث په څيردا راتلونكى حديث هم دى .

شپږم دليل :

امام نسائي رحمت الله عليه او نورو محدثينو د جرير رضی الله عنه څخه روايت كړى ده وويل چې ما د پيغبر صلى الله عليه وسلم سره د لمانځه په كولو د زكات په وركولو او هر مسلمان ته په نصيحت كولو او د مشرك څخه په ځان لري ساتلو بيعت كړى دى .ددې حديث شريف په اړه خبره لكه د مخكينيو حديثونو په څير

ده

څلورم مبحث : دصحابه كرامو له اقوالو څخه دليلونه :

د صحابه كرامو څخه هم همداسې ويناوي او اقوال راغلي دي چې پدې اصل دلالت كوي چې د كافرانو سره دوستي كفر دى . له دې څخه ځينې يې دادي :

1-د حديثو څخه په لومړي دليل كې چې مخكې تير شول كوم چې د عمر او حاطب رضی الله عنهما په وړاندې هم دا اصل موجود ؤ او هغه دا چې د كافرانو په دوستي سره انسان كافر كيږي .

2-عبد بن حميد رحمت الله عليه د حذيفه رضی الله عنه څخه روايت كړى دى هغه ويلي دي : ستاسو څخه د يوله دې خبرې څخه وويږي چې په ناپوهي سره يا يهودي او يا عيسوي شي ، نو مور د اگومان وكړ چې مطلب يې د الله تعالى دا فرمان دى چې : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فإِنَّهُ مِنَّهُمْ ... ﴿51﴾¹⁷⁰

ژباړه : اى هغو كسانو چې ايمان يې راوړى (اى مؤمنانو) مه نيسي تاسې يهودان او نصرانيان دوستان ! (چې له دوى سره موالات او مدد وكړي) (دوى يو تړله) ځينې دوستان دي د ځينونورو (ځكه چې ټول سره

- سورت المائده آيت 51 170

په کفر کې شریک دي او ټول تاسې ته متفق دي او هر چا چې دوستي وکړه له دوی سره له تاسې څنې نو بېشکه چې دی هم د دوی څنې دی .

3-د سیرت په کتابونو کې د ردت د جگړو په مهال د مجاعة او خالد بن ولید رضی الله عنه ترمنځ پېښه شوې قصه ده او هغه داچې : د خالد رضی الله عنه لښکر د بنی حنیفه ؤ له قوم څینې بند یان راوستل چې په دوی کې مجاعة هم وو نو مجاعة خالد رضی الله عنه ته وویل : زما د الله پاک سوگند وي چې ما د مسیلمة الکذاب متابعت ندی کړی او زه مسلمان یم ، خالد رضی الله عنه ورته وویل : آیا زموږ مقابلې ته نه یې راوتلی ؟ او یا د ثمامة بن أثال په څیر غږیدلی یې ، نو خالد رضی الله عنه د مرتدانو په منځ کې دده پاتې کیدل دلیل و نیو او داسې یې وبلل چې مجاعة ورسره موافق دی ، او دمرتدانو په څیر چلند یې ورسره وکړ ، او دا کار د قرآن کریم په مخکیني دیارلسم دلیل سره یورنگ دی چې دهغو مسلمانانو په اړه یې راوړي وه کوم چې د بدر په غزا کې د مشرکانو سره تللي وو ترڅو د مشرکانو ډله پرې زیاته ښکاره شي .

4-پدې ډول د صحابه کرامو چلند او رویه یې د مسیلمه ، سجاح ، طلحه د قومونو سره د ردت او دزکات د نه ورکولو په درشل کې چې کومې جگړې منځته راغلې دي له ورايه څرگندوي چې ددې خلکو ترمنځ یې هیڅ ډول توپیر ونکړ ، ښايي څینې له دوی څخه په عقیدوي لحاظ د مرتدانو مخالف وو بلکې دعصبیت او قومیت له پلوه ورسره ملگری شوي وو ، مگر بیا یې هم د ټولو په وړاندې یو ډول چلند وکړ ، او دا کار هم پدې ښکاره دلیل دی چې دا اصل د دوی په وړاندې ثابت او یوه منلې شوې قاعده گڼل کیده او هغه داچې چا د کافرانو سره ملگریټیا وکړه او د مسلمانانو په مقابل کې یې مرسته ورسره وکړه نو دا کس هم د همدوی په څیر کافر دی .

دقیاس څخه دلیلونه : دا له دوو وجوه څخه راغلي دي :

لومړی وجهه : د احادیثو په صحیح کتاب کې د نبی کریم صلی الله علیه وسلم څخه راغلي دي ده مبارک وفرمایي : چا چې د غازي سره مرسته وکړه لکه ده چې پخپله په غزا کې گډون کړی وي ، نو ددې حدیث شریک مطابق هغه ناست سړی چې د مجاهد په سمبالښت کې یې ونډه واخستله په غزا کې یې ورسره شریک وښود ، او دابل حدیث شریف هم دی چې فرمایي : الله پاک د یو غشي په وسیله درې کسان جنت ته داخلوي د غشي جوړوونکي چې په جوړولو کې یې اجراونکي مطلب وي ، د غشي ویشتونکي او دغشي منبله .

او دابرعکس پدې دلالت کوي چې چا د جگړې لپاره دکافر په مرسته او ضروریاتو برابرولو کې ونډه واخسته نودی د طاغوت په لاره کې په جگړه کې ورسره شریک شو .

دوهمه وجهه : مرسته کوونکی او پخپله کارکوونکی د شرعې په صحیح قول کې سره برابر او حکم یې یو دی ځکه چې د کار اجراء کوونکی د بل مرسته کوونکی په کومک یو عمل ترسره کوي ، لکه چې شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمت الله علیه ویلي دي : که چیرې د « حرامیه » ډلې جگړه کوونکي یو ټولې وي یو له دوی څخه پخپله قتل وکړي او نور یې مرسته کوي ، نو په یقیني ډول ویل کیږي چې یواځې دا قاتل وژل کیږي ، او جمهور علماء وايي : بلکې دا ټول وژل کیږي ، اگر که دا ټول سل کسان هم وي ، ځکه چې پخپله قاتل او مرسته کوونکی یې په حکم کې یو شان دي .

همدارنگه دا حکم د خلفای راشدینو څخه نقل کړی شوی دی ، عمر رضی الله عنه د جگړه کوونکو د ترصد واله وواژه او دا هغه کس دی چې په جگ ځای کیني او دجگړې حالت څاري چې څوک ورته راځي ، او څوک چې پخپله وژنه کوي ښايي چې یو څوک د بل ملگری او مرستندوی په وسیله ووژني ، او کومه ډله چې افراد یې یو ډبل په وسیله بري ته رسیږي ترڅو چې یو ډبل څخه د شرمع کوونکی او دفع کوونکی و گرځي نو دوی لکه مجاهدین په ثواب او عذاب کې شریک دي ، په یقیني ډول پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : مسلمانان پخپل منځ کې د یو ډول وینو څښتنان دي او سره برابر دي ، ددوی د مسؤولیت د رفع کولو لپاره یې وروسته پاتې مسلمانان هم هڅه کولی شي ، او دکافرانو په مقابل کې یو موتی او یو لاس دي او که کوم وړوکی گروپ غنیمت لاس ته راوړ نور لښکر هم ورسره شریک دی .

ددې معنی داده : که چیرې دمسلمانانو دلښکر څخه یو گروپ د عملیاتو لپاره لاړ او بیایې غنیمت لاس ته راوړ نو دلښکر افراد هم ورسره شریک دي څنگه چې دا لښکر یې په شا کې پروت ؤ او ددې په زور سره به یې عملیات ترسره کول مگر دې گروپ به یو څه غنیمت پرته له دې چې مستحق یې وه واخسته .

ځکه چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم به د عملیاتو گروپ ته یو څه بخشش ورکاوه ، کله چې په لومړي کتار کې ؤ او دا به د پنځمې برخې څخه وروسته څلورمه برخه د غنیمت به یې هم ورکوله ، او همدارنگه که به لښکر څه غنیمت په لاس راوړ نو هغه ډله چې د چریکي عملیاتو او یا ترصد لپاره به لیرل شوی وه پدې غنیمت کې به برخه درلوده ، ځکه چې دا ډله د لښکر په گټه په کار بوخته وه .

لکه څرنګه چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم د بدر په غزا کې حضرت طلحه او زبیر رضی الله عنهما ته هم برخه ورکړه او دوی د پیغمبر صلی الله علیه وسلم له پلوه د لښکر په گټه په کوم ماموریت گومارل شوي

وو ، نو د جگړې کوونکې ډلې ملگری او مرسته کوونکي یې هم په گټه او تاوان کې سره شریک دي ، همدارنگه څوک چې د باطل لپاره جنگیږي هم سره شریک دي او پدې کې هیڅ تاویل او بانه نه جوړیږي ، لکه څوک چې د عصبیت او قومیت لپاره جگړه کوي او یا د جاهلیت غوښتنې ترسره کوي لکه « قیس او یمن » او ددوی په څیر نور خلک .

په عصبیت او جاهلي نارو باندې چې څوک جگړه کوي دا نارو او ظلم دی .

لکه چې پیغمبر صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : کله چې دوه مسلمانان خپلې تورې یو دبل په ضد را وباسي نو قاتل (وژونکی) او مقتول (وژل شوی) دواړه په اور ددوخ کې دي ، پیغمبر صلی الله علیه وسلم ته وویل شول ای د الله رسوله ! دا قاتل خو به اورته ځي نو دمقتول څه گناه ده؟ پیغمبر صلی الله علیه وسلم ورته و فرمایلي : دغه مقتول غوښتل خپل ورور ووژني ، دا حدیث شریف په بخاری او مسلم کې راغلی دی . اوهره ډله دهغه تاوان چې د مال او ځان په هکله ورته رسیدلی دی دواړه مسؤولي او ضمانت یې په غاړه لري اکرکه معلوم قاتل هم ونه پیژندل شي .

ځکه چې هغه ډله چې د بلې ډلې د څه حق له ورکړې څخه ممانعت او انکار وکړي داسې گنل کیږي لکه یوکس .

نوهمدارنگه د هغه چا حکم چې د کافرانو سره یې د مسلمانانو په مقابل کې مرسته او کومک وکړ دکافرانو حکم پری تطبیق کیږي .

شپږم مبحث : د تاریخ څخه دلیونه:

لومړی پېښه : اسلامي تاریخ په مختلفو وختونو کې دداسې پېښو شاهد او گواه دی چې ځینو په نوم مسلمانانو دکافرانو سره مرسته او کومک کړی ، بیا علماء کرامو ددې دوستی او مرستې د حکم وضاحت کړی او اوس به ځینې له دې پېښو څخه بیان کړو :

لومړئ پېښه : د بدر په غزا کې په دوهم کال دهجرت ، ځینې مسلمانان د کافرانو سره ملکري شول تر څو د کافرانو ډله پرې زیاته شي ، ددې په هکله الله پاک دا فرمان نازل کړ چې : د الله تعالی فرمان دی چې : إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿97﴾¹⁷¹

- سورت النساء آیت 97 . 171

ژباړه : بیشکه هغه کسان چې وفات کړی وي دوی لره ملانکو (د مرگ) په داسې حال کې چې وي دوی ظلم کوونکی په ځانونو خپلو وایي ورته (ملانکې) په کوم حال کې وی تاسې په خپلو دینې چارو کې (وایې) دوی چې و مور ضعیفان کړی شوي په ځمکه کې (د کفارو په لاس بیا ملاپکې ورته) وایي چې آیا نه وه ځمکه د الله ارته (پراخه) پس هجرت کړی دی تاسې په دې (ځمکه کې نوداد تارکان د هجرت) ځای د دوی دوزخ دی ، او ناکاره ځای ددوی دی دوزخ . ددې یادونه د قرآني دلیلونو په څوارلسم دلیل کې تیره شوه .

دوهمه پېښه : د هجرت په یوولسم کال د مرتدانو په ضد غزا ، داد پیغمبر صلی الله علیه وسلم د وفات څخه وروسته را منځته شوه او صحابه کرامو ددې وضاحت له سره ونه غوښت چې مقابل لوری یې څوک او څنگه دی او دا واقعه په دریم مبحث کې تیره شوه

دریمه پېښه : د 201 هجری کال په لومړیو کې : بابک الخرمي د مسلمانانو په ضد قیام وکړ او د مسلمانانو په مقابل کې وجنگید او دا بابک د مشرکانو په سیمه کې وه ، نو امام احمد رحمت الله علیه او نورو علماؤ دده په مرتد کېدلو فتوا ورکړه ، میموني رحمت الله علیه د امام احمد رحمت الله علیه څخه روایت کړی چې هغه وویل : زموږ په ضد را ووت او راسره جنگیږي استوگنه یې د مشرکانو سره ده نو څه حکم لري ؟ که چیرې داسې وي نو حکم یې د ردّت (مرتد کیدو) دی .¹⁷²

څلورمه پېښه : د « 48 » هجري کال څخه وروسته : په اندلس کې د ملوک الطوائفي پاچایانو څخه معتمد بن عباد داشبلي پاچاوه ده د اروپا یانو څخه د مسلمانانو په ضد مرسته و غوښته ، نو د مالکي مذهب علماوو دده په مرتد کیدو او داسلام څخه په وتلويې فتوی ورکړه .¹⁷³

ورته وگوره څنگه حکم یې پرې کړی سره ددې چې دده د کفارو څخه مرسته و غوښته او په مسلمانانو یې مسلط کړل او دکفارو سره یې د مسلمانانو په مقابل کې مرسته ونه کړه .

بنځمه پېښه : په 661 هجري کال کې منځته راغله :

مغيث عمر بن عادل د کرک والي د مصر د نیولو لپاره هولاکو او نورو چنگیزیانو ته لیک ولیږه او مرسته یې ترې و غوښته ، نو ظاهر بیبرس د علماؤ څخه فتوی و غوښته ، فقهاؤ ددې والي د وظیفې په گوښه کیدو او وژل کیدو فتوی ورکړه ، بیا ظاهر بیبرس دغه والي گوښه او وې واژه .¹⁷⁴

- الفروع ج 6 ص 163 .¹⁷²

- الاستقصاء ج 2 ص 75 .¹⁷³

- البدايه و النهايه ج 13 ص 238، شذرات الذهب ج 6 ص 305 .¹⁷⁴

شپږمه پېښه : د 700 هجري کال په حدودو کې :

په شام او نورو سیمو کې مغولو تیرئ وکړ ځینې په نوم مسلمانانو ورسره مرسته وکړه نو شیخ الاسلام ابن تیمیه رحمت الله علیه د دوی په مرتد کیدو فتوی ورکړه .¹⁷⁵

اوومه پېښه: په 980 هجري کال کې :

محمد بن عبد الله السعدي د مراکش په پاچا خپل تره ابو مروان معتصم بالله په مقابل کې د پرتګال د پاچا څخه مرسته و غوښته ، نو مالکي علماؤ دده په ردّ فتوی ورکړه .¹⁷⁶

اتمه پېښه : ځینو لښکرو د نجد په سیمه تیرئ وکړ ترڅو د توحید دعوت ختم کړي ځینې تش په نوم مسلمانانو د هغوی سره مرسته وکړه ، د نجد علماؤ د دوی په ردّ فتوی ورکړه ، شیخ سلیمان بن عبد الله آل شیخ ددوی په د کفر په اثبات کې د « الدلائل » په نوم کتاب ولیکه او « 21 » دلیلونه ذکر کړل .

نهمه پېښه : د تیرې پېښې څخه تقریبا « 50 » کاله وروسته همغسې پېښه منځ ته راغله د نجد علماؤ د هغه چا په هکله د ردّ فتوی ورکړه چې د مشرکانو سره یې مرسته کړې وه ، شیخ حمد بن عتیق پدې هکله یو کتاب د « سبیل النجاة و الفکاک من موالاة المرتدین و أهل الاشراک » په نوم ولیکه .

لسمه پېښه : د څوارلسې پېړۍ په اوائلو کې :

د الجزائر ځینې قبیلو د مسلمانانو په مقابل کې د فرانسویانو سره مرسته وکړه نو د المغرب فقیه او عالم ابو الحسن التسولی ددوی په کفر باندې فتوی ورکړه ،¹⁷⁷

یوولسمه پوښتنه : د څوارلسې پېړۍ په نیمايي کې :

په مصر او نورو هیوادونو باندې د فرانسویانو او انگریزانو تیري په مسلمانانو باندې وشو نو چاچې ورسره مرسته کړې وه ، شیخ احمد شاکر رحمت الله علیه یې په کفر فتوی ورکړه .¹⁷⁸

دولسمه پېښه : همدارنگه د څوارلسې پېړۍ په نیمايي کې:

- مجموع الفتاوی ج 28 ص 530 .¹⁷⁵

- الاستقصاء ج 2 ص 70.¹⁷⁶

- اجوبة التسولی علی مسائل الامیر عبد القادر الجزائري ص 310.¹⁷⁷

- کلمة حق ص 126 .¹⁷⁸

يهودو فلسطين ونيو ځيني تش په نوم مسلمانانو ورسره مرسته وکړه ، په ازهر شريف کې د فتوى کميسيون د شيخ عبد المجيد سليم په مشرئ يې په کال 1366 هـ ق کې ددوى په کفر فتوى ورکړه .

ديار لسمه پېښه : دڅوارلسمې پېرې په آخر کې:

په اسلامي نړۍ کې کمونستان او سوسيالستان زيات شول ځيني تش په نوم مسلمانانو مرسته ورسره وکړه ، شيخ ابن باز دمرسته کوونکو په کفر فتوى ورکړه .¹⁷⁹

اووم مبحث : د علمای کرامو د اقوالو څخه دليلونه :

په راتلونکي مبحث کې د احنافو او مالکي علمای کرامو اقوال ذکر کېږي :

لومړی : د حنفی مذهب د علماء اقوال :

1- احمد بن علی ابوبکر الجصاص الرازي (ت - 370 هـ ق) ويلي دي : يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا آبَاءَكُمْ وَإِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَاُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿23﴾¹⁸⁰

پدې آيت کې مسلمانان منع کړئ شوي چې د کفارو سره دوستي وکړي او دهغوئ مرسته وکړي ، يا دهغوئ څخه مرسته وغوښتل شي ، يادوى ته خپل کارونه او چاري حواله کړي ، د دوى څخه بيزاري واجب او لازم ده ، د کفارو عزت او قدر نه کول پدې کې پلرونه او وروڼه برابر دي يعنې که د چا پلار يا ورور هم وي عزت يې نشته . مؤمنانو ته يې ځکه امر وکړ چې د منافقانو څخه جلاشي ، منافقان به چې کله د کفارو سره مخامخ شول ددوى عزت او قدر به يې کاوه دوستي به يې ورسره کوله او دوستي او نږدوالي ښکارندويي به يې ورته کوله ، نو الله پاک پدې مبارک آيت کې مؤمن ته ځکه امر وکړ ترڅو مؤمن د منافق څخه بيل او ښکاره جلاشي او پدې يې خبرکړ چې چا دا کار ونکړ هغه به خپل ځان ظلم وکړ او د الله پاک له لوري د عذاب او جزا مستحق گرځيد .

او همدارنگه په ¹⁸¹ خپل تفسير کې امام جصاص ويلي دي : د کفارو د دوستي څخه د منع کيدو په درشل کې : چې الله پاک فرمايلي دي: ... إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً .. ﴿28﴾ آل عمران . ژباړه : ....

يعنې تاسو د نفس د هلاکت او ځيني غرو دله منځه تللو له ويري دوى ته د دوستي اظهار کوي په ښکاره سره نه د اعتقاد او باور له پلوه همدغه معنی د لفظ غوښتنه ده او دا جمهورو علماء نظر دی .

- مجموع فتاوى ابن باز ج 1 ص 374 .¹⁷⁹

- سورت التوبه آيت 23 ، احکام القرآن للجصاص ج 3 ص 130 .¹⁸⁰

- تفسير جصاص ج 1 ص 16 .¹⁸¹

دامام قتاده رحمت الله عليه خخه د الله پاک ددي فرمان په هکله چې : **لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً وَيُحَذِّرْكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿28﴾** ¹⁸²

امام جصاص رحمت الله عليه وايي : د مؤمن لپاره دا رواندي چې په ديني چارو کې کافر خپل دوست ونيسي او دا فرمان د الله جل جلاله دی چې : « **إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً** » يعني : که چيرې ددې کافرانو او دمسلمانانو ترمنځ خپلوي وه نو بيا د خپلوي درس پالي ، نو تقيه يې د کافر د خپلوي لپاره صله وگرځوله .

او دغه حالت يې مستثنی کړی چې دبنمن په کې غالب وي او ترې ويريري نو مؤمنان به په ظاهري امورو کې تقيه کوي نه په باطني امورو کې .

نو دغه مبارک آيت پدې دلالت کوي چې د ويرې (تقیې) په حالت کې د کفر ښکاره کول جواز لري .

2- امام عبد الله بن احمد ابو البرکات النسفي (ت - 710) ه کی پخپل تفسیر ¹⁸³ کې ويلي دي : ددين دد ښمنانو د دوستي خخه د منع کيدو منع نازل شوې ده .

الله پاک فرمايلي دي : **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ ... ﴿51﴾** المائده .

يعني : تاسو يې دوستان مه نيسي چې مرسته ورسره کوئ او يا مرسته ترې غواړئ ، وروري ورسره کوي ، او د مؤمنانو په خير ژوند ورسره تيروي بيا يې منع پدې سره وارزوله .

بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ، ټول د مؤمنانو د ښمنان دي ، پدې کې د دليل دی چې کفر يو ملت دی ، **وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ** ، دغه کس ددوی د ډلې خخه دی او حکم يې د دوی د حکم په څير دی ، دا د الله پاک لخوا سختي او کلکه نيونه ده ، پدې کې چې ددين د مخالف سره به دوستي نه کوي او ځان به ترې لرې ساتي . **إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ** : يعني الله پاک به هغه چاته هدايت و نکړي چې پخپلو ځانونو يې ظلم کړی وي د کفارو په دوستۍ سره .

3- امام محمد بن احمد ابو السعود العمادي (ت - 951) پخپل تفسیر ¹⁸⁴ کې ويلي دي : دا فرمان د الله جل جلاله چې : **وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنكُمْ** ، دغه حکم تری استنباط کيږي چې : **بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ** ، د دوستي

- سورت آل عمران آيت 28 . ¹⁸²

- تفسیر نسفی ج 1 ص 287 . ¹⁸³

- تفسیر ابو السعود ج 3 ص 48 . ¹⁸⁴

انحصار ددوی په منځ کې دا غواړي چې د چا سره چې دوستې کوې د هغه سره په يقيني ډول په دين کې يو شان وي کوم چې دوستي پرې څرخېږي پدې ډول چې د هغه چا سره چې دوستي کوې هغه به مؤمن او مسلمان نه وي ، پدې کې د مؤمنانو لپاره ډير سخت وعيد او توبيخ دی چې که څه هم ظاهري دوستي ورسره ښکاره کړي اکرکه حقيقي دوستي هم نه وي ، او دا قول د الله جل جلاله چې : ...إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿51﴾¹⁸⁵ پدې مبارک آيت کې دا ښکاره ذکر شوي دي چې د چا سره دوستي کوې هغه شخص به هم د همدوی څخه وي يعني : ايمان ته يې هدايت نه کوي بلکې دی او حالت يې سره پريږدي ترڅو په کفر او گمراهۍ کې ولوېږي .

دوهم د مالکي علمای کرامو اقوال :

1- ابو عبد الله قرطبي رحمت الله عليه پخپل تفسير¹⁸⁶ مخ کې ويلي دي : دا قول د الله جل جلاله چې (وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ) يعني : د مسلمانانو په مقابل کې د کفارو حمايت کوي ، (فَإِنَّهُ مِنْهُمْ) يعني : الله جل جلاله بيان کړی چې ددغه شخص حکم د کفارو په څير دی همدغه حکم د مرتد څخه د مسلمان د ميراث د منع کيدو ثبوت دی معنی داچې : مسلمان به د مرتد څخه ميراث نه اخلي ، دا هغه دي چې عبد الله بن أبي ورسره دوستي کړې وه بيا دغه حکم د قيامت ترورځې پورې د مسلمانانو او کفارو ترمنځ د دوستۍ په قطع کيدو دلالت کوي .

2- دامام برزلي رحمت الله عليه د قضاء په کتاب د نوازلو په برخه کې راغلي دي چې : امير المؤمنين يوسف بن تاشفين اللمتوني رحمت الله عليه د خپل وخت د علماؤ څخه فتوی و غوښته – او دغه علماء د مالکي مذهب څخه وه – چې د اشبيليې پاچا ابن عباد اندلسي عيسويانو ته ليک وليکه چې د مسلمانانو په مقابل کې ورسره مرسته وکړي ، نو ډيرو علماؤ دده په ردت او کافر کيدو ځواب ورکړ (يعني کافر او مرتد يې وباله) ، دغه واقعه د 480 ق کال په شااو خواکې وه .¹⁸⁷

3- په همدی ډول په 984 ق کال کې بله واقعه داسې وه چې محمد بن عبد الله السعدی د مراکش پاچا د پرتگال د پاچا څخه د خپل تره أبو مروان معتصم بالله په ضد مرسته و غوښته نو د مالکي مذهب علماؤ دده په کفر او ردت فتوی ورکړه .¹⁸⁸

- سورت المائده آيت 51 .¹⁸⁵

- تفسير قرطبي ج 6 ص 217 .¹⁸⁶

- الاستقصاء لأخبار دول المغرب الأقصى ج 2 ص 75 .¹⁸⁷

- الاستقصاء ج 2 ص 70 .¹⁸⁸

4-دابو عبدالله احمد بن محمد چې په شيخ عيش سره مشهور دی په (1299) ق کال وفات شوی پوښتنه ترې وشوه چې کوم مسلمان چې د کفارو سره او سپري او دغه کفارو په اسلامي نړۍ هجوم هم کړی وي او دغه مسلمان هجرت و نکړي نو دیر او برد خواب يې ورکړ چې په فتح العلی المالك :¹⁸⁹ مخ او وروسته راغلي دي : دغه شرکي دوستي د اسلام په اوائلو او قوت وخت کې نه وه ، پدې ډول سره څه منځ ته نه وه راغلي مگر د څو پېړيو د تیریدو څخه وروسته او د مجتهدو علمای کرامو د وفات څخه وروسته دغه پېښې راغلي نوله همدې کبله هیچا دداسې پېښو فقهي احکام ندي څیرلي بلکې دغه عيسوي دوستي د پنځمې هجري پېړۍ او را وروسته وخت کې منځ ته راغلي ، کله چې ملعونو عيسويانو – الله جل جلاله ددوی تباہ او برباد کړي – په اندلس کې ځینې ځایونه او د صقلیې جزیره و نیوله .

پدې هکله د ځینو فقهاؤ څخه پوښتنه وشوه او وضاحت ترې وپوښتل شو چې فقهي احکام يې د مرتکب په اړه څه شی دي ، نو ځواب يې ورکړ چې ددغه کس حکم د هغه چاپه څیر دی چې مسلمان وي خو هجرت يې نه وي کړی .

يعني په کفر کې (حکم يې د کافر حکم دی) ، دغه کسان چې په اړه پوښتنه وشوه او څوک چې د حکم په اړه يې ساکت او چپ دی ، ددې دواړو ډلو ترمنځ يې اړوند فقهي احکام یو شانته بللي دي ، ددوی د مالونو او اولادونو په اړه يې حکمونه یو ډول دي ، ددواړو ډلو ترمنځ يې ددښمنانو په دوستۍ دهغوی سره اوسیدل ورسره نږدې توب ، گډوالی او دکفارو څخه ځان نه لري کول او هغوی سره ځان ښکاره کول ، واجب هجرت نه کول دهغه احکامو په اړه چې پوښتنه ترې وشوه د هغه په فرضوالي کې یو ډول دي ، نو یاد شوو کسانو کې په هغو احکامو پورې وتړل شول چې متفق احکام دي او اختلاف په کې نشته .

- فتح العلی المالك ج 1 ص 375 .¹⁸⁹

خاتمه (پایله)

ددی علمی بحث د لیکلو په درشل کې دې پایلې ته ورسیدم چې باید ځینې مهم ټکی یې ښکاره او په گوته کړم او هغه دا چې :

۱- د طالبانو د واکمنۍ په هکله - الله پاک یې د بریالی کړي - چې داسلامي شریعت د تطبیق او داسلامي شعائروښکاره کول ، د کفر ، شرک ، او فسق مقابله کول وه په واضحو دلائلو سره بیان شوي دي .

۲-د اول فصل څخه دریم مبحث : د صلیبي جگړې په اند یې ځینې ځانگړي دلیلونه ذکرشوی دی د کومو له مخې چې نن ورځ امریکا او دهغې متحدین یې پرمخ بیایي دا صلیبي حکره ده چې د اسلام او مسلمانانو په ضد یې پیل کړي ده او دیارلس واقعي (پښې) یې ددلیلونو په څیروړاندې کړي دي چې یو دلیل هم ددې مسئلې د ثبوت لپاره کفایت کوي نو که ټول یاد کړي شي بیا خو بالکل صحیح ده .

۳-د دوهم فصل څخه شپږم مبحث : دا هغه دلیلونه دي چې د تاریخ او او سنی وضعې له نقطې نظره په ښکاره ډول پدې دلالت کوي چې د کفارو سره مرسته کول کفر او مرتد کیدل دي ، دا په هغه تاریخي پښو باندي بنادي چې ځینې خلکو د مسلمانانو په مقابل کې د کفارو سره مرسته کړیده بیا علماوو په دوی باندي پدې تاریخي پښو کې د مرتد کیدو او په هغه معلومو کسانو چې د کفارو مرسته یې یاده کړي وه د کفر

فتواوې وركړې دي ، خوار لس هغه تاريخي پيښې يې يادې كړې دي چې هر يوه يې و اوسنيو پيښو سره مشابهت لري ، لكه چې ويل كېږي تاريخ بيا را كړځي .

پدې پورې هغه تاريخي پيښې هم پيوستون مومي چې په تيره پيړۍ كې منځته راغلي دي هغه داچې ځينو منافقانو او كمراهانو له كفارو څخه د عسكري استعمار په ورځو كې مرسته و غوښته نو هغو علماوو چې په دغه وخت كې موجود وه پدې هكله يې فتوى وركړه لكه څنگه چې دغه په راتلونكې كې د وروستيو علماوو څرگندونې ترسرليك لاندې يادونه كړې ده .

چاچې د امريكا څخه بهر دمسلمانانو يا عربوله خوا د امريكا يانو سره مرسته وكړه هغه كافر او مرتد دى ، ستا څه گومان دى دهغه چا په هكله چې ددوى په لښكر كې وه او ځان ته مسلمان هم وايي مكر دى د وطنوالى او امريكايي تابعيت په بنا ووت او مرسته يې ورسره وكړه ؟ نودغه كس ډير نږدې دى چې پدې حكم كې داخل شي ، او دغه هرايت ، حديث او اجماع دهغه چا په هكله ده چې د امريكايانو سره يې مرسته كړې وي او تابعيت يې نه وي اخستى او حكم يې منلى وي نو هر دليل پرې ښه د تطبيق وړ دى .

دمصادر و او مراجعو فهرست

۱- قرآن كريم

۲- اجوبة التسولى على مسائل الامير عبد القادر الجزائري فى الجهاد ، الناشر دارالمغرب الاسلامى ، المحقق عبد اللطيف احمد الشيخ محمد صالح ، سنة النشر ۱۹۹۶ رقم الطبعة : الاولى .

۳- أحكام أهل الذمة المؤلف: محمد بن أبي بكر بن أيوب بن سعد شمس الدين ابن قيم الجوزية (ت ۷۵۱هـ المحقق: يوسف بن أحمد البكري - شاكر بن توفيق العاروري الناشر: رمادى للنشر - الدمام الطبعة: الأولى، ۱۴۱۸ - ۱۹۹۷

۴- إعلام الموقعين عن رب العالمين المؤلف: محمد بن أبي بكر بن أيوب بن سعد شمس الدين ابن قيم الجوزية (ت ۷۵۱هـ) تحقيق: محمد عبد السلام إبراهيم الناشر: دارالكتب العلمية - بيروت الطبعة: الأولى، ۱۴۱۱هـ - ۱۹۹۱م

۵- الأربعون النووية المؤلف: أبوزكريا محيي الدين يحيى بن شرف النووي (ت ۶۷۶هـ) عُنِيَ بِهِ: قصي محمد نورس الحلاق، أنور بن أبي بكر الشخي الناشر: دار المنهاج للنشر والتوزيع، لبنان - بيروت الطبعة: الأولى، ۱۴۳۰هـ - ۲۰۰۹

٦- الاستقصا لأخبار دول المغرب الأقصى المؤلف: شهاب الدين أبو العباس أحمد بن خالد بن محمد الناصري الدرعي الجعفري السلاوي (ت ١٣١٥هـ) المحقق: جعفر الناصري/ محمد الناصري الناشر: دار الكتاب - الدار البيضاء

٧- البداية والنهاية المؤلف: أبو الفداء إسماعيل بن عمر بن كثير القرشي البصري ثم الدمشقي (ت ٧٧٤هـ) الناشر: مطبعة السعادة وصوّرتها: دار الفكر ، عام ١٥١٤ق - بيروت .

٨- البدر المنير في تخريج الأحاديث والآثار الواقعة في الشرح الكبير المؤلف: ابن الملقن سراج الدين أبو حفص عمر بن علي بن أحمد الشافعي المصري (ت ٨٠٤هـ) المحقق: مصطفى أبو الغيط وعبد الله بن سليمان وياسر بن كمال الناشر: دار الهجرة للنشر والتوزيع - الرياض-السعودية الطبعة: الأولى، ١٤٢٥هـ-٢٠٠٤م

٩- التيسير= تيسير العزيز الحميد في شرح كتاب التوحيد الذي هو حق الله على العبيد ، تأليف سليمان بن عبد الله ، محقق: زهير شاويش ناشر المكتب الاسلامي ، بيروت لبنان ، سال نشر: ١٤٢٣ق .

١٠- الدرر السنية ... المؤلف : مجموعة من العلماء ، المحقق : عبد الرحمن بن محمد العاصمي ، سنة النشر ١٤١٧ ، رقم الطبعة ٦.

١١- الرسالة المؤلف: محمد بن إدريس الشافعي (١٥٠ هـ - ٢٠٤ هـ) تحقيق وشرح: أحمد محمد شاكر، (عن أصل بخط الربيع بن سليمان كتبه في حياة الشافعي ، الطبعة الأولى ، سنة النشر ١٩٣٨م ، الناشر: مصطفى البابي الحلبي واولاده بمصر.

١٢- الصارم المسلول على شاتم الرسول ، المؤلف: تقي الدين أبو العباس أحمد بن عبد الحلیم بن عبد السلام بن عبد الله بن أبي القاسم بن محمد ابن تيمية الحراني الحنبلي الدمشقي (ت ٧٢٨هـ)

١٣- الفروع ، المؤلف: شمس الدين محمد بن مفلح المقدسي (ت ٧٦٣ هـ) ومعه: «تصحيح الفروع» لعلاء الدين علي بن سليمان المرادوي (ت ٨٨٥) ويلهما: حاشية ابن قندس: تقي الدين أبو بكر بن إبراهيم بن يوسف البعلی (ت ٨٦١ هـ) [وقد خَلَّتْ منها هذه النسخة الإلكترونية] تحقيق: عبد الله بن عبد المحسن التركي

الناشر: (مؤسسة الرسالة - بيروت)، (دار المؤيد - الرياض) الطبعة: الأولى، ١٤٢٤ هـ - ٢٠٠٣ م

١٤- المجتمع مجله = مجلة المجتمع الكويتية مجلة كويتية تعتبر لسان حال جمعية الإصلاح الاجتماعي في دولة الكويت. وهي واحدة من المجلات الإسلامية في العالم العربي والإسلامي ويكتب بها عدداً كبيراً من

الأكاديميين والمفكرين، تم إصدارها منذ مارس 1970 وهي الناطق باسم جمعية الإصلاح الاجتماعي، لكن يعتقد البعض أنها تبقى كما أرادتها الجمعية مجلة المسلمين في جميع أنحاء العالم، وتوزع المجلة في أكثر من 120 دولة.

١٥- المحلى بالآثار = المؤلف: أبو محمد علي بن أحمد بن سعيد بن حزم الأندلسي [الظاهري] المحقق: عبدالغفار سليمان البنداري الناشر: دار الفكر - بيروت .

١٦- تاريخ نجد المؤلف: محمود شكري الألوسي المحقق: محمد بهجة الأثرين سنة النشر: 2007 رقم الطبعة: الأولى .

١٧- تفسير ابن جرير = جامع البيان عن تأويل آي القرآن المؤلف: أبو جعفر، محمد بن جرير الطبري (٢٢٤ هـ - ٣١٠ هـ) توزيع: دار التربية والتراث - مكة المكرمة -

١٨- تفسير ابن كثير = تفسير القرآن العظيم تأليف عماد الدين اسماعيل بن عمر بن كثير دمشقي) متوفى (774ق) مشهور به ابن كثير، از جمله تفاسير اهل سنت است كه مورد اعتناى مفسرين پس از خود قرار گرفته است.

١٩- تفسير أبي السعود = إرشاد العقل السليم إلى مزايا الكتاب الكريم المؤلف: أبو السعود العمادي محمد بن محمد بن مصطفى (ت ٩٨٢ هـ)

٢٠- تفسير جصاص = احكام القرآن، المؤلف: أحمد بن علي أبو بكر الرازي الجصاص الحنفي (ت ٣٧٠ هـ) المحقق: عبد السلام محمد علي شاهين الناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان الطبعة: الأولى، ١٤١٥ هـ/١٩٩٤ م

٢١- تفسير قرطبي = الجامع لأحكام القرآن المؤلف: أبو عبد الله، محمد بن أحمد الأنصاري القرطبي تحقيق: أحمد البردوني وإبراهيم أطفيش الناشر: دار الكتب المصرية - القاهرة الطبعة: الثانية، ١٣٨٤ هـ - ١٩٦٤ م

٢٢- تفسير كابللي از دیدگاه اهل سنت، ترجمه و تفسیر مختصری از آیات قرآن به کریم می باشد. این ترجمه، از زبان اردو به زبان فارسی دری صورت گرفته است. قلم محمود حسن دیوبندی کتاب درشش جلد تنظیم شده است

٢٣- تفسير نسفى= (مدارك التنزيل وحقائق التأويل) المؤلف: أبو البركات عبد الله بن أحمد بن محمود حافظ الدين النسفى (ت ٧١٠هـ) حققه وخرج أحاديثه: يوسف علي بديوي راجعه وقدم له: محيي الدين ديب مستو الناشر: دار الكلم الطيب، بيروت الطبعة: الأولى، ١٤١٩ هـ - ١٩٩٨ م

٢٤- شذرات الذهب في أخبار من ذهب المؤلف: عبد الحي بن أحمد بن محمد ابن العماد العكري الحنبلي، أبو الفلاح (ت ١٠٨٩هـ) حققه: محمود الأرناؤوط خرج أحاديثه: عبد القادر الأرناؤوط الناشر: دار ابن كثير، دمشق - بيروت الطبعة: الأولى، ١٤٠٦ هـ - ١٩٨٦ م

٢٥- صحيح البخاري المؤلف: أبو عبد الله، محمد بن إسماعيل بن إبراهيم بن المغيرة ابن بردزبه البخاري الجعفي تحقيق: جماعة من العلماء الطبعة: السلطانية، بالمطبعة الكبرى الأميرية، ببولاق مصر، ١٣١١ هـ، بأمر السلطان عبد الحميد الثاني ثم صوّرها بعنايته: د. محمد زهير الناصر، وطبعها الطبعة الأولى ١٤٢٢ هـ لدى دار طوق النجاة - بيروت، مع إثراء الهوامش بتقييم الأحاديث لمحمد فؤاد عبد الباقي، والإحالة لبعض المراجع المهمة.

٢٦- سنن الترمذي المؤلف: محمد بن عيسى بن سؤرة بن موسى بن الضحاك، الترمذي، أبو عيسى (ت ٢٧٩هـ)

٢٧- صحيح سنن أبي داود المؤلف: الشيخ محمد ناصر الدين الألباني (ت ١٤٢٠ هـ)

٢٨- صحيح مسلم المؤلف: أبو الحسين مسلم بن الحجاج القشيري النيسابوري (٢٠٦ - ٢٦١ هـ) المحقق: محمد فؤاد عبد الباقي الناشر: مطبعة عيسى البابي الحلبي وشركاه، القاهرة) ثم صورته دار إحياء التراث العربي ببيروت، وغيرها. (عام النشر: ١٣٧٤ هـ - ١٩٥٥ م

٢٩. فتاوى ابن باز= مجموع فتاوى ومقالات متنوعة المؤلف: عبد العزيز بن عبد الله بن عبد الرحمن بن باز جمع وإشراف: د. محمد بن سعد الشويعر الناشر: رئاسة إدارة البحوث العلمية والإفتاء بالمملكة العربية السعودية.

٣٠- فتح العلي المالك في الفتوى على مذهب الإمام مالك المؤلف: محمد بن أحمد بن محمد عليش، أبو عبد الله المالكى (ت ١٢٩٩هـ) الناشر: دار المعرفة الطبعة: بدون طبعة وبدون تاريخ.

٣١- مجموع الفتاوى المؤلف: شيخ الإسلام أحمد بن عبدالحليم بن تيمية جمع وترتيب: عبد الرحمن بن محمد بن قاسم رحمه الله وساعده: ابنه محمد وفقه الله الناشر: مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف - المدينة المنورة - السعودية عام النشر: ١٤٢٥ هـ - ٢٠٠٤ م

٣٢- مسند الفردوس الديلمي ، المؤلف: شيرويه بن شهردار بن شيرويه بن فناخسرو، أبو شجاع الديلمي
الهمداني (ت ٥٠٩هـ) المحقق: السعيد بن بسيوني زغلول الناشر: دار الكتب العلمية - بيروت الطبعة:
الأولى، ١٤٠٦ هـ - ١٩٨٦ م

٣٣- معجم الكبير الطبراني ، المؤلف: سليمان بن أحمد بن أيوب بن مطير اللخمي الشامي، أبو القاسم الطبراني
(ت ٣٦٠هـ) المحقق: حمدي بن عبد المجيد السلفي دار النشر: مكتبة ابن تيمية - القاهرة الطبعة:
الثانية عدد الأجزاء: ٢٥ ويشمل القطعة التي نشرها لاحقا المحقق الشيخ حمدي السلفي من المجلد ١٣ (دار
الصميعة - الرياض / الطبعة الأولى، ١٤١٥ هـ - ١٩٩٤ م)

٣٤- فيض القدير شرح الجامع الصغير المؤلف: زين الدين محمد المدعو بعبد الرؤوف بن تاج العارفين بن
علي بن زين العابدين الحدادي ثم المناوي القاهري (ت ١٠٣١هـ) الناشر: المكتبة التجارية الكبرى -
مصر الطبعة: الأولى ، عام ١٣٥٦ ق،

٣٥- كلمة حق كتاب ، في شئون المسلمين وحرب الوثنية والشرك والدفاع عن القرآن والسنة، وهي
مجموعة مقالات كتبها الشيخ احمد محمد شاكر مفتي مصر العربي في مجلة الهدى النبوي جمعت
في كتاب بعد وفاته. وقدم له الأستاذ عبد السلام هارون، وترجم للمؤلف محمود شاكر، رحم الله
الجميع.

٣٦- منهاج التأسيس والتقدیس في كشف شبهات داود بن جرجیس المؤلف: عبد اللطيف بن عبد الرحمن
بن حسن بن محمد آل الشيخ (ت ١٢٩٣هـ) الناشر: دار الهداية للطبع والنشر والترجمة.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**